

รายงานการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๐
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการ ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ขออนุญาตเปิดประชุมนะครับ ก่อนที่จะต่อจากเมื่อวานนี้
ท่านรองสุพจน์อยากจะให้พูดเรื่องศาสนาก่อนใช้ไหมครับ เชิญเลยครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันมีประเด็นที่หลายฝ่ายเขาให้ความสำคัญแล้วก็ตอนขณะนี้
ก็มีการพูดถึงมากในเรื่องของศาสนาพุทธ พยายามจะให้ความสำคัญจากการที่ว่าจะให้ศาสนาพุทธ
เป็นศาสนาประจำชาติ แล้วก็บ่นโตะของท่านจะมีหนังสืออยู่ เอกสารอยู่ชิ้นหนึ่งที่อธิบายอะไร
ต่าง ๆ ให้ทราบถึงว่าขณะนี้มันมีภัยคุกคามต่อศาสนาพุทธแล้วก็มันมีคำบางคำที่อาจจะใช้เป็น
เครื่องมือในการที่จะทำให้ศาสนาของเราถูกบ่อนทำลายไป เพราะฉะนั้นผมก็เลยอยากจะ
กราบเรียนท่านประธานนะครับว่าเราจะมาดูมาตราที่เรายังไม่ตกผลึกในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาพุทธ
ให้เราสามารถที่จะพูดได้เต็มปากว่าเราจะมีทำที่อย่างไรต่อมาตรานี้แล้วก็เราจะตอบสนองต่อ
ความต้องการของสังคมหรือว่ามีแรงกดดันจากภายนอกอย่างไร แล้วก็เรามีข้อพิจารณาอย่างไร
ที่จะทำให้ข้อความต่าง ๆ ได้รับการพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้วก็ไม่มีผลในทางลบต่อในทางหนึ่ง
ทางใดต่อศาสนาของเรา แล้วก็เราอาจจะสร้างกลไกอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมาตามที่ท่านประธาน
ได้เคยมีดำริไว้ว่าจะปกป้องศาสนาพุทธของเราไม่ให้ถูกบ่อนทำลายไป แล้วก็ให้ศาสนาของเรามี
ความแข็งแกร่ง สามารถเป็นที่ยึดเหนี่ยวของพุทธศาสนิกชนของเราต่อไปได้ นี่ก็คือความต้องการที่
อยากจะให้ท่านประธานแล้วก็ท่านกรรมการได้ช่วยพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ก็ย้อนกลับไปดูมาตรา ๓๑ จะเห็นว่าในร่างของเราได้เปลี่ยนแปลงไป
จากที่เคยมีกันมา ลองดูในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๕๐ ทีสิ เขาเขียนว่าอย่างไร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ (เลขานุการ) : รัฐธรรมนูญ ๕๐ มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมี
เสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนาและย่อมมีเสรีภาพ
ในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่
เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน

ในการใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ
อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรได้เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา
ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความ
เชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น

ประธาน : ซึ่งเราตัดออกมา เหลือแต่เพียงศาสนาอย่างเดียว ซึ่งเท่าที่ฟังจากคณะพระสงฆ์ที่มาพบผมเมื่อวาน แต่ว่าผมก็จำตัวนี้ไม่ได้แล้วว่าเราเขียนว่าอย่างไร แต่ท่านก็พูด บอกว่าอย่าใส่หรือใส่อะไร เพราะว่าที่ใส่มาแล้วมันหลวมตัวไป เดียวไม่รู้ว่าแต่ละคำมันคือคำในศาสนาของแต่ละศาสนา ซึ่งทำให้เท่ากันว่าไปรับรองอะไรต่ออะไรที่มันไกลไป ก็พอดีเราก็คิดกันเราก็อธิบายแต่ศาสนาอย่างเดียว ส่วนที่เรื่องจะกำหนดว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ผมก็พยายามอธิบายให้ท่านฟังว่า อ้ายนี้มันเป็นกุศโลบายของคนโบราณที่เก่งมากในการที่ไม่พูดตรง ๆ แต่บอกนัยให้รู้ว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ คือเขาอ้างว่าพระเจ้าอยู่หัว เคยมีพระราชดำรัสกับไปปองค์หนึ่งว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ เขาก็เลยบอกว่าฉะนั้นเพื่อให้สนองพระราชดำรัสตรงนั้นจึงควรเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ ผมก็อธิบายว่าที่ท่านพูดอย่างนั้นนี้ถูก เพราะว่าท่านในฐานะที่เป็นประมุขของประเทศ ถูกกำหนดให้ต้องเป็นพุทธมามกะ เพราะฉะนั้นโดยนัยศาสนาพุทธจึงเป็นศาสนาประจำชาติโดยนัยนั้นแล้วไม่จำเป็นต้องเขียนอะไรอีก หรือว่าถ้าเขียนลงไปมันก็จะก่อให้เกิดความแตกแยกกันมากยิ่งขึ้น สิ่งที่เขียนไว้นี้เขียนมานานจนทุกคนยอมรับนับถือแล้วก็ได้ไม่รู้สึกอะไร สิ่งที่เราจะทำได้ก็คือทำอย่างไรจึงจะป้องกันศาสนาพุทธไว้ไม่ให้ถูกลุกกลามจนเกินไป ซึ่งก็รับปากท่านว่าเราจะมาเขียน ซึ่งเราก็อธิบายในมาตรา ๖๖ เมื่อคืน ที่นี้ที่เขียนนี้ผมได้เล่าให้ฝ่ายเลขานุการฟังแล้วเขาก็กรุณาเพิ่มเติมที่ว่านี่ขึ้น คือท่านก็ยอมรับแล้วว่าการแก้ไขปรับปรุงหรือคุ้มครองศาสนา ถ้าพึ่งมหาเถรสมาคมไม่สามารถทำได้เพราะว่าท่านก็ถืออุเบกขาเสียเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นพอเสนออะไรไปท่านก็เอาไว้ก่อน ฉะนั้นเขาก็เกิดความรู้สึกว่ามันอาจจะต้องร่วมมือกันระหว่างคณะสงฆ์กับฆราวาส พุทธบริษัทที่จะต้องช่วยกันทำ แล้วก็อยากจะให้มีอะไรสักอย่างหนึ่งว่าเป็นแนวทางให้รู้ว่ามันควรจะร่วมมือกันระหว่าง ๒ คณะนี้ ก็มาเล่าให้ฝ่ายเลขานุการ เขาก็ใส่ตัวนี้เข้าไป ก็ลองดูว่าแค่นี้พอหรือยังหรือจะเติมอะไรเข้าไปอีก

เลขานุการ : มาตรา ๖๖ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นในการคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาในทุกกรณี และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ในตอนที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๕๐ ประเด็นนี้ก็ประเด็นที่ร้อนแรงมากนะครับ ก็มีคณะบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งพระสงฆ์ได้มาถึงสภา ก็มีนะครับ ในเรื่องนั้นะครับแล้วก็ทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตอนนั้นก็พยายามพิจารณาอย่างรอบคอบที่สุดแล้วก็ไม่ได้บัญญัติโดยตรงอย่างนั้นว่าจะมีศาสนาประจำชาติ เพราะว่ามันมีข้อที่ว่ายังถกเถียงกันอยู่เพราะเรามีการเพิ่มเติมว่าเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน แล้วทางรัฐบาลเองก็มีการจัดตั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เหมือนกับว่าให้ความสำคัญแทนที่จะเป็นกรมการศาสนาแต่เดิมนะครับ โดยบรรยากาศก็บรรเทาจนกระทั่ง

ไปทำประชามติก็ไม่ได้มีประเด็นที่ว่ามาหักล้างกันรุนแรง ก็ผ่านประชามติมานะครับ ในส่วนที่เราจะเขียนเพิ่มในวรรคสองก็ทำให้เน้นย้ำให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในความคุ้มครองพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องจำเป็นที่ควรจะต้อง แต่ตัวแดงนี้จะเยอะไป ผมคิดว่าข้างบนนี้จะครอบคลุมแล้ว รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันไม่ให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาในกรณี มันก็น่าจะครอบคลุมหรือเปล่าครับ

ประธาน : คือผมอาจจะพูดเร็วไป คือเขาบอกว่าลำพังคณะสงฆ์ซึ่งใช้มหาเถรสมาคมเป็นหลัก ไม่สามารถทำอะไรได้ซึ่งเป็นความเห็นสอดคล้องกันระหว่างฆราวาสกับพระสงฆ์เองนะครับ เพราะว่าคณะมหาเถรสมาคมทำนถือนักอูเบกขา ฉะนั้นไม่ว่าจะเสนอให้ทำอะไร ท่านก็จะบอกว่าเอาไว่ก่อน ไม่อยากทำ เพราะฉะนั้นการปรับปรุงเพื่อพัฒนาหรือจะชำระพระพุทธศาสนาก็เกิดขึ้นได้ยาก ฉะนั้นสิ่งที่เขาต้องการก็คือให้เกิดมีองค์กรร่วมระหว่างคณะสงฆ์กับฆราวาส คือพุทธศาสนิกชน แล้วกับเรื่องที่จะต้องไปบัญญัติว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติได้ผมว่าก็คุ้ม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ที่ท่านประธานได้เพิ่มเติม เพราะว่าอาจจะมีข้อความที่เพิ่มมามากหน่อย แต่ผมว่าอย่างน้อยที่สุดก็ทำให้พุทธศาสนิกชนเขาเบาใจและองค์กรคณะสงฆ์แล้วก็มีผู้ที่มีความรู้รอบรู้ในเรื่องดังกล่าวจะทำให้เขาคลายกังวลไปได้บ้างนะครับ แล้วก็ผมว่าแม้ว่าจะมีข้อความมันมากหน่อยแต่ผมว่าน่าจะรับได้นะครับ มันจะได้มีกลไกอะไรต่าง ๆ ที่รัฐจะตั้งขึ้นมาเพื่อจะปกป้องและคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มันสำเร็จเด็ดขาดไปนะครับ ขออนุญาตท่านประธานครับ อยากให้ท่านกรรมการได้ดูที่วางบนโต๊ะที่เป็นซีร็อกซ์แล้วก็ป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งนะครับ ในนั้นจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งคณะบุคคลเขาทำขึ้นแล้วก็ยกตัวอย่างอะไรต่าง ๆ ให้เห็นถึงภัยที่กำลังบ่อนทำลายพุทธศาสนาของเรา นะครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมไม่แน่ใจว่าถ้าจะเขียนเติมไปมันจะนั่นไปหรือเปล่า คือตรงที่บอกว่ารัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกัน ถ้าจะเขียนเพิ่มนะครับว่า รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการส่งเสริมและป้องกัน คือคำว่าส่งเสริมในที่นี้ก็คือส่งเสริมพระพุทธศาสนา นะครับ คือตอนนี้มันจะเน้นเรื่องของการป้องกันการทำลายอย่างเดียวแต่ไม่ได้พูดถึงเรื่องส่งเสริมพระพุทธศาสนา ก็เลยมองว่าถ้าจะให้มันแรงขึ้นมาอีกนิดหนึ่งจะเขียนคำว่า มาตรการและกลไกในการส่งเสริมและป้องกัน จะผิดความเลยไปไหมครับ

ประธาน : การส่งเสริมมันจะแปลว่ารัฐจะเข้าไปยุ่งอีกละ ของเดิมมันเป็นอุปถัมภ์และคุ้มครอง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมเข้าใจครับ พอดีที่เรียนถามเพราะว่าอย่างน้อยตัวเองจะได้เข้าใจด้วยว่ามันคืออะไร

ประธาน : ไปได้ไหมท่านสุพจน์จะได้ไปบอกกับเขาได้ กำลังคิด เตียวไว้ดูนิดหนึ่งว่ามันจะแรงไปไหม อะไรทำนองนี้ คือเป็นแรงอีกแรงหนึ่ง นอกเหนือจากรัฐจะต้องคุ้มครองป้องกัน

หรือมิฉะนั้นคนที่ใช้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาของตัวเองแล้วก็ไปก้าวเข้าไปลิดรอนศาสนาคนอื่นจะได้ถูกห้าม ก็แรงอยู่ แต่จะสมควรหรือไม่ ช่วยกันดูสิครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ แล้วก็ได้ทั้งรัฐของเรา รัฐเราด้วย แล้วก็ศาสนาด้วยเพราะว่ามันเป็นความคิดกลาง ๆ มาเลย คือถ้าเราสังเกตดูปัจจุบันนี้เราจะเห็นว่ามันอีกความเชื่อหนึ่งศาสนาหนึ่งที่กำลังใช้อุบายอย่างใดอย่างหนึ่ง ไปใช้อามิสสินจ้างบอกว่าด้วยเงินทองอะไรต่าง ๆ ที่จะล่อลวงหรือว่าทำให้คนไทยที่อยู่ตามชายขอบหรือว่าอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลหันมานับถืออีกศาสนาหนึ่งโดยใช้อามิสสินจ้างเป็นเครื่องเป็นอุบายที่จะทำให้เขาหลงตามแล้วก็เข้าไปในศาสนาเขานั้น ๆ อันนี้เราก็คงจะลำบากเหมือนกันนะครับท่านประธานที่จะหาคนกลางมาที่ไปยับยั้งเหล่านั้นได้

ประธาน : ก็มานึกดูอีกทีว่านี่เรานึกว่าเราจะไปมัดคนอื่น มันจะมัดตัวเราหรือเปล่า แต่ว่าจะบอกคนว่าอย่าเปลี่ยนศาสนาเลยศาสนานั้นมันไม่ดี มันใช้เงินมาหลอกล่อ มันเลยกลายเป็นก้าวท้าวศาสนาอื่น เอาแค่นี้แล้วกันนะ ท่านอุดมมีอะไรอีกไหม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเห็นว่าที่ท่านประธานได้เสนอมาก็เป็นข้อที่ดีครับเพราะว่าทำให้เราเห็นว่าการที่จะแยกเรื่องรัฐกับศาสนามันไม่ใช่เรื่องง่ายในระบบการปกครองของเรา และในขณะเดียวกันจะให้รัฐเข้าไปเพิ่มบทบาทมากขึ้นก็อาจจะเป็นอันตรายต่อเรื่องความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ผมคิดว่าที่ท่านประธานเขียน เเท่าที่เพิ่มเติมเข้าไปอย่างน้อยก็ทำให้รู้สึกที่เราได้มีความระมัดระวังต่อเรื่องที่จะไม่ให้มีใครมาทำลายศาสนาพุทธซึ่งผมคิดว่าเป็นเสรีภาพที่คนไทยก็เคารพคนอื่น ในขณะเดียวกันเรานับถือศาสนาพุทธเราก็เคารพคนอื่นด้วยเพราะว่าโดยศาสนาพุทธของเราเราก็ไม่ได้มีลักษณะที่จะไปรังแกหรือว่ามีลักษณะในทางที่จะไปเบียดเบียนคนนับถือศาสนาอื่นอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าข้อที่เราเห็นในกรณีของศาสนาที่มีพระเจ้าหรือลักษณะศรัทธาค่อนข้างสูง มันมีลักษณะที่ทำให้รู้สึกว่ามันเริ่มที่จะมีแนวโน้มที่ไปกดดันคนอื่นหรือว่ามีลักษณะที่จะมีการกระทำอย่างอื่นที่มันเกินเลย ผมคิดว่าเราออกมาในมาตรการอย่างนี้ผมว่าน่าจะพอเหมาะพอดีที่เราเอาวาระกับเรื่องที่จะมีการออกมาในเชิงคุกคาม ผมว่าน่าจะดีครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมรู้สึกว่ามันมีอะไรสักอย่างซึ่งยังนึกไม่ออกนะครับ คือว่าตอนที่ ๒ นี้ดิฉันคิดว่าการคุ้มครองพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้การบ่อนทำลายพุทธศาสนาในทุกกรณี อันนี้ดีแล้วครับ ทีนี้พอเราเติมตัวแดงเข้าไป คือผมรู้สึกว่าที่ผ่านมาเราแยกให้รัฐให้การปกครองคณะสงฆ์เป็นไปตาม พ.ร.บ. ของคณะสงฆ์ ให้คณะสงฆ์ดูแลกันเองประมาณนั้นนะครับ ทีนี้พอเราจะไปแก้ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ที่โรมันก็มีปัญหาทุกที หลังสุดรัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน แก้กก็เกิดเรื่องนะครับ เขาก็คิดกันหลายอย่างคือมหาคณิสสรจะมาช่วยเป็น model ใหม่ในการช่วยมหาเถรสมาคมใหม่ ก็ตกลงกันไม่ได้อีก ทีนี้ปัญหาส่วนใหญ่มันก็จะมา มันคิดว่าอาจจะครึ่งหนึ่ง

หรือเปล่านั้นที่เกิดจากปัญหาของเราเอง พระพุทธศาสนาเอง ที่นี้พอเราอยากให้มีมีการปฏิรูป โดยเราใส่องค์กรหนึ่งเข้าไปร่วมกับคณะสงฆ์กับพุทธศาสนิกชน ผมรู้สึกว่าเป็น idea มันใช่ครับ ท่านประธาน idea มันใช่เป๊ะเลย แต่ที่นี้คำว่าพอให้มีองค์กรกับตัวพุทธศาสนิกชนเพื่อช่วยเหลือรัฐ ในการดำเนินการ ผมว่าอันนี้มันจะมีปัญหาใหม่ขึ้นมาอีกเหมือนกัน อย่างพุทธศาสนิกชนถ้าพูดก็คือ พุทธเราก็มีหลาย phase นะครับ แล้วก็เกิดมีธรรมกายเข้ามา จริง ๆ ในช่องของพุทธศาสนิกชนนี้ เข้าไปอีก ผมว่าการจัดการองค์กรใหม่ คำมันอาจจะเปิดประตูไป คือมันจะกว้างก็กว้างแคบก็แคบ แต่ว่าคือคนที่เดินเข้าไปในประตูนี้แล้วมีพลังที่จะเข้าไปก่อนมันจะทำให้เกิดปัญหามากขึ้น หรือน้อยลงก็ได้ครับ คือผมเป็นห่วงปัญหาภายในของพุทธศาสนาเอง คือช่วยรัฐได้ คือผมว่าเรา ต้องยืมอะไรบางอย่างเพื่อทำให้เกิดการปฏิรูปของ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ คือการจัดการของคณะสงฆ์ ใหม่ ๆ ผมเห็นด้วยนะครับแล้วก็อันนี้ก็เป็นข้อเรียกร้องและเป็นงานศึกษาและงานวิจัยด้วยนะครับ ก็ศึกษาแล้วก็วิจัยโดยพระด้วย อย่างพระไพศาล วิสาโล ท่านก็ศึกษาเขียน paper ขึ้นมาอันหนึ่งที่ชัดเจนมากในเรื่องนี้นะครับ ว่าคณะสงฆ์จำเป็นที่จะต้องปฏิรูป ปฏิรูปทั้งด้านการปกครองใหม่และการบริหารจัดการใหม่ ที่นี้ผมว่า idea มันใช่ แต่ว่าคำ ผมว่าพอไปมีองค์กรแล้วมันจะกว้างไป ผมรู้สึกอย่างนั้นนะครับ มันไม่ใช่เฉพาะเจาะจงปัญหาที่เราอยากจะได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ที่คุณภักทระพูดนี้ทำให้ผมคิดถึงว่าเราเองนี่ ปัญหาเราที่มันเป็นจากศาสนาของเราเองจริง ๆ แล้ว แล้วก็คณะสงฆ์เราก็อ่อนแอแล้วก็มันไม่มีเอกภาพทำให้ศาสนาอื่นเข้ามาบิดเบือนในพุทธศาสนา ในที่สุดเราทำให้วงการสงฆ์แล้วก็ พุทธศาสนิกชนแข็งแกร่งแล้วก็กำลังที่จะต่อสู้แล้วก็ขัดขวางไม่ให้ศาสนาอื่นมาบ่อนทำลายศาสนา เรา อันแรกเราต้องทำองค์กรของเราให้แข็งแกร่งก่อนที่จะมีตัวไวรัสหรือตัวอะไรที่จะทำให้เราอ่อนแอ แล้วเราก็กลับกลับมาแข็งแกร่งกัน เราจะมีกลไกใหม่ครับที่จะทำให้อย่างน้อยผืนกกำลัง ในวงการสงฆ์และพุทธศาสนิกชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวก่อน ที่คุณภักทระพูดมาอีกนิยามหนึ่ง อันนั้นเขาก็มีสาวกเยอะทำให้วงการสงฆ์คล้าย ๆ ว่าต้องไปตัดกำลังมาที่จะปกป้องหลายอย่างเลย ตอนนี้ศรัทธาพุทธศาสนาเรามีหลายประการ เราต้องผืนกกำลังของเราทำให้วงการสงฆ์ของเราเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้ได้เสียก่อนถึงจะมีพลังที่จะไปต่อต้านกับคนที่จะมาทำลายพุทธศาสนาครับ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : มันยากขึ้นทุกวัน มันเหมือนกับในสังคมทั่วไปที่เรากำลังเผชิญหน้าอยู่ เรานึกไม่ออกว่าคนส่วนหนึ่งไม่น้อยเห็นดีเห็นงามกับการกระทำที่เราคิดว่าเป็นการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง แต่เขากลับเห็นว่ามันเป็นวิธีที่ดีในการดำเนินชีวิต ช่วยทำให้ชีวิตเจริญพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เราก็มองกับตัวนั้นเวลานี้ ในแวดวงศาสนาก็เผชิญกันอย่างนี้ คนที่ไปจัดตั้งอะไรขึ้นมาแล้วก็มีการชวนศรัทธามากมายก็ใช้กลวิธีคล้าย ๆ กัน แล้วคนก็เห็นดีเห็นงาม ซึ่งมันก็เป็นรูปแบบของปัญหาคล้าย ๆ กันนี่ละ พอจะแก้อะไรขึ้นมา มันก็ยาก จะย้อนกลับไปหาจุดที่เราเคยมีความรู้สึกร่วมกันในเรื่องของความดีความงาม มันเริ่มไม่มีแล้ว ที่ว่าอย่างไรดี อย่างไรงาม มันเริ่มแบ่งเป็นหลายฝักหลายฝ่าย จนชักไม่แน่ใจว่าเราคิดผิดหรือเราคิดถูกกันแน่ แต่ว่าคณะสงฆ์ก็กลัวว่าเหตุมันจะเกิดขึ้นอย่างเดียวกันกับกรณีของสันตือโกศ เพราะฉะนั้นท่านก็เลยบอกว่าช่วยเอาคำว่า นิกาย ออกไปที่ได้ไหม ขอให้เป็นเรื่องของคณะสงฆ์ที่จะไปจัดการเอาเอง เราก็เอาออกให้ ถ้าเพื่อที่จะสนองความประสงค์ของเขา ถ้าใช้ข้อความอย่างที่เลขาฯ ร่างมานี้มันก็อาจจะเบาลงหน่อย ให้มีส่วนร่วม ก็ไม่ต้องไปตั้งองค์กรอะไร ก็แล้วแต่จะไปทำกัน เชิญครับ

นายธีรชัย ฐ นคร : ผมก็ไม่เคยบวชเรียน บางทีกึ่ง ๆ คือผมไม่ค่อยแน่ใจในเรื่องของบทบาทของรัฐ คืออุปถัมภ์และคุ้มครองผมว่ามันก็โอเค แต่ถ้าบอกว่าต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันไม่ให้มีการบ่อนทำลาย ผมไม่ค่อยแน่ใจว่าจะเป็นบทบาทที่พึงมีของรัฐหรือเปล่าผมไม่ค่อยแน่ใจนะครับ คือถ้าเกิดจะเชื่อมโยงว่าเป็นศาสนาประจำชาติหรืออะไรก็แล้วแต่ ผมมีความรู้สึกที่ศาสนามันขึ้นอยู่กับศรัทธาของคน คือถ้าเกิดคนไม่ศรัทธา ต่อให้มีมาตรการหรือกลไกอย่างไรมันก็อยู่ไม่ได้ ผมพยายามนั่งนึกว่ามันไม่เหมือนกับลักษณะที่ว่าสมมุติคนไม่มีอุดมการณ์ของชาติแล้วพยายามไปสร้างอุดมการณ์ขึ้นมาโดย propaganda หรืออะไรก็แล้วแต่ คือเวลานี้ถึงตัวศาสนาผมไม่ค่อยแน่ใจว่าลักษณะทำนองเดียวกันนี้ในการที่จะสร้างให้มันเกิดศรัทธามันเป็นหน่อเนื้อที่อยู่ในตัวของคนที่อยู่ในพระพุทธศาสนาเองหรือเปล่า คือรัฐเองคงไม่สามารถจะไปทำให้มันเข้มแข็งขึ้นหรือเปล่าผมไม่ค่อยแน่ใจครับอาจารย์ คือพอเราใช้คำว่า มาตรการและกลไกมันเหมือนกับเป็นการเขียนในลักษณะของภาษาทางกฎหมาย เป็นลักษณะของการใช้มาตรการอะไรเข้าไปจัดการบางอย่าง ซึ่งผมไม่แน่ใจว่าในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาเองมันเหมาะสมหรือเปล่า แต่ถ้าตอนท้ายที่ฝ่ายเลขาฯ เขียนนี้ เพิ่มขึ้นมาว่า ส่งเสริมพุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามมาตรการและกลไกก็ยังกังวลอยู่เหมือนกันคือวันนี้ความเชื่อในเรื่องของศาสนา สมมุติว่าศาสนาขึ้นกับความเชื่อของคน แล้วเกิดคนในวงการศาสนาเองทำตัวเสื่อม ไม่เป็นที่เคารพของคน ศาสนาก็จะเสื่อมลง ในขณะที่เดียวกันคนบอกไม่ได้ ผมยอมให้เสื่อมไม่ได้ ผมต้องไป protect มัน ต้องไปสร้างมันขึ้นมา อย่างนี้ผมไม่แน่ใจว่าเป็นไปตามหลักศาสนาของเราหรือเปล่านั้น คือผมไม่แน่ใจว่าศาสนาพุทธ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เราสอนให้คนเพื่อจะไปบอกว่าต้องทำโน่นทำนี่เพื่อให้คนมานับถือหรือเปล่าอะไรอย่างนี้ ผมไม่ค่อยแน่ใจ อาจจะเข้าใจไม่ถูกต้องเท่าไรนักนะครับอาจารย์ เพียงแต่ว่าศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อก็เลยไม่แน่ใจว่าพอเขียนว่า ต้องมีมาตรการกลไกในการป้องกันไม่ให้เกิดการบ่อนทำลายในทุกกรณี แล้วก็ให้คนมีส่วนร่วม สมมุติคนที่ไม่มีส่วนร่วมไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามมาตรการนี้เกิดเชื่อ ผมไม่ได้พูดเข้าข้างลัทธิหนึ่งลัทธิใดนะครับ คือสมมุติว่าวันหนึ่งเกิดไปเชื่อว่าธรรมกายไม่ได้เรื่อง สมมุติอย่างนั้นนะครับ เพราะฉะนั้นก็ต้องไปหาวิธีการหยุดยั้งธรรมกาย อย่างนี้มันจะเกิดผลดีหรือผลเสียผมก็ไม่รู้ คือธรรมกายผมก็ไม่ได้ชอบนะครับ เพียงแต่ว่าผมไม่แน่ใจว่าถ้าเกิดคนมีความเชื่ออย่างหนึ่งแล้วก็บอกว่าที่ทำแบบนี้ไม่ใช่ผมก็เลยไม่ค่อยแน่ใจ เพราะว่าผมจำได้ว่าสมัยหนึ่งตอนที่ผมมีเรื่องพระโพธิ์รักษ์สมัยก่อนก็มีคนพูดกันเหมือนกันว่าการประพฤติปฏิบัติของคนจะเป็นลัทธิหรือนิกายอะไรก็แล้วแต่ ปรากฏว่าฝนตกก็ยังมีคนนั่งบิณฑบาตเฉยอะไรอย่างนี้ ก็กับที่พระในศาสนาของเราเองที่เราคิดว่าเราต้องปกป้องนี้ใส่แว่น ray-ban สิบบุหรี นั่งไขว่ห้างบนรถสองแถวอะไรทำนองแบบนี้ คือผมคิดว่ามันเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นเรื่องที่คุณเขามอง ที่นี้ถ้าเกิดว่าเราไปบอกว่าเราต้องมีมาตรการหรือกลไกในการมาช่วยปกป้องนี้ ผมก็ไม่ค่อยแน่ใจว่าศาสนาพุทธจะมีลักษณะในการที่บอกว่ารัฐต้องเข้ามาดูแลอะไรอย่างนั้นหรือเปล่า ก็เลยเป็นห่วงเหมือนกัน เพราะว่าถ้าเกิดวันหนึ่งเกิดบอกว่าคนไม่ชอบเรื่องของโพธิ์รักษ์ ไม่ชอบเรื่องของธรรมกายผมก็จะบอกว่านี่เป็นการสอนที่ไม่สอดคล้องกับพระธรรมวินัยหรือพระไตรปิฎก ซึ่งวันนี้ก็มีข้อถกเถียงกันมากมาย ถูกผิดผมก็ไม่รู้ เพราะว่าผมไม่เคยบวชเรียน ผมก็ไม่ค่อยแน่ใจว่าเขียนอย่างนี้มันโอเคไหม หรือว่าไปยื่นไว้ตามเดิมที่เคยเขียนไว้จะดีกว่าหรือเปล่า

ประธาน : ถ้าอาจารย์ยอมรับว่าคำว่า รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครอง พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง วรรคสองก็ไม่ได้มีมากอะไรไปกว่า การอธิบายว่าการคุ้มครองพระพุทธศาสนาจะต้องทำอย่างไรเท่านั้นเอง คราวนี้ที่เขียนว่า กลไกในการป้องกันไม่ให้เกิดการบ่อนทำลายพุทธศาสนานั้นไม่ได้หมายความว่าคนอื่นเข้ามาทำลาย แม้แต่ตัวเองก็อาจจะทำลายตัวเองได้ รัฐก็อาจจะต้องให้เครื่องมือคณะสงฆ์ในการจัดการคนเหล่านั้นได้ตามประเพณีวัฒนธรรมของคณะสงฆ์ของเขา หรือที่วันดีคืนดีใครมาบอกว่าจริง ๆ ที่พระไตรปิฎกที่เราเขียนเป็นภาษาบาลีนี้ไม่จริงหรือ สมัยนั้นพระพุทธเจ้าท่านพูดภาษาฝรั่งเศส อย่างนั้นก็จะได้ไปจัดการกันไปว่ามันจริงเท็จแค่ไหน หรือพระไตรปิฎกบันทึกกันมานานมันก็ลอก มีการสังคายนาเป็นครั้ง ๆ แล้วก็ในทางศาสนาเขาก็ยอมรับนับถือว่าอะไรที่อยู่ในพระไตรปิฎกถือว่าเป็นของที่จริงแท้แน่นอน ถ้าใครมาบิดเบือนไป บอกว่าไม่ใช่ ผมเพิ่งไปค้นพบใหม่ ถ้าเขานำสืบได้ว่าจริง ๆ เขาไปเจอหินสลักมากก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าอยู่ ๆ เขาบอกเขาแปลได้อย่างนี้ก็เป็นเรื่องของสงฆ์ที่จะไปจัดการ

กลไกเหล่านี้ก็คือการที่จะให้เขาเกิดมี movement ในการที่เขาจะจัดการกันเองได้ แล้วก็ให้คนที่เขามีส่วนร่วม ก็คือพุทธศาสนิกชนนั้นละเขาเป็นคนช่วยจัดการ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมว่าผมจะพูดให้ตรงเป้าเลยนะครับ ทางภาคใต้มีการทำร้ายพระสงฆ์ ฆ่าตัดคอพระสงฆ์ เผาวัด ทำลายชาวพุทธ ทำให้ชาวพุทธต้องละทิ้งที่อยู่อาศัย และที่ดินแถวนั้นก็ถูกกว้านซื้อโดยอีกฝ่ายหนึ่งที่ทางใต้นะครับ เราเห็นไหมครับ เราสังสารเขา แล้วรัฐทำอะไรได้ตอนนี้ แล้วทางเหนือตอนนี้ก็มีการไปกว้านซื้อที่ดินสร้างที่สวย แล้วก็ไปเกณฑ์ชาวเขาโดยไปให้เงินชาวเขาที่มีหนี้สินก็ไปปลดเปลื้องหนี้สินให้ แล้วบอกให้เข้ามานับถือก็จะได้รับการปลดเปลื้องหนี้สิน ขณะเดียวกันก็กว้านซื้อที่ดินทำการปลูกสร้างที่ดินที่จะสวย อันนี้กำลังแพร่ขยายอย่างมาหลายในทางเหนือรัฐก็ยังทำตามองปริบ ๆ กอ.รมน. ทำอะไรไม่ได้ ก็บอกว่าเฝ้ามองอยู่ ถ้าปล่อยเหตุการณ์นี้ออกไปท่านคิดไหมครับว่าใน ๕ ปี ๑๐ ปีข้างหน้าจะเกิดอะไรขึ้นอีกประเด็นหนึ่งพุทธศาสนาเราแตกแยกเป็น ๒ ฝ่าย แต่อีกฝ่ายหนึ่งเขาไม่ละเลิกเลย เขาพยายามที่จะเผยแพร่ศาสนา โดยการฆ่า โดยการทำลาย โดยการข่มขู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผมว่ารัฐเองจะเพิกเฉยไม่ได้แล้ว จะต้องมิกลไก ซึ่งท่านประธานได้กรุณาเพิ่มวรรคสองลงไปเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ผมอยากให้พวกเราได้ตระหนักแล้วก็ได้เพิ่มสิ่งอะไรบางอย่างในรัฐธรรมนูญแล้วก็กระตุ้นรัฐของเราให้มีมาตรการหรือกลไกบางอย่างที่ปกป้องศาสนาเราไม่ให้ถูกทำลายไปมากกว่านี้ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมขอเรียนเสนออย่างนี้ครับ คือรัฐธรรมนูญของเราจะออกในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านทางสังคมนะครับ แล้วก็สถาบันหลัก ๆ ของชาติของเรานั้นอยู่ในสภาวะที่ต้องเจอกับความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ พระพุทธศาสนาก็เป็นสถาบันหนึ่ง คือศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งที่จะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอันนั้นนะครับ ที่นี้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นปัจจุบันผมว่ามันมี ๒ ส่วนส่วนหนึ่งคือเกิดจากตัวภายในเอง แล้วก็ส่วนหนึ่งเกิดจากภายนอก ประเภทแบบการเมืองการศาสนา บางอันที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมันเกิดปัญหาอยู่ทั่วโลกอยู่แล้ว แต่ของเราชัด ๆ ก็คือว่าในปัจจุบันพุทธพาณิชย์อะไรแบบนี้มันก็เป็นปัญหาภายในที่ผมคิดว่ามันจำเป็นที่จะต้องทบทวนมาตรการต่าง ๆ ที่จะให้การอุปถัมภ์คุ้มครองสถาบันต่าง ๆ ใหม่ทั้งหมดในจังหวะนี้พอดี เพื่อที่จะให้สามารถที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในยุคปัจจุบัน แล้วก็ปัญหาในอนาคตได้ ที่นี้ในพุทธศาสนาการจะพึงพิงต่าง ๆ มันไม่ได้เกิดจากตัวพุทธศาสนาเอง พุทธศาสนามีคำอธิบายง่าย ๆ ว่าคือมันจะต้องประกอบไปด้วยแก่น กระทบ และเปลือก บางอย่างเป็นแก่น แต่ถ้ามีแก่นอย่างเดียวโดยไม่มีกระทบแล้วไม่มีเปลือก บางอย่างเป็นแก่น แต่ถ้ามีแก่นอย่างเดียวโดยที่ไม่มีกระทบและไม่มีเปลือก แก่นก็รักษาไว้ไม่ได้

ทีนี้สิ่งที่จะมีก็คือว่าพอเราพูดถึงการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา มันลอย ๆ ไป เมื่อลอย ๆ ไป ผมว่าการที่ท่านอาจารย์กรุณาขยายมาให้ว่าให้เป็นหน้าที่รัฐที่จะต้องหา มาตรการและกลไกในการป้องกัน ผมว่าอันนี้ก็น่าจะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ในปัจจุบันแล้วก็ในอนาคต แล้วสิ่งที่เรากำลังถกกันคือว่าเฉพาะแค่นี้มันเพิ่มไหม มันพอไหม เมื่อวานคุยกันประเด็นที่อาจารย์ศุภชัยพูดเหมือนกันว่ามันน่าจะใช้ถ้อยคำในทางบวกแทน ในทางลบตีใหม่ ถ้อยคำในทางบวกคือส่งเสริม ปรากฏว่าก็มีผู้รู้ท้วง ๆ เหมือนกัน ถ้าเกิดใช้ คำว่า ส่งเสริม มันก็จะไปเปิดช่องอะไรบางอย่างกับบางกลุ่มที่จะใช้ถ้อยคำนี้เป็นประโยชน์ คือถ้าเรายังคิดอะไรไม่ออกนะครับ เขียนคำว่า มิให้มีการบ่อนทำลายพุทธศาสนาในทุกกรณี อันนี้ก็ยังไม่พอไปได้อยู่ แต่ว่าพอเราพูดกันว่าแล้วมันควรจะชัดกว่านี้ไหม ซึ่งผมก็คิดเห็น เหมือนกับท่านอาจารย์มีชัยว่าควรจะชัดอะไรสักอย่างหนึ่ง แต่ผมก็ยังนึกไม่ออก คือถ้าไป ตั้งกลไกขึ้นมาผมก็อยากเห็นกลไกที่จะทำมีตัวกระตุ้นทำให้คณะสงฆ์ได้มีการเปลี่ยนแปลง แต่ที่นี้คำพอเหมาะพอเจาะแบบนั้นมันยังนึกไม่ออก มีฝ่ายเลขาฯ ที่กรุณาคิดตัวแดงเพิ่มมา ให้ ผมว่าคำนี้พอไปได้ แต่ผมว่ายังไม่ต้องเคาะก็ได้ นะครับอาจารย์ ผมว่าเอาไปนอนคิดกัน ให้รอบคอบแล้วลองดูว่ามันอาจจะมีคำใหม่ ๆ ขึ้นมา แต่ผมก็อยากจะได้ชัดกว่านี้ แต่ว่ายังนึกไม่ออกครับ

ประธาน : นึกไม่ออกก็เอาแค่นี้ก่อน เชิญท่านนรชิตครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอภัยครับ ได้ฟังตอนแรกแล้วเมื่อก็ออกไปสักพักหนึ่ง กลับเข้ามาได้ยินท่านภักดิ์พูดถึงพอดี ถ้าคิดไม่ออก ผมว่าที่ท่านประธานพูดถึง ร่วมกับ มหาเถรสมาคมที่ท่านบอกว่าทางมหาเถรสมาคมค่อนข้างจะอุเบกขาไม่ค่อยพร้อมที่จะ ดำเนินการอะไร คล้าย ๆ ฟังแล้วก็เก็บไว้ก่อน ถ้าจะเติมตรงนั้นว่าดำเนินมาตรการหรือกลไก ร่วมกับทางมหาเถรสมาคมซึ่งเป็น body ซึ่งโดยหลักแล้วก็จะดูแลคณะสงฆ์รวมทั้ง พระพุทธศาสนา ก็คือเราเพาะเชื้อของการมีส่วนร่วม แต่ยังไม่ให้มหาเถรสมาคมยังเป็นองค์กรหลักอยู่ จะไหวไหมครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าตัวมหาเถรสมาคม อาจจะไม่ลำบาก เพราะว่าโดยรูปแบบก็คงจะเป็นอย่างที่ท่านนรชิตว่า คือมีความเป็นอุเบกขา แต่ว่าองค์กรที่ดูแลเรื่องพุทธศาสนาโดยตรงน่าจะเป็นสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มากกว่า แต่ว่าที่ผ่านมานี้กลไกในเรื่องระบบราชการก็ไม่เอื้อให้เขาสามารถทำหน้าที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ต้องเรียนท่านอย่างนั้น คือตัวท่านผู้อำนวยการสำนักพระพุทธศาสนา น่าจะเป็นคล้าย ๆ เลขาฯ หรือเป็นผู้ช่วยเลขาฯ ของมหาเถรสมาคม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าท่านติดตามข่าวมาในเรื่องธรรมกายและเรื่อง พระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราช มหาเถรสมาคมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาที่เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันที่ทำให้ทุกอย่างมันอยู่กับที่เลย อาจจะไม่ค่อยหลังไปด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

วชิราภรณ์ ๒/๕

เราก็หวังอะไรไม่ได้เลย ถ้าเราอโหสิกรรมหาอะไรสักอย่างผมก็ไม่ได้หวังอะไร แล้วที่ผ่านมามองการสงฆ์ก็ละเทะกันมาก เราก็เห็นอยู่ มีข่าวในทุกช่อง ทุกสถานีเลย เมาแอปล้ำสีกาอะไรต่าง ๆ เราก็เห็นอยู่ว่ามันละเทะอยู่ นี่ละครับเป็นจุดอ่อนของศาสนาเราซึ่งบวชเรียนกันง่าย สึกกันง่าย ทำให้อ่อนแอ แล้วศาสนาอื่นก็เข้ามากรุกรานศาสนาเรา ผมว่าไม่รู้จะมีกลไกอะไรสร้างขึ้นมา ถ้าเขาอยู่นิ่งเฉยมันก็เหมือนเดิมอีก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตให้ความเห็นครับ ผมคิดว่าที่ได้มาในมาตรา ๖๖ ณ จุดนี้ก็คิดว่าครอบคลุมดีแล้วถ้าเราดูถึงแรงกดดันที่เกิดขึ้นจริง ๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศในกรณีเรื่องของศาสนานะครับ เพราะว่าเราก็ได้มีพื้นที่สงวนไว้สำหรับศาสนาพุทธอันเป็นศาสนาหลักของบ้านเมืองแล้ว และฝ่ายเลขาฯ ยังมีตัวแดงอีกเพื่อขยายความว่าอย่าปล่อยให้คณะสงฆ์ทำแต่ลำพังนะ ต้องให้พุทธศาสนิกชนเข้าไปร่วมด้วย อันนี้ผมว่าเป็น guideline เพราะมันเป็นบทในด้านของนโยบายก็ดีแล้ว เพราะว่ารายละเอียดต่าง ๆ ก็จะแตกต่างกันไปตามพื้นที่ แล้วก็ที่จริงแล้วในหลักของศาสนาก็เหมือนกับองค์กรในสังคมอย่างหนึ่ง ก็คือว่ามันก็ต้องมีทั้งฝ่ายตัวผู้ที่เป็นคณะสงฆ์กับฝ่ายที่เป็นพุทธศาสนิกชนและฝ่ายที่เป็นกลาง ๆ ว่าก็ต้องช่วยกันปรับตัวกันไปให้สามารถอยู่ได้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเราเขียนไว้อย่างนี้ก็ดีแล้วมันไม่ไป obsessive หรือไม่ไปทำให้คนศาสนาอื่นมาอ่านแล้วเกิดความรู้สึกว่าแล้วของผมละ ทำไมไม่เขียนบ้าง อย่างนั้นอย่างนี้เราก็เอากลาง ๆ อย่างนี้ดีแล้ว ถ้าเขียนเขียนมากไปเดี๋ยวจะไปจุดประกายอีกฝั่งหนึ่งว่าแล้วเดี๋ยวขออีกมาตราหนึ่งของเขาบ้าง หรืออีกวรรคหนึ่งเขาบ้าง มันก็จะไปกันใหญ่อีก อันนี้ผมเห็นว่าน่าจะดีแล้วในขั้นนี้นะครับ แต่ว่าใครคิดอย่างอื่นได้อีกก็ค่อยว่ากันใหม่ก็แล้วกัน ขอขอบคุณครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านภุมรัตน์ครับ ฝ่ายความมั่นคง อยากฟังความเห็นท่านครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ท่านประธานครับ คือผมตั้งข้อสังเกตในการร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ กิติ ปี ๒๕๕๐ กิติ รวมทั้งคราวนี้ก็จะมีการเคลื่อนไหวของชาวพุทธกลุ่มหนึ่งในความพยายามผลักดันให้ใส่คำว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ อันนี้ก็ไม่ได้ประหลาดใจ แล้วก็ถ้ามีการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปแล้วเขายังไม่ได้ครั้งต่อไปเขาต้องเสนอตรงนี้เข้ามาอีก แต่ท่านประธานให้สังเกตเหมือนอย่างที่ท่านประธานพูดไว้ก็คือว่าในปีนี้มีอะไรที่แปลกใหม่ขึ้นมา นั่นก็คือไม่ใช่ผลักดันในเรื่องของให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติเท่านั้น แต่เอาเรื่องคล้าย ๆ ว่าศาสนาพุทธกำลังถูกบ่อนทำลาย แล้วก็พูดถึงศาสนาอิสลามเข้ามาเกี่ยวข้องกับซึ่งอันนี้เป็นเรื่องแปลกแล้วก็เพิ่งเกิดขึ้นในคราวนี้ แล้วบังเอิญ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ช่วงเวลาที่ผ่านมานี้มันก็มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะเช่นนี้ ที่นี้ผมอยากจะเรียนก็คือว่า ในเรื่องศาสนาพุทธ เราเป็นพุทธศาสนิกชนก็คงจะจำกันได้ว่าพระพุทธเจ้าเคยพูดไว้ก่อนที่จะเสด็จปรินิพพาน ก่อนที่จะเสด็จปรินิพพานว่าพุทธศาสนาจะอยู่ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับพุทธบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราไม่มีภิกษุณี ตอนนี้เราก็มีภิกษุ แล้วก็ อุบาสก อุบาสิกา ที่นี้มีอย่างนี้ครับ ภิกษุพูดถึงมาตรการและกลไกในการป้องกันไม่ให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาในทุกกรณี การบ่อนทำลายมีจากการบ่อนทำลายจากภายใน วงการสงฆ์ด้วยกันเองกับจากภายนอก บ่อนทำลายจากภายในคือทำตัวเอง อันนี้ผมว่ามันร้ายกว่า เพราะว่าที่ผ่านมาก็มีเสียงพูดกันมากทีเดียว พระติ ๑ ก็เยอะ แล้วพระที่ไม่ติ ก็เยอะ แล้วที่สำคัญก็คือในเรื่องขององค์การพุทธศาสนมหาเถรสมาคมระยะหลังนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก แล้วการซื้อพระผู้ใหญ่มาทำกันมา ๓๐ กว่าปีแล้ว ไม่ใช่เพิ่งทำ ก็มีมาตรการเป็นขั้นเป็นตอน เป็นอะไรต่าง ๆ ที่น่าสนใจที่เป็นตัวแดง ฟังส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าว อันนี้ก็มาอยู่ตรงที่ว่า พุทธบริษัท ๔ เมื่อมีภิกษุ ภิกษุณีแล้ว ภิกษุณีเราไม่มี ก็จะมาถึงอุบาสก อุบาสิกาที่จะมีส่วนร่วมในการคล้าย ๆ จรรโลงพระพุทธศาสนาต่อไป สรุปผมเห็นว่ามาตรา ๖๖ ที่เขียนไว้ เห็นด้วยกับอาจารย์ชาติชายว่าเขียนไว้ก็ลดแรงกดดันจากกลุ่มที่เคลื่อนไหวในขณะนี้ แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่า ป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาในทุกกรณี กลุ่มคนที่เคลื่อนไหวเขาห่วงในเรื่องการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา แต่ส่วนใหญ่เขาจะมองการบ่อนทำลายจากภายนอก แต่ลืมไปว่าพระพุทธศาสนาพระนี่มีการบ่อนทำลายภายในด้วยกันเอง อันนี้สำคัญกว่านะครับ เขียนไว้ตรงนี้ผมคิดว่ามันทำให้ที่แข็งนี้มันน่าจะมีเหตุผลที่จะชี้แจงได้ แล้วอีกอันหนึ่งก็คือการติดอาวุธให้กับพวกเขา สร้างเกราะให้กับพวกเขาอย่างที่ท่านประธานได้พูดไว้ ให้อุบาสก อุบาสิกา มีบทบาทมากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากสำนักงานพระพุทธศาสนา ซึ่งตอนนี้มันไม่ work แล้วละครับ แต่ทำอย่างไรจะให้อุบาสก อุบาสิกา มีองค์กรของเอกชนหรือจะอะไรก็ได้แล้วแต่มาช่วยดูแลในกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งการป้องกัน การบ่อนทำลายและการส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองไป ถ้าเป็นอย่างนี้เราก็จะได้พุทธบริษัท ๔ ที่มาช่วยปกป้องพระพุทธศาสนาแล้วก็จรรโลงพระพุทธศาสนาให้อยู่ยั่งยืนต่อไป ผมคิดว่ามาตรานี้มันทำให้พวกที่เขาแรงเขาน่าจะอ่อนลงครับ

ประธาน : คือที่ใช้คำว่า ในทุกกรณี มันมุ่งหมายถึงข้างนอกและข้างใน คือบอกให้รู้ว่าหนอนมันเกิดจากข้างใน ไม่ได้ข้างนอกอย่างเดียว ข้างนอกนั้นน่ากลัวอยู่แล้ว แต่ข้างในยิ่งน่ากลัวกว่า เชิญอาจารย์อุดมครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมกำลังคิดว่าที่ท่านประธานเสนอตรงนี้ถ้าเกิดสมมุติว่าเราทราบแล้ว ตอนนี้เขาไปลุยซื้อที่เราก็ต้องปล่อยให้เขาไปซื้อที่อย่างนั้นได้ใช่ไหมครับ หมายถึงว่าไม่ได้มีปัญหาอะไร ไม่ได้บ่อนทำลายพุทธศาสนา แต่เมื่อไรเขาไปโฆษณาว่าอย่าไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

วชิราภรณ์ ๒/๗

นับถือเลยศาสนาพุทธ มาอยู่กับเรามากกว่า อันนั้นตำรวจหรือว่าจะมีกฎหมายเพื่อที่จะไปจัดการกับการโฆษณาหรือว่ากระบวนการตรงนี้ได้ อย่างนี้ใช้ไหมครับ ผมคิดว่ามันน่าจะออกมาในเชิงบวกแบบนั้นว่าต่อไปถ้าเกิดมีการมาทำในเชิงต่อสู้เพื่อจะให้ขอบเขตของตัวเองล้ำเข้ามามากกว่าที่เขาจะทำตามปกติว่าเป็นไปตามศรัทธาของคน แต่ว่าใช้มาตรการใช้วิธีการที่เกินเลยกว่าที่ควรจะเป็นศรัทธาเนี่ย บ้านเมืองก็สามารถที่จะมีกลไกหรือมีมาตรการ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตให้ข้อมูลเพิ่มเติมหนึ่งครับ คือถ้าดูจากงานศึกษาของพระไพศาลวิสาโลซึ่งท่านเป็นพระปัญญาชนรุ่นใหม่ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอนาคตของพระพุทธศาสนา ทำเป็นวิจัยที่ได้รับการยอมรับกว้างขวางอยู่ ท่านก็อธิบายบอกว่า ปัญหาในพุทธศาสนาเองหลัก ๆ ก็คือตอนนี้เกิดความเป็นอนาธิปไตยในพุทธศาสนา อนาธิปไตยแปลว่าอะไร คือตอนนี้ในศาสนาพุทธจะมีนิกาย จะมีแบบอะไร มีแบบไหนขึ้นมาเยอะแยะไปหมดเลย อ้างว่าเป็นเถรวาทก็มี แต่ว่าคนที่จะมาดูแลเพื่อที่จะให้เป็นไปตามกฎ เป็นไปตามระเบียบไม่มี ไม่มีเหตุก็คือว่าการปกครองคณะสงฆ์อยู่ภายใต้ของ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ซึ่งอยู่กับคนเท่า ๆ เราสัก ๒๐ คนนี้ แต่อายุมากกว่าเราคือประมาณ ๒,๐๐๐ ปีรวมกัน ก็เป็นการปกครองที่ไม่ปกครอง เพราะว่าท่านไม่ได้จัดการอะไรเลย แต่ปรากฏว่าในรูปของการปกครองของคณะสงฆ์เป็นการรวมอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ รวมไว้ในองค์กรเดียว พอไม่จัดการปัญหาต่าง ๆ มันก็เลยหมักหมมอยู่แบบนั้น ก็มีข้อเสนออยู่เหมือนกันว่าการจัดการในรูปแบบใหม่ควรจะมีการกระจายอำนาจ หรือว่ามีการแยกปกครองสังฆมนตรี สังฆสภาออกมาจากคณะสงฆ์หรือไม่ น่าจะเป็น ๒ แบบ ๓ แบบหรือเปล่า อันนี้ก็เป็นประเด็นหนึ่งที่มีการพูดคุยกันอยู่ คือรูปแบบของการจัดการภายในของคณะสงฆ์เอง

อันที่ ๒ ก็คือว่าวัดกับสังคมหรือชาวบ้านห่างเหินกัน อันนี้เป็นประเด็นหลักอันหนึ่งที่ทำให้ชาวบ้านซึ่งเดิมจะมีส่วนในการคุ้มครอง ในการตรวจสอบ ในการค้าจุนพระพุทธศาสนาหรือวัดไม่ได้มีบทบาทแบบเดิมอีกต่อไป เราจะเห็นได้ว่าแม้กระทั่งวัดหลวงในกรุงเทพฯ บางแห่งปัจจุบันนี้ก็มีปัญหาข้อพิพาทกับประชาชนที่อยู่รอบวัดในเรื่องการจัดการที่ดินเพราะว่าที่ดินมีมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นแล้วก็เอาไปหามูลค่าทางเศรษฐกิจได้ อันนี้ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับพระมีปัญหาซึ่งกันและกัน

อันที่ ๓ ขณะที่ห่างเหินจากชาวบ้านมองว่ามันมีการแนบชิดกับทางราชการมากเกินไป การแนบชิดนี้ดูจากการตั้งสมณศักดิ์หรืออะไรพวกนี้ ก็จะมีการเอื้อกันอยู่ในลักษณะแบบนั้นนะครับ สรุปรวมก็คือว่าเป็นโครงสร้างที่รวมศูนย์แล้วก็ไร้ประสิทธิภาพ อันนี้ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับรัฐมากเกินไป การเหินห่างจากสังคม แล้วประเด็นสำคัญอีกอันหนึ่งคือเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์ มีคนร้องผมเยอะเหมือนกันบอกให้ลองไปจับ

การโง่งงข้อสอบของพระ พระนี้โง่งงข้อสอบมากกว่าฆราวาสนะครับตอนนี้ ใช้โทรศัพท์มือถือถือในการโง่งงอะไรต่ออะไรแล้วลอกกันโจ่งครึมมากเลยนะครับการศึกษาของคณะสงฆ์หาคนบวชไม่ได้ วัดทางภาคเหนือตอนนี้คนที่มาบวชที่ลำปางที่ท่านเจ้าคุณรูปหนึ่งท่านได้มีสามเณรหลง คนที่มาบวชส่วนใหญ่คือเด็กยากจนและเด็กชาวเขาที่มาบวช คนในเมืองของทางเหนือแทบจะไม่บวชอีกต่อไปแล้ว ฉะนั้นการจัดการทางด้านการศึกษาของคณะสงฆ์มีปัญหามาก อันนี้ทำให้ได้คน ได้พระดี ๆ ที่มีคุณภาพลดลง ผมว่าเป็นหัวใจใหญ่ ๆ ของปัญหาในพุทธศาสนา คือถ้าเราจะมี hint อะไรที่เป็นลักษณะองค์กรของรัฐอะไรบางอย่าง ผมว่ารัฐต้องช่วยลักษณะแบบนี้ จะไปควบคุมพุทธพาณิชย์ จะไปดูเรื่องการจัดการของคณะสงฆ์หรืออะไร หรือกระตุ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้าง ๒-๓ อันนี้ผมว่าน่าจะได้ผลดีนะครับ แต่ย้งนี่คำไม่ออก

ประธาน : เชิญครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ท่านประธานครับ มีอยู่ประเด็นหนึ่งก็คือว่าการเผยแพร่ศาสนา ศาสนาอะไรก็แล้วแต่ต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งของคนในท้องถิ่น อันนี้ผมยกตัวอย่างอย่างจังหวัดน่านหรือทางภาคเหนือที่ผู้นำศาสนาหนึ่งจะไปเผยแพร่ศาสนาเถรวาทนั้นโดยวิธีอย่างที่ท่านรองประธานพูดนี้มันก่อให้เกิดความขัดแย้งและระแวงสงสัยซึ่งกันและกันของคนในท้องถิ่น อันนี้จะเป็นอันตรายนะครับ

ประการที่ ๒ ที่เราห่วงก็คือว่าพวกหัวรุนแรงสุดโต่งทางศาสนา ซึ่งจะยกตัวอย่างอย่างที่ท่านรองประธานได้พูดถึงใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มันไม่ใช่เรื่องของชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิมก็มีปัญหา ก่อนหน้านี้ครับเขาอยู่ด้วยกันอย่างสงบเรียบร้อย รักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างที่จะเป็นตัวอย่างให้ประเทศต่าง ๆ ได้เห็น จนกระทั่งมีกลุ่มหัวรุนแรงสุดโต่งทางศาสนาเข้ามาแล้วผนวกกับแนวความคิดทางการเมืองที่จะแบ่งแยกก็ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นมาแล้วทำให้ประชาชนทั้ง ๒ ฝ่ายเกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน อันนี้อันตรายมาก แล้วที่เวลาเขาไล่ฆ่าอะไรต่าง ๆ นี้ไม่ใช่ฆ่าเฉพาะชาวพุทธ ชาวไทยมุสลิมก็โดนฆ่าในอัตราที่ตอนนี้ถ้าเกิดคนตายตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงปี ๒๕๕๘ คนตายคิดว่าทางด้านของมุสลิมมากกว่าส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่าในพื้นที่ที่มีมุสลิมมากกว่าชายไทยพุทธ แต่ที่บาดเจ็บนี้ก็มากเหลือเกินสิ่งที่ผู้นำของรัฐบาลในแถว ๆ นี้เป็นห่วงก็คือพวกหัวรุนแรงสุดโต่ง มาเลเซียตอนนี้มีปัญหาอินโดนีเซียมีปัญหาจากพวกไอซิส สมัยก่อนก็พวกเจไออะไรก็แล้วแต่ ตอนนี้เขามีปัญหาจากไอซิส ของเราเท่าที่ทราบยังไม่มีไอซิสเข้ามา ถ้าเข้ามาเมื่อไรเราจะลำบาก แต่มาเลเซียปวดหัวมากในเรื่องนี้ อินโดนีเซียปวดหัวมาก ออสเตรเลียกำลังปวดหัว ของไทยยังถือว่าเป็นพวกหัวรุนแรงสุดโต่งอยู่ บวกกับวัตถุประสงค์ทางการเมืองที่จะนั่นออกไป แต่โดยพื้นฐานคนไทยพุทธกับคนไทยมุสลิมเขาไม่มีปัญหาอะไรเลย เราอยากให้เห็นบรรยากาศของ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

วชิราภรณ์ ๒/๙

ความสามัคคีปรองดองของคนไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
กลับมาอีกครั้งหนึ่ง

- ๓/๑

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ที่นี้พูดถึงในเรื่องของพระนระครับ มหาเถรสมาคม พระสังฆราชองค์ที่สิ้นพระชนม์ ไปนี่นระครับ เคยพูดถึงธรรมกายตอนที่พระองค์ท่านมีพระลิขิตมา ๒-๓ ฉบับแล้ว และท่านบอกกับ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นว่า ท่านเองได้ใช้อำนาจทางด้านสงฆ์จนหมดแล้ว เพราะฉะนั้นรัฐบาลควรจะเข้ามาช่วยเหลือด้านสงฆ์ในการแก้ไขปัญหาด้วย เพราะท่านได้ใช้ไปเรียบร้อยแล้ว แต่รัฐบาลขณะนั้นก็เมินเฉยเพราะเกรงมวลชนทางด้านของธรรมกาย ตรงนี้ที่ผมกำลังจะเรียนให้ท่านทราบ ว่าอำนาจของสงฆ์ที่ให้ไป เถรสมาคมอะไรต่าง ๆ ก็ดี เวลาการพิจารณาแล้วบางคนบอกว่าพระจะมี ความเมตตาอยู่ในตัว ไม่กล้าหักหาญน้ำใจ การบริหารจะไม่เหมือนอย่างนี้นะครับ เพราะฉะนั้น มันถึงคราวจำเป็นแล้วครับที่เราจะต้องให้พุทธบริษัทที่ ๓ ที่ ๔ ให้เข้ามาช่วยกันในการจรรโลง พระพุทธศาสนาครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : นิดเดียวครับท่านประธาน พอตีผมจำได้ว่าชุด สปช. คู่กันเรื่องนี้ค่อนข้างรุนแรงแล้วก็ถึงขนาดพระจะมาชุมนุมกันที่สภา ชุดคุณไพบูลย์มีการจะไป ตรวจสอบเงินบริจาค ตรวจสอบทรัพย์สิน เราคงไม่ไปถึงตรงนั้นแต่ที่ผมจำได้ว่าในคณะเราเคยคุย บอกว่ามาตรฐานหรือมาตรการที่น่าจะเป็นมาตรการขั้นต่ำ ฟังแล้วอาจจะดูซ้ำ ๆ หรือหัวเราะ นะครับ ก็คือเรามองว่าถ้าทุกคนปฏิบัติโดยยึดศีล ๕ ได้นี่นระครับมันก็จะเป็นอย่างน้อย ที่สุดการทุจริตคอร์รัปชันหรือปัญหาเรื่องที่เราพูดคุยกันว่าเป็นปัญหาเนื้อเน่าข้างในหรืออะไรมันก็จะน้อยลงในทุก ๆ ประเด็นได้ ก็ไม่รู้ว่ามันจำเป็นถึงขนาดที่เราจะเอาศีล ๕ ไปใส่ไว้ในมาตรการ เช่น เรื่องของศีล ๕ หรืออะไรอย่างนั้นหรือเปล่า ก็ฝากท่าน อาจจะดูเป็นเรื่องละเอียดเกินไปครับ ขออภัยครับ

ประธาน : ใส่แล้วเดี๋ยวศาสนาอื่นเขามาบอกว่าใส่บัญญัติ ๑๐ ประการบ้าง เรื่องพวกนั้นเห็นจะต้องปล่อยให้การออกกฎหมายลูกหรือไปทำมาตรการ เราเขียนเป็นหลักการ ใหญ่ ๆ พอที่จะอธิบายได้ว่าทำไมเราถึงเขียน ไปได้ไหมครับ เชิญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมว่าเราดูปฏิกริยาก่อนแล้วกันว่า เราออกมาทำนองนี้เขาจะมีข้อคิดเห็นบวกลบอย่างไรนระครับ ถ้ามันรุนแรงนักเราค่อยมาว่าไป อีกทีหนึ่งนระครับ

ประธาน : เท่าที่ฟังจากที่เขาคุยกันทั้งฆราวาสและสงฆ์ คือท่านบอกท่านก็ ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะใส่เป็นศาสนาประจำชาติ แต่ว่าพอคุยไปท่านก็บอกท่านเข้าใจเพราะฉะนั้นก็ได้ เท่านี้ก็ดี แต่อยากให้พยายามให้ได้มากกว่านี้ ผมก็บอกผมก็จะพยายามดู แต่มันได้เท่านี้ อันอื่นนี่ พอผมตั้งคำถามถามไป แล้วอย่างไร จะใส่ว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แล้วมันจะเกิด อะไรจะได้อะไรขึ้นมา แล้วมันก็ได้แต่เพียงคนดูได้แต่กินไม่ได้ สู้หามาตรการอะไรที่จะไปปกป้องกัน ดีกว่า ท่านก็เริ่มเข้าใจแต่ที่ท่านบอกคราวนี้ระดมกันสุดกำลัง เพราะฉะนั้นที่วัดทุกแห่งท่านจะมี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ชัฏญญาภัก ๓/๒

ป้ายขึ้น ว่าเป็นศาสนาประจำชาติ เราก็มองเห็นนะครับว่าภัยอันตรายกำลังคุกคามมาเราก็พยายามแก้เท่าที่จะทำได้ วันนี้ขึ้นหมวดใหม่

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านประธาน กำลังให้น้องเขาช่วยแจกเอกสาร ขอเวลานิดหนึ่งครับ หมวดที่ฝ่ายเลขานุการเสนอในวันนี้ก็เป็นเรื่องของหมวดองค์กรอิสระ โดยจะนำมติประเด็นที่เกี่ยวกับการพิจารณาขององค์กรอิสระที่เพิ่งได้ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม มากำหนด กรอบของการทำก็คือการสรรหา ถ้ามีการสรรหาที่มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ดำเนินการสรรหาแล้วก็พิจารณาโดยหลักกันไปแล้วนะครับ องค์กรใหญ่ ๆ ก็จะเหมือนเดิม ส่วน กกต. นั้นก็จะมีตุ๊กตาว่าควรจะเป็น ๗ ถึง ๙ คนหรือไม่ อย่างไร แล้วทำงานเป็น คณะกรรมการหรือไม่ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการร่างได้ไปพิจารณาแล้วนะครับได้ยกร่าง เป็น ๒ ส่วนด้วยกัน ส่วนที่ ๑ จะเป็นบททั่วไปว่าในเรื่องของการสรรหาที่ดี การดำเนินการที่ดีนั้น จะต้องทำอย่างไร ส่วนในรายละเอียดในส่วนถัด ๆ ไปจะเป็นรายละเอียดของแต่ละองค์กรก็จะมี ศาลรัฐธรรมนูญ มี กกต. มี ป.ป.ช. ผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วก็ สตง. ผมขออนุญาตอ่านมาตรา ๑

หมวด .. องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๑ องค์กรอิสระ มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยมีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องปฏิบัติหน้าที่ ร่วมกันเพื่อให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและอย่างมีความ รับผิดชอบ

ประธาน : มันจะใช้คำอะไรให้มีความหมายถึงกล้าหาญ เชิญครับ

นายอัคร จารุจินดา : ขออนุญาตนิดเดียวท่านประธานครับ คือเราบอกว่า องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระแล้วก็เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ผมติดใจ นิดเดียวครับ กรณีของ กกต. กกต. นี่เป็นการตรวจสอบการเข้าสู่อำนาจ ถือว่าอยู่ในความหมาย ของการเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐหรือเปล่าครับ

ประธาน : ใครนี่ออกใหม่ กล้าหาญ เต็ดเต็ย

นายอัคร จารุจินดา : ท่านประธานครับ ทางวิชาการบ้านเราก็มักจะใช้คำว่าความ กล้าหาญทางจริยธรรม

ประธาน : ไม่เอาทางจริยธรรม เอากล้าหาญเฉย ๆ ทุกด้าน

นายอัคร จารุจินดา : ก็ได้ครับ คือบางที่บางคนกล้าหาญประเภทแบบยึดมั่นถือ มั่นในตัวเองแล้วก็บ้าบิ่นจนเกินเหตุ เขาก็เลยมีคำขยายว่าเป็นความกล้าหาญทางจริยธรรม ผมไม่ ทราบว่าจะโยกโย้ไปหรือเปล่าครับ

ประธาน : มันมีศัพท์ของกระบวนการยุติธรรม ที่พระราชบิดาเขียนไว้ ที่สอน ผู้พิพากษา เชิญครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สัญญาภาค ๓/๓

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้
วิจาร์ณญาณหรือว่าการใช้ดุลพินิจที่ปราศจากการครอบงำจากอำนาจอื่นหรือว่าจะไยอย่างนี้
ผมมองในมุมมองนั้น

ประธาน : ไหน ๆ ก็พูดเรื่องศาสนาไปแล้ว

นายบรรชิต สิงหเสนี : เรียนท่านประธานครับ เป็นศัพท์ชาวบ้านมาหน่อย ก็คือ
กล่าวหาญเด็ดเดี่ยวไม่เกรงกลัวอิทธิพลใด ๆ

ประธาน : นั่นเป๊ะเลยแต่เขียนเป็นภาษาเขียน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าใช้คำเรียบ ๆ นี่นะครับ ผมคิด
ว่าคนอ่านเขาก็รู้ว่าต้องเป็นองค์กรที่ต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงาน องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่
จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระ ทำนองว่ามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อะไรอย่างนั้นะครับ ในการ
ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ผมว่าแค่นี้ก็น่าจะสื่อความหมายแล้วครับ

ประธาน : คือเป็นหลักประกันไว้สักหน่อยว่าตรงนี้เราจะยกไว้ให้ ให้อยู่บนหิ้ง
แต่ถ้าใช้อย่างที่อาจารย์อุดมว่ามันกินไปถึงความกล้าอยู่ในตัวเพราะมันไม่มีภาคติ อคติทั้งปวง
๑ ในนั้นก็คือภาคติ คือไม่กลัวอะไร ไม่กลัวหน้าอินทร์หน้าพรหม ปราศจากอคติทั้งปวง

นายอุดม รัฐอมฤต : ไม่กลัวภรรยา เน้นเรื่อง รัก โกรธ หลง กลัว ไม่กลัวหมด
อคติทั้ง ๔ นะครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ พอที่ผมเห็นอย่าง
law enforcement อะไรในต่างประเทศมันก็จะมีสำนวน to protect and serve คือ
หมายความต้องปกป้อง บางทีมันอาจจะไม่ต้องเป็นเรื่องของการแสดงความกล้าหาญชัดเจน
อย่างนั้น แต่ว่าคำว่าปกป้อง ผดุงความยุติธรรมหรืออะไรพวกนี้มันก็สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรเหล่านี้
มีความมุ่งมั่นที่จะทำในเรื่องเหล่านั้น อาจจะไม่ต้องใช้คำว่ากล้าหาญโดยตรง ผมจะยกตัวอย่างว่า
เป็นไปได้หรือเปล่าครับถ้าจะใช้อย่างเช่นคำว่า การผดุง ความเที่ยงธรรม ความยุติธรรมหรืออะไร
ลงไป

ประธาน : ทีนี้เราใช้เที่ยงธรรมแล้ว ความเที่ยงธรรม การใช้ดุลพินิจโดยปราศจาก
อคติทั้งปวง

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ
ข้อ ๑๒ เขาเขียนไว้อย่างสนใจ ข้อ ๑๒ เมื่อจะพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีเรื่องใด ผู้พิพากษาจักต้อง
ละวางอคติทั้งปวงเกี่ยวกับคู่ความหรือคดีความเรื่องนั้น ทั้งจักต้องวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า และไม่เห็น
แก่หน้าผู้ใด

ประธาน : นั่นจริยธรรม ละวางใช้ไหม ละวางอคติทั้งปวง ก็คือปราศจาก ผมว่า
คำนี้น่าจะใช้ได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สัญญาภาค ๓/๔

เลขานุการ : มาตรา ๑ องค์การอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระเพื่อเป็น
ดุลแห่งอำนาจและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายตามที่
บัญญัติไว้ในหมวดนี้ การใช้อำนาจขององค์การอิสระต้องเที่ยงธรรมและใช้ดุลพินิจโดยปราศจาก
อคติทั้งปวง

ประธาน : วรยศสองนี้เขียนมา

เลขานุการ : วรยศสองเติมไปกรณีที่ยังมีค้างกันอยู่ขณะนี้ถ้าเวลาฟองคดีต้อง
ผ่านอัยการหรือเปล่า

ประธาน : อันนั้นก็ไปว่ากัน ตัวนี้วางหลักว่าหน้าตาขององค์การอิสระมันจะเป็น
อย่างไร วัตถุประสงค์เป็นอย่างนี้ ส่วนอำนาจนั้นก็คือการที่จะไม่ให้รัฐเข้าไปก้าวก่ายการเลือกตั้ง
อะไรพวกนี้ คือหน้าที่ของ กกต. เชิญครับ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ พอเราใช้ และใช้ดุลพินิจโดยปราศจาก
อคติทั้งปวง ผมรู้สึกงัวถ้าโดยคำ ตัวเหตุและตัวผลมันต้องมารับกันอยู่ข้างหลังแต่ที่นี้เราบอกว่า
เราตั้งให้เป็นองค์การอิสระอย่างนี้ ๆ มาแล้ว มันน่าจะเห็นว่า โดยใช้ดุลพินิจปราศจากอคติทั้งปวง
หรือเปล่าครับ คือมันต้องตัด และ ออกไปแล้วโดยจะอยู่ข้างหน้าเพราะมันจะเชื่อมมาจากคำจาก
ข้างบนครับ การใช้อำนาจขององค์การอิสระต้องเที่ยงธรรม โดยปราศจากอคติทั้งปวง

ประธาน : เอามาไว้ข้างหน้าครับ เพื่อเสริมคำว่าเที่ยงธรรม จะบอกให้รู้ว่าเราให้
ใช้ดุลพินิจนะ ไม่ใช่จะเอาไม้บรรทัดขีดเส้น เชิญครับ

นายสุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ ตรงนี้ผมไม่ติดใจอะไรแต่ว่าอันที่
ลบไปนะครับ ที่บอกว่าต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันนี่ครับ ผมชอบคำนั้นตรงที่ว่าเราหารือกันหลาย
ที่ว่าทำอะไรให้องค์กรอิสระทั้งหลายต้องทำงานร่วมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำอะไรอย่างนี้ครับ ที่นี้
ตามร่างที่ฝ่ายเลขาร่างมามีคำนี้ผมก็ไม่แน่ใจว่าใส่คำนี้เพราะอะไรแต่ตอนที่เห็นก็ยังคงคิดว่าการ
บอกว่าให้เขาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน ดูจะเป็นเรื่องดีครับ ที่นี้พอตัดไปมันจะเหมือนกับแต่ละองค์กร
อิสระ แต่ว่าไม่ได้พูดถึงว่าองค์กรอิสระจะต้องทำหน้าที่ร่วมกันก็เลยรู้สึกว่าการตรงนี้นั้นหายไป
ไม่แน่ใจว่าเราจะเติมได้ไหมเพื่อที่จะมีเหมือนเป็นแมสเสจว่าเขาต้องทำงานด้วยกันมากกว่าที่จะ
ต่างคนต่างทำครับ

ประธาน : คือตรงนั้นที่เราพูดกันไว้คือเรามุ่งหมายที่ว่าเวลาเขาทำหน้าที่ของเขา
แล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่าให้เขามารวมหัวกัน เราเขียนไปตรงนี้มาไว้ที่ตรงนี้นั้นมันจะกลายเป็นว่า
ความอิสระมันจะเริ่มหายไปเพราะมันจะกลายเป็นมารวมหัว ก็เลยคิดว่าที่จะตัดตรงนี้ออกไป
เพื่อที่จะไปใส่ในอำนาจหน้าที่ของเขาว่าแต่ละคนเมื่อเวลาเขาทำไปถึงจุดสุดท้ายเขาจะต้องไป
ที่ไหนเพื่อจะได้ชัดเจน เช่นว่า กกต. เสร็จแล้วจะต้องไปอัยการ หรือ สตง. เสร็จแล้วจะไป ป.ป.ช.
อะไรพวกนี้ ไปเขียนเอาไว้ตรงนั้นคือให้มันสอดคล้องประสานกัน ซึ่งตรงนี้เดี๋ยวต้องจำไว้ว่าแต่ละอัน

กับอันสุดท้ายพอถึงเรื่องจะไปเชื่อมกับใครก็ต้องส่งไปให้คนนั้น จะเป็นการแก้ปัญหาของเขาที่ว่า เขาอยากได้อำนาจ การที่เราจะเอาอำนาจให้เขา เราเขียนเชื่อมให้เขาเสีย เชิญคุณนรชิตครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ ประโยคแรกครับ องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระเพื่อเป็นดุลแห่งอำนาจ ผมเข้าใจว่าเราต้องการ เน้นย้ำความอิสระ แต่ถ้าเราพูดว่าองค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นดุลแห่งอำนาจและ ตรวจสอบแล้วก็มีข้างหลัง เป็น ใช้อำนาจ ต้องเที่ยงธรรม จะเพียงพอไหมครับหรือจำเป็นต้องมีว่า จัดตั้งขึ้นให้มีความเป็นอิสระ ตรงคำว่าให้มีความอิสระครับ ผมอยากจะกราบเรียนถามว่าจำเป็น ไหมครับ

ประธาน : เราไปยึดอยู่คำว่าองค์กรอิสระหรือมีคำว่าอิสระแล้ว แต่ที่นี้้องค์กร อิสระมันเป็นชื่อ ชื่อที่ตั้งชื่อองค์กรพวกนี้ ส่วนตัวนี้ที่เราเขียนว่าให้มีความเป็นอิสระ เพื่อบอก มุ่งหมายว่าองค์กรพวกนี้เราต้องการให้มันเป็นอิสระ จะเน้นย้ำให้เห็นถึงวัตถุประสงค์นั้น

นายอุดม รัฐอมฤต : คือชื่อเต็มมันองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ประธาน : ก็ใส่ตามรัฐธรรมนูญไปเลยนะครับ ทำไมต้องใส่ตามรัฐธรรมนูญเลย

นายอุดม รัฐอมฤต : ใช้คำนี้ในกฎหมายต่าง ๆ ตอนปี ๕๐ ก็เลยขึ้นชื่อหมวด เพื่อให้เวลาพิจารณากฎหมายต่าง ๆ พูดถึงองค์กรอิสระ หมายถึงองค์กรพวกนี้ องค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญ

ประธาน : ก็มันเป็นองค์กรอิสระอยู่ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายนี้เป็นเรื่องขององค์กร อิสระตามรัฐธรรมนูญมันก็หมายถึงพวกนี้ ก็ไม่จำเป็นต้องใช้ก็ได้ เพราะว่าเดิมเขาคืออย่างนี้ เขามี องค์กรอิสระ ๒ พวก องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญกับองค์กรอิสระเฉย ๆ ซึ่งมันฟังดูชอบกล แต่เรา ไม่เอา เราก็มีแต่องค์กรอิสระพวกนี้ ส่วนอัยการนี้เราเขียนรองรับให้เขาว่า อัยการเป็นองค์กรที่มี ความเป็นอิสระ แต่ไม่ใช่เป็นองค์กรอิสระ คือให้อิสระเขา แต่ไม่ได้เป็นองค์กรอิสระ ก็เดี๋ยวถึงตอน หมวดยุติธรรม ก็จะต้องไปพูดถึงศาล อัยการอะไรพวกนี้ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือพอเราใส่คำว่าเป็นดุลแห่งอำนาจ ขึ้นมา ผมเข้าใจว่าความหมายของถ้อยคำจะเพิ่มน้ำหนักของความเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ขึ้นมาให้มีอำนาจ เราเรียกว่าอะไร อำนาจที่ ๔ ใช่ไหม อาจารย์เคยให้สัมภาษณ์ว่าปัจจุบันมันมี ๘ อำนาจ เท่าที่เราจะยอมรับเพิ่มอำนาจขึ้นมาเป็นอำนาจที่ ๔ นะครับ แต่ว่าแนวความคิดของการ ทำองค์กรอิสระเมื่อก่อนมันจะมีคนคัดค้านอยู่เหมือนกันว่ามันควรจะเป็นอำนาจที่ ๔ หรือเปล่า หรือว่ามันควรจะถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือเปล่าครับ ทีนี้พอเราเติมอันนี้มันจะเป็น รัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีนัยแห่งการยอมรับว่าองค์กรอิสระดังต่อไปนี้เป็นดุลแห่งอำนาจใช่ไหมครับ ท่านประธานครับ

ประธาน : จริง ๆ คำนี้ใช้เพื่อที่จะแทนชื่อ กกต. เท่านั้นล่ะ แต่จะต้องคิดใหม่ ดำเนินการก็แล้วกัน ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ไปได้ไหม ต่อมาตรา ๒

เลขานุการ : มาตรา ๒ นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวดนี้แล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั่วไป ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบห้าปีในกรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และไม่เกินเจ็ดสิบปีในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระอื่น
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความเป็นกลางทางการเมือง
- (๕) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง
- (๒) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๓) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง
- (๕) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระอื่น
- (๖) เป็นข้าราชการผู้มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
- (๘) เป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการของรัฐในหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
- (๙) ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรที่ดำเนินกิจการโดยมุ่งหารายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
- (๑๐) ประกอบวิชาชีพอิสระใด ๆ

ประธาน : พอถึงองค์กรอิสระแต่ละอัน เราเรียกเป็นส่วนหรือเป็นหมวด

เลขานุการ : ส่วนครับ

ประธาน : ฉะนั้นตรงนี้ต้องเปลี่ยน ในส่วนต่าง ๆ แล้ว เชิญครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมอ่านแล้วก็ไม่ทราบที่มาว่า แต่ไม่เกิน ๗๕ ปีในกรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ก็แปลว่ามีเฉพาะศาลรัฐธรรมนูญอย่างเดียวหรือครับที่ท่านอยู่ได้ นี่คือเกษียณนะครับไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี อันนี้มันจะเป็นปัญหาไหมครับว่าอย่างศาลยุติธรรมผมก็เข้าใจว่าทุกวันนี้ขยับ ๆ ไป แต่อย่างไรก็คงไม่เกินเจ็ดสิบปี จะอธิบายได้ไหมครับ

ประธาน : ตรงนี้เขียนขึ้นเพื่อจะรับคนจากศาลยุติธรรม ทุกวันนี้รับมาไม่ใช่สมัคร เพราะว่าเขาที่อยู่นั้นเขาก็อยู่จนถึง ๗๐ คนที่เขาในอนาคตหวังไปข้างหน้าเขาก็ไม่ยอมมา ในที่สุดก็จะได้ คือบางทีในวงการไม่ค่อยอยากได้เท่าไร แต่ที่นี้ถ้าเราจะให้เขาเอาคนที่เด่น ๆ มา จะต้องใช้เป็นตัวหลักเพราะเราจะต้องฟังฟังความรู้ความสามารถความสุจริตของเขา มันก็ต้องมีอะไรที่จะเป็นตัว incentive ให้เขาอยากมา คือสมมุติว่าเขาดูแล้วว่าเขาอายุ ๖๕ ดู ๆ ไปแล้วไม่ได้เป็นประธานศาลฎีกาแน่ อาจจะได้เป็นถึงรองประธานศาลฎีกา เขาอาจจะ ๖๕ มา แล้วเขามาอยู่ ๙ ปี ก็ ๗๔ เขาก็มา แต่ถ้า ๗๐ เขาก็ไม่รู้จะมาทำไมเขาอยู่ที่เดิมเขาก็ได้ตามที่เขาต้องการอยู่แล้ว แล้วนอกจากนั้นในคุณสมบัติเฉพาะ วันก่อนนี้คุยกับในศาล เขาบอกว่าถ้าเรากำหนดว่าต้องเป็นหัวหน้าคณะมาแล้วอย่างน้อยสัก ๕ ปี อย่างนี้เราก็จะได้คนที่มีทั้งประสบการณ์และมีทั้งความรู้ความสามารถมา ในขณะที่เดียวกันศาลปกครองก็เหมือนกันเราก็ต้องบังคับว่าต้องเคยเป็นหัวหน้าคณะในศาลสูงมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี เพราะที่ผ่านมาเข้าไปเป็นศาลปกครองสูงสุดแล้วส่งมาเลยยังไม่เคยรู้ด้วยซ้ำไปว่าศาลปกครองเขาพิจารณากันอย่างไร เพราะฉะนั้นเราก็จะได้คนที่ใหม่ ๆ ที่เขาคัดออกมาอยู่เรื่อยมันก็ไม่ค่อยดีมันก็ทำให้คนเขาครหานินทาได้ อันนี้ผมคิดว่าเมื่ออำนาจทั้งหมดเราจะไปใส่ไว้ที่ศาลรัฐธรรมนูญเราต้องมีหลักประกันว่าขีดความสามารถของคนเหล่านี้ยอมรับได้ทั่วไป ผมก็เลยบอกเขาบอกว่าลองคิดดูว่าสัก ๗๕ ขึ้น ผมคิดว่า ๗๕ ยังทำงานได้เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เสริมท่านประธานอีกข้อหนึ่งคือว่าทำไมวาระของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงเป็น ๙ ปี ก็เป็นเหตุผลเดียวกับที่ท่านประธานได้กล่าวไว้ เพราะว่าถ้ากำหนดไว้เป็น ๕ ปีหรือ ๗ ปีจะไม่มีใครมาเลย ถ้าได้มาก็อาจจะอย่างที่ท่านประธานว่าผมก็ไม่พูดซ้ำนะครับ แล้วก็อีกอย่างหนึ่งคือว่าถ้าเราไม่มี แต่เมื่อไม่มีใครอยากมาศาลรัฐธรรมนูญแล้วเพราะศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นเหมือนตุ๊กตาล้มลุก มีปฏิวัติที่เราก็ตัวสั่นกันทุกทีไม่รู้จะไปตามรัฐบาลเก่าหรือเปล่า เพราะว่าเราไม่มี พ.ร.บ. ประกอบ กฎหมายลูกนะครับ เกี่ยวกับเรื่อง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญเหมือนศาลปกครอง เหมือนศาลยุติธรรมนะครับ เพราะฉะนั้นในคราวนี้ผมก็คิดว่าถ้ามีโอกาสเราก็จะได้เพิ่มขึ้นมานะครับ เป็นการพิจารณากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญต่อไปเพื่อไม่ให้ศาลล้มลุกต่อไป ขอขอบคุณครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

วชิราภรณ์ ๔/๑

นายภัทร คำพิทักษ์ : รบกวนเรียนถาม ๒ ประเด็นนะครับ คือว่าทั้งหมดนี้ review มาทุกองค์กร ไม่ขาดตกบกพร่องจากของเดิมเลยใช่ไหมครับ อันที่ ๒ คือ ข้อ ๔ ีความเป็นกลางทางการเมืองมันโอเคไหมครับ ผมไม่รู้ว่าวิธีการเขาไปดูกันอย่างไร อาจจะไปส่องดู facebook แล้วบอกว่าข้อนี้ไม่มีความเป็นกลาง ผมไม่แน่ใจ

ประธาน : คือข้ออ้างเวลาที่คิดว่าคนนี้น่าจะเป็น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ คุณสมบัติทั่วไปทั้งหมดนี้มาจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ทั้งหมดครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เป็นไปได้ไหมครับ เพิ่มอีกข้อหนึ่ง สุขภาพกาย สุขภาพจิตจะต้องแข็งแรงพอในกรณีที่มาจากศาลยุติธรรมอายุไม่เกิน ๗๕ ปีนี้ บางท่านมากก็อาจจะสุขภาพจิต สุขภาพกายอาจจะไม่แข็งแรง อาจจะเพิ่มคุณสมบัติอีกข้อไหมครับ ต้องมีสุขภาพที่สามารถที่จะทำงานได้ต่อไป ตรงนี้จำเป็นไหมครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายวรชิต สิงหเสนี : ขอบคุณครับท่านประธาน เมื่อกี้ได้ยินคุณภัทรถาม แล้วคุณปกรณ์ตอบแล้วว่าอันนี้มาจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ได้พิจารณากันดีแล้ว ผมมีข้อสังเกตและคำถาม ๓ ข้อครับท่านประธาน

ข้อแรก ในข้อ ๖ เดิมของลักษณะต้องห้าม เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งและเงินเดือนประจำ อันนี้ผูกให้ชัดใช่ไหมครับ มันมีไหมครับที่มีตำแหน่งแล้วไม่มีเงินเดือน หรือมีเงินเดือน ไม่มีตำแหน่ง นั้นข้อแรก ในส่วนเดียวกัน ข้อ ๑๐ ประกอบวิชาชีพอิสระใด ๆ เรามุ่งเฉพาะวิชาชีพใช่ไหมครับ อาชีพทำได้ แปลว่าอย่างนั้นหรือเปล่าครับ ถัดไปข้อ ๔ ต้องไม่เป็นสมาชิกผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะ ๓ ปี ๓ ปีนี้เราคิดจากอะไรครับ ทำไม ๓ แล้วทำไมไม่ ๕ ๓ ปีนี้มาจากไหนครับ เป็นคำถามเฉย ๆ

ถัดไปที่ท่านประธานแก้ในตอนต้นของมาตรา ๒ ที่บอกว่า ของเดิมใช้ว่า หรือลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวดนี้แล้ว ก็คือหมวดขององค์กรอิสระทั้งหมดเลย แต่ตอนหลังท่านเปลี่ยนเป็นเฉพาะในส่วนต่าง ๆ ผมก็เข้าใจว่าที่ท่านถาม ก็คือว่าส่วนต่าง ๆ ก็คือส่วนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนของคณะกรรมการเลือกตั้ง ก็ถูกต้อง แต่ถ้าคนธรรมดาอ่าน เป็นผมก็คือว่าในส่วนต่าง ๆ ผมไม่แน่ใจว่าแปลว่าอะไร ผมก็ต้องไปนั่งค้นอีกที หรือไม่ถ้าเราจบว่าเป็นการเฉพาะแล้วจะเพียงพอไหมครับ โดยไม่ต้องมีว่า ในส่วนต่าง ๆ ก็คือว่านอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ก็คือว่าในแต่ละองค์กร โดยไม่ต้องมีคำว่า ในส่วนต่าง ๆ แล้ว ผมมี ๔ ข้อครับ ขอบพระคุณครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ในส่วนนี้เราตกลงกันแล้วนะครับว่า ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีฐานะเป็นองค์กรอิสระเหมือนกับ กกต. เหมือนกับ ป.ป.ช. อันนี้คือข้อ

ที่ผมคิดว่าน่าจะอภิปรายนัดหนึ่ง เพราะว่ามันเริ่มต้นจากการใช้ชื่อว่า ศาล คือมีคนพูดอยู่ เหมือนกันว่าพอไปบอกว่า เป็นองค์กรอิสระ น่าจะเปลี่ยนเป็นคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ หรือเปล่า ถ้าเกิดว่าในเชิง concept เพราะว่าเวลาไปขึ้นชื่อว่าศาลมันเหมือนกับว่าต่อไปนี้ สถานะของเขาเหมือนกับเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการ เมื่อเราเอาไปเทียบกับองค์กรอิสระอื่น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วแม้จะมีอำนาจในเชิงวินิจฉัยอยู่บ้าง อย่าง กกต. แต่ว่าโดยทั่ว ๆ ไปก็ยังมี สถานะที่ไม่ถึงกับเทียบเท่ากับเป็นผู้พิพากษา ตุลาการทีเดียว อันนี้คือข้อที่ผมคิดว่าน่าจะ อภิปรายนัดหนึ่งครับ

ประธาน : จริงครับ เราเอามารวมไว้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แล้วก็ ร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๗ ก็ระบุว่าเป็นในหมวดศาล อันนี้ไปอยู่ในองค์กรอิสระอยู่แล้ว มันจะชัด ๆ พิกลนะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ คือความจริงเรื่องศาลรัฐธรรมนูญนั้น เกี่ยวกันมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ปี ๒๕๕๐ ก็เกี่ยวกัน แล้วก็มาลงเอยแบบนี้ว่า เมื่อใช้ชื่อศาลก็ให้ไปอยู่ในหมวดว่าด้วยศาล แต่สังเกตดูว่าพอไปอยู่หมวดศาลแล้วมันใช้ บทบัญญัติของศาล ใช้กับศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้เลย เพราะว่าหมวดที่ว่าด้วยศาลนั้นหมายถึง ศาลในกระบวนการยุติธรรมปกติ ศาลรัฐธรรมนูญนั้นทั้งที่มาก็ดี ทั้งการทำหน้าที่ก็ดี ความจริงไม่ได้แตกต่างจากองค์กรอิสระ ความจริงที่ประชุมนี้ไม่ได้ตกลงหรอกว่าควรจะไป อยู่ที่ไหน แต่รู้สึกถ้าเวลาเขียนไปอยู่ในศาลแล้วก็ต้องเอาบทบัญญัติในหมวดนี้ตามไปหา ในหมวดโน้นอีก เพราะไม่สามารถใช้หมวดของศาลใช้กับศาลรัฐธรรมนูญได้ ก็อาจจะ เป็นเรื่องที่ต้องคุยกันค่อนข้างเยอะ เพราะว่าตัวศาลรัฐธรรมนูญเองอาจจะรู้สึกว่าถูกลดฐานะลง

ประธาน : เราเอามาเขียนไว้ด้วยกันก็ได้ แต่เปลี่ยนชื่อหมวดใหม่ องค์กรอิสระ และศาลรัฐธรรมนูญ จะได้ใช้อะไรต่ออะไรด้วยกันได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขออนุญาตอย่างนี้ได้ไหมครับ เราพิจารณาองค์กร อิสระอื่นไปก่อน ส่วนศาลรัฐธรรมนูญเราค่อยว่ากันทีหลัง ให้องค์กรอิสระหมดไปก่อน เราก็ มาดูสถานะศาลรัฐธรรมนูญต่อไปนะครับ

ประธาน : เราแยกว่าองค์กรอิสระกับศาลรัฐธรรมนูญคนละอัน แต่บทบัญญัติเราจะใช้ด้วยกัน เพราะจะใช้กระบวนการเดียวกัน เขาก็ไม่รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ไม่เอาศาลรัฐธรรมนูญขึ้นต้นหรือครับ เพราะเจตจำนงเราคราวนี้ดูเหมือนว่าเราจะให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลัก

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เรายังไม่ได้ตอบคำถามของ ท่านนรชิตเลย คุณสมบัติแล้วก็บุคคลต้องห้าม

ประธาน : เดี่ยวตอบครับ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายรชิต สิงหเสนี : ท่านกรุณาแก้ไขอันหนึ่งแล้วครับ แล้วอันนี้ผมว่าเคลียร์มากเลยครับ ที่บอกว่าขององค์กรอิสระแต่ละอัน อันนั้นเคลียร์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมดูในคุณสมบัติข้อ ๔ ความเป็นกลางทางการเมือง แล้วก็มาดูลักษณะต้องห้าม ข้อ ๓ ข้อ ๔ ความหมายเดียวกันเลยที่เคยเป็น ส.ส. หรือ ส.ว. หรือเคยเป็นสมาชิก ข้อ ๔ เป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง อันนี้อันเดียวกัน ถ้าเราตัดข้อ ๔ ความเป็นกลางทางการเมืองซึ่งมันคลุมเครือมาก แล้วก็ลักษณะต้องห้าม ข้อ ๓ ข้อ ๔ เราคงไว้มันก็ได้ความหมายเดียวกันโดยไม่ต้องให้มีข้อ ๔ ในคุณสมบัติ รู้สึกมันจะมารวมอยู่ในข้อ ๓ ข้อ ๔ ในลักษณะต้องห้ามแล้ว

ประธาน : ต้องย้อนกลับมาใช้ในส่วนอีก แต่คราวนี้เอาเสียใหม่ ในส่วนที่ว่าด้วย เรื่องสุขภาพเอาอย่างนี้ได้ไหมครับ มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง ทั้งสุขภาพจิต สุขภาพกาย อะไรต่ออะไรรวมอยู่ในนั้นเสร็จ เพราะถ้าไปพูดถึงสุขภาพจิตด้วยเดี๋ยวจะรู้สึกขอบกล เจริญท่านอภิชาตครับ

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : ผมเป็นห่วงว่ามีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งจะตีความไปเป็นอย่างอื่น จะไม่ได้ไปคิดถึงเรื่องสุขภาพ เพราะนำอยู่เรื่องชื่อเสียงสุจริต และมีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง เราน่าจะเน้นเรื่องสุขภาพให้มีความชัดเจนจะดีไหม

ประธาน : เจริญครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันขอเรียนถามประเด็นหนึ่งซึ่งเราไม่ค่อยได้ใช้กันในอดีตแต่ว่ามันเป็นปัญหาที่ค่อนข้างเยอะในแวดวงสังคมไทยที่คนดำรงตำแหน่งอาจจะเป็นคนชื่อสัตย์สุจริตแต่ว่านิสัยไม่ใช่อื่น อย่างเช่นมีปัญหาบกพร่องทางด้านจริยธรรม เช่น ประจบสอพลอผู้ใหญ่หรือชีวิตส่วนตัวเสเพลอะไรอย่างนี้คะ เมฆาห์ติดการพนัน หรือว่ามีภรรยาหลายคน เจ้าชู้อะไรอย่างนี้คะ ซึ่งมันไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำดำรงตำแหน่งในฐานะนี้เราจะให้ความสำคัญไหมคะ เพราะว่ายุคนี้เราพูดกันเสมอว่าเราต้องการเรื่องจริยธรรมนำหลาย ๆ อย่างใช้ไหมคะ เราอยากให้เห็นว่าคุณสมบัติของผู้นำมันต้องมี ethics ต้องมีจริยธรรมสูงกว่าคนธรรมดาในสังคม ขณะนี้ผู้นำทางการเมืองหลายคนมีประพฤติกรรมตัวต่ำกว่าประชาชนธรรมดา ซึ่งมันเป็นต้นแบบ รูปแบบของคนในสังคมไม่ได้ เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็ก ให้กับอะไรต่าง ๆ เราจะมีข้อนี้ไหมคะ เรื่อง ethical qualification ว่าไม่ได้มีความเหมาะสมด้านจริยธรรม ขอขอบคุณคะ

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านอาจารย์ครับ เดิมคำว่า มีสุขภาพ เข้าไป ความจริงคุณสมบัติมันจะโยงไปถึงการพ้นจากตำแหน่ง เพราะฉะนั้นถ้าใครป่วยก็ต้องพ้นจากตำแหน่งโดยอัตโนมัติ เพราะการพ้นจากตำแหน่งมันโยงมาถึงการขาดคุณสมบัติ พอมีปัญหาสุขภาพมันอาจจะมีปัญหาขึ้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

วชิราภรณ์ ๔/๔

ประธาน : เชิญครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ขอบคุณท่านประธานครับ คือถ้ามีสุขภาพนี้รู้สึกเราค่อนข้างชัดเจนลงไปเลยนะครับ ถ้าเป็นลักษณะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือลักษณะว่ามี capacity ที่จะทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ที่จะไหวไหมครับ แทนที่จะมุ่งเรื่องสุขภาพ ขอบคุณครับ

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ดิฉันเรียนถามท่านประธานนิดหนึ่งค่ะ โดยปกติแล้วเขาตรวจสุขภาพจิตอย่างไร ทางสมองค่ะ เขาตรวจสุขภาพจิตหรือเปล่าเพราะผู้พิพากษาศาลอาญาตรวจเขาก็ตรวจ ที่นี้ของศาลรัฐธรรมนูญไม่เคยทราบมาก่อน อยากจะทราบค่ะ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่มีครับ เพราะว่าเกินครึ่งมาจากศาลฎีกา ถ้าตรวจก็ต้องตรวจมาจากศาลฎีกา แล้วก็อีก ๒ ท่านมาจากศาลปกครองสูงสุด ที่เหลือมาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ ซึ่งอันนี้ไม่มี แต่ที่ผ่านมาก็ยังไม่มีใครปฏิบัติหน้าที่โดยบกพร่องโดยบกพร่องทางจิต ยังไม่มีครับ

ประธาน : จริยธรรมมันมีความหมายอะไรในเชิงอย่างที่อาจารย์จัวร์ว่าหรือเปล่า คำว่า จริยธรรม มีคนบอกว่า คำว่า จริยธรรม ไม่ใช่เป็นคำในศาสนาพุทธ แต่เป็นคำในศาสนาคริสต์จริงไหม ไม่มีเลยหรือ เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมไม่ทราบว่าจริยธรรมมาจากศาสนาอะไร แต่ผมคิดว่าเดี๋ยวนี้เป็นที่ยอมรับว่าคำว่า มีคุณธรรม เฉย ๆ มันก็ครอบคลุมเรื่องของจริยธรรม อย่างที่เขาอธิบายตอนเขาตั้งชื่อศูนย์คุณธรรมเขาก็ใช้คำนี้เป็นคำกลาง แล้วก็มาถามว่ามีทั้งชื่อตรง มีทั้งจริยธรรม มีทั้งคุณธรรม

ประธาน : ถ้าเอาคุณธรรมเฉย ๆ พอไหม แต่ว่ามันจะเป็นนามธรรมหรือเปล่า ทั้ง ๒ คำนี้ละ ทั้งจริยธรรม ทั้งคุณธรรมเป็นนามธรรมทั้งคู่ เวลาตรวจสอบจะตรวจอย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ก็จะได้ไปโยงหา ตอนนี้อยู่ใน สนช. เองก็มีร่าง พ.ร.บ. สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติอยู่ครับ

ประธาน : เขาจะทำอะไรครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขาจะตั้งเกณฑ์ที่จะมาตรวจวัด มาชี้ให้ละครับ

ประธาน : ยังไม่ตายหรือครับสมัชชานั้น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ยังอยู่ครับ

ประธาน : นึกว่ารัฐธรรมนูญนั้นตายไปแล้วอันนั้นจะตาย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่ครับ มันเป็นกฎหมายในชั้น พ.ร.บ. ครับ เขายังอยู่ครับ ผมยังเห็นอยู่ครับ ยังไปพูดให้ประชาชนฟังที่โยธธาเลยว่ายู่ใน pipeline เขาที่จะออกอะไรบ้าง ผมก็ไม่ได้มีอะไรกับกฎหมายฉบับนั้นนะครับ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : ตัวคุณธรรมกฎหมายก็ออกยากอยู่แล้วเพราะว่าเป็นกำหนดนามธรรม

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ คือคุณธรรมคือสิ่งที่อยู่ภายในเป็นนามธรรมจริง ๆ แต่ว่ายื่นหยัดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม แต่จริยธรรมคือส่วนที่เป็นการแสดงออก เพราะฉะนั้นคุณธรรมกับจริยธรรมมันสัมพันธ์กันในแง่คุณธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนให้การแสดงออกในเชิงจริยธรรม เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าถ้าจะใส่คุณธรรม จริยธรรมก็ไม่เป็นไร หรือจริยธรรมอย่างเดียวก็ไม่เป็นไร

ประธาน : หาไม่ได้สักคน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานขออนุญาตครับ คือจริยธรรมนี้ในส่วนของราชการมีประมวลจริยธรรม คำนี้ผมคิดว่าเขาเข้าใจกันแล้ว ใน (๕) นี้ น่าจะมีจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ก็น่าจะพอ เข้าใจว่าจริยธรรมนี้เป็นที่เข้าใจกันแล้วประมวลจริยธรรมต่าง ๆ ก็มีเขียนกันอยู่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน มาตรา ๕๒ เรื่องการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว พฤติกรรมทางจริยธรรม

นายภิระณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะ ตอนดิฉันเป็นวุฒิสมาชิกเขาเคยเชิญไปเป็นกรรมการร่างจริยธรรม มันมีเรื่องของนักการเมืองที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกาณ์ดำเนินธุรกิจคาสีโน แล้วก็ไปเล่นด้วย อันนี้จริง ๆ แล้วพูดตรง ๆ อันนี้มันก็ apply ไปทั่วหมดตรงนี้จะไปจับไว้ตรงไหน คือเห็นจริยธรรมของแบงก์ชาติเขาจะบอกว่าห้ามไม่ให้ไปในที่อโคจร เขาจะเขียนไว้เลยคะ

ประธาน : แล้วที่ไหนที่เขานิยามว่าอโคจร

นายภิระณา สุมาวงศ์ : อย่างสนามม้าอะไรอย่างนี้ ซ่องโสเภณีอย่างนี้คะ ขอประทานโทษ แล้วก็อะไรที่ไม่ดีทั้งหลาย ดิฉันก็อยากจะเห็นว่าของพวกนี้ควรจะใส่เข้าไปด้วย เพราะว่าเราเห็นสิ่งชั่วร้ายเลวร้ายมาเยอะแล้ว ในประสบการณ์เรา เราไม่อยากจะให้มีสิ่งอย่างนี้เกิดขึ้นกับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

ประธาน : มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมอันดีงาม พอไหม

นายภิระณา สุมาวงศ์ : ไม่เล่นการพนัน บางทีหอบเงินไปมาเก้าทีละร้อยล้านคะ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตครับ เรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมผมว่าแต่ละองค์กรไม่เหมือนกันนะครับ ความหนักเบาของประมวลจริยธรรมไม่เท่ากันนะครับ อย่างผู้พิพากษานี้หนักมาก น่าจะหนักที่สุดแล้ว ฟังไม่คบค้ำกับอะไร ข้อห้าม

เยอะเยอะมากมาย เมื่อกี้ท่านปรกรณ์พูดถึงใช้ไหมครับ ท่านก็อาจจะมีอยู่ข้างหน้า มันมากกว่าที่อื่นหมดแล้ว ผมเห็นคนอื่นที่ลากออกมา จริยธรรมตำรวจมันก็ไปอีกระดับหนึ่ง ความหนักเบาไม่เท่ากันนะครับ ผมคิดว่าอันนี้เป็นจุดที่จะเอาเขาออกด้วยใช้ไหมครับ ถ้าคุณสมบัติของคนที่จะดำรงตำแหน่งนี้อยู่ ถ้าเมื่อไรที่พฤติกรรมทางจริยธรรมของเขาไม่ครบถ้วนตามประมวลจริยธรรมที่องค์กรแต่ละองค์กรนั้นออกไว้เขาก็น่าจะต้องขาดออกจากตำแหน่งไปเลย เพราะในความรู้สึกของผมก็คือผมมองว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมต้องครบถ้วน คือครบตามที่แต่ละองค์กรได้ออกแบบมาตรฐานจริยธรรมไว้ละครับ ผมคิดอย่างนี้ครับ ความรู้สึกผมว่ามันไม่ใช่แค่นี้ อย่างตุลาการที่คุณไปมีพฤติกรรม จริยธรรมขาดไป ที่ประมวลบอกไว้คุณไปเข้าข้อใดข้อหนึ่งที่ว่าไม่พึงปฏิบัติ อย่างนั้นไม่พึงทำคุณอาจจะต้องดึงออกไป

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็ยังมีอีกทางหนึ่งก็คือว่าเอาการละเมิดจริยธรรมไปไว้ตอนออกว่าถ้ากระทำจริยธรรมก็เอาออก แต่ว่าจริยธรรมมีทั้งหนักทั้งเบา

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ แต่ว่าถ้าเราใช้เป็นเกณฑ์อันหนึ่งในการเข้าก็ไม่เลวนะคะ เพราะว่าเป็นการคัดคน ให้มองประเด็นนี้ด้วย

ประธาน : มันมีจริยธรรมสากลไหม คำว่า จริยธรรม นี่มันจำเป็นต้องเป็นขององค์กรใดองค์กรหนึ่งหรือว่ามันมีจริยธรรมสากล เชิญท่านนรชิต

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอบคุณครับท่านประธาน ผมก็เลยใช้หลักแบบเด็ก รุ่นใหม่ ๆ ก็ลองเปิดดู จริยธรรมนะครับ ก็เลยดูว่าภาษาที่เราเติมใหม่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมอันดี เมื่ออ่านดูในวิกิพีเดียแล้วก็อาจจะขอเสนอว่า และมีจริยธรรมอันดีก็เพียงพอครับ เพราะว่าในนี้หมายถึงว่า จริยธรรม หมายถึงการแยกสิ่งถูกจากผิด ดีจากเลวมาจาก ๒ คำ คือ จริยะ บวก ธรรมะ ซึ่งแปลตามศัพท์คือ จริยะ แปลว่าความประพฤติ เพราะฉะนั้นมีความประพฤติอยู่แล้ว แล้วก็กริยาที่ควรประพฤติ คำว่า ธรรมะ แปลว่า คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักปฏิบัติในทางศาสนา อันนี้คือแปลคำจากศัพท์ แล้วเขามีอีกอันหนึ่ง เขาบอกว่าความหมายตามพจนานุกรมในภาษาไทย จริยธรรม หมายถึงธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ศิลธรรมอันดีตามธรรมเนียมยุโรปอาจเรียกจริยธรรมว่า moral philosophy เพราะฉะนั้นถ้าอ่านดูตามนี้แล้ว คำว่า จริยะ ก็คือการประพฤติอยู่แล้ว อาจจะใช่ว่า และมีจริยธรรมอันดี อาจจะเพียงพอครับท่านประธาน

ประธาน : ยังไม่ได้ตอบโจทย์ที่ว่ามันมีสากลหรือเปล่า หรือที่เขียนอย่างนี้พอเข้าใจได้ไหมว่าเป็นจริยธรรมทั่วไป ไม่ได้หมายถึงจริยธรรมขององค์กร เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ในคุณสมบัติข้อนี้ผมมีความเป็นห่วงว่าเมื่อกำหนดไปแล้วมันจะกลายเป็นเรื่องให้คุลยพินิจกับคนที่ตรวจใบสมัครว่าแค่นั้น อย่งไรถึงว่ามีจริยธรรมดี เพราะว่าผมเคยเจอกับกรณีการสมัครเข้าเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเรามีการไปค้นว่าใช้ website คือ facebook ใช้สื่อสาธารณะคุยกันทางเพื่อนแล้วใช้คำ

หยาบค้าย มีการสื่อสารในลักษณะที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเป็นสภาพชนเราก็ไม่รับเป็นอาจารย์ ซึ่งผมมีความรู้สึกว่าการนี้มันก็ถกเถียงกันไปว่าการที่คนใช้คำไม่สุภาพในการคุยกันถือว่ามีจริยธรรมหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการที่จะมาประกอบอาชีพเป็นครูบาอาจารย์หรือไม่ ก็มีความเห็นที่ไม่ลงรอยกัน ถึงขนาดต้องให้การโหวตเสียงเพื่อจะบอกว่าฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่มีปัญหา ก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาของคนที่อาจจะมีความผิดธรรมดาออกนอกกรอบทางบ้าง กับฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่เหมาะสม ไม่น่าไว้วางใจสำหรับคนที่มีการใช้คำหยาบค้ายเช่นนี้ คือหมายถึงว่าตรงนี้ก็ขึ้นชื่อที่ผมเป็นห่วงว่าถ้าเราใส่ตรงนี้ลงไปมันก็เป็นปัญหาว่าถ้าเรามีบรรทัดฐานที่ดี คือหมายถึงว่าอย่างที่ท่านประธานพูดเมื่อก็ว่าจริง ๆ การเอาคนออกจะเห็นชัดเจนว่าเขาชัดชื่อนั้นชื่อนี้ อย่างไรก็ตามมีความชัดเจน แต่พอเราเอาคนเข้าปัญหาก็คือเราจะใช้บรรทัดฐานอะไรในการมาบอกว่าคนนี่ดีมีเหล่ามาตามาตลอด หรือว่ามีบ้านเล็กบ้านน้อย หรือว่ามีอะไรต่าง ๆ ถือว่าเป็นพวกมีจริยธรรมที่ไม่เหมาะสม อันนี้คือข้อที่เป็นห่วง คือผมเข้าใจว่าหลายท่านก็คงอยากได้คนดี ๆ เข้ามาทำหน้าที่เป็นกรรมการ เป็นตุลาการ แต่ว่าในบางกรณีที่มีคนคาบเส้นอย่างนี้ ซึ่งมันจะกลายเป็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินอาจจะลำบากใจว่ากรณีนี้เราควรจะถือว่าเขาเข้าคุณสมบัติหรือว่าขาดคุณสมบัติ อันนี้เป็นปัญหาที่ห่วงใยครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานเองก็เคยตอบเรื่องในตอนนั้นที่รัฐบาลจะแต่งตั้งรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่ง blacklist มาจากต่างประเทศ แต่การกระทำที่เขาทำ blacklist เขาไม่ใช่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายใด ๆ เลย เพียงแต่ไปดำเนินการเรียกร้องบางสิ่งบางอย่างในประเทศเขาก็เลย blacklist พอมาถึงรัฐบาล รัฐบาลตั้งเขาเป็นรัฐมนตรีก็มีปัญหาว่าเขาขาดจริยธรรมหรือไม่ ซึ่งมาดูจริยธรรมนักการเมืองแล้วเขาไม่ขาด เพราะเขาไม่ถูกระบุเรื่องเหล่านี้ไว้ แต่ว่าก็มาพูดกันด้านจริยธรรมทั่วไปว่าขนาดต่างประเทศก็ยังมีปัญหาทำไมยังให้เป็นรัฐมนตรีได้ ซึ่งท่านประธานก็เคยตอบไปว่าจริยธรรมมันคงดูของประเทศไทย ไปมีปัญหากับต่างประเทศคงเอามาเป็นมาตรฐานไม่ได้ เพราะฉะนั้นเป็นอย่างเดียวที่ท่านอาจารย์อุดมยกก็คือเขียนไว้แล้วไม่มีกรอบให้คณะกรรมการสรรหา กรรมการสรรหาจะมีปัญหาในการสรรหาว่าอันนี้มันเข้าหรือไม่เข้า จะใช้มาตรฐานอันไหน แต่ถ้าเอาไปอยู่ตอนพ้นจากตำแหน่ง คือขาดจริยธรรมขององค์กรที่ตัวเองไปอยู่ อันนั้นมันชัดเจนว่ามีอะไรบ้างที่อยู่ไม่ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันขอเรียนอย่างนี้ ก็คือว่าจริง ๆ แล้วมันอยู่ที่ดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหานั้นคะว่าจะใช้หรือไม่ใช้ข้อนี้ก็ได้อีก แต่พอใส่ไว้มันเป็นการสร้าง คล้าย ๆ ว่าสร้างเกณฑ์ใหม่ของสภานั้นคะว่าเราจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ แต่ไม่ได้แปลว่าจะต้องไปใช้อย่างเคร่งครัดตลอดหรืออะไรต่ออะไร มันต้องใช้เวลาหลายปีคะอาจจะอีก ๕ ปี ๑๐ ปี ถ้ามีเกณฑ์ที่ชัดเจนขึ้นและบรรทัดฐานที่คณะกรรมการจะใช้ได้มากขึ้น แต่ถ้ามาใส่ไว้ตอนนี้มันเป็นสัญลักษณ์ที่ว่าเราตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้แล้วเราก็ต้องค่อย ๆ build up ขึ้นไป ต้องค่อย ๆ สร้างขึ้นไป อย่ากังวลว่าเดี่ยวใช้ไม่ได้เดี่ยวทำกันกังวล ถ้าเราให้ต่อไปให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาว่าจะใช้หรือไม่ใช้ หรือใช้อย่างไรนะคะในขณะนั้น แต่ว่าอย่างน้อยที่สุดมันมีเกณฑ์สากลทั่วไปที่คนรู้จักดีไม่ดี ถูกผิดชั่วดีอะไรต่าง ๆ ในบริบทของไทยเราอาจจะเน้นในเรื่องของการไม่เล่นพรรคเล่นพวก ไม่อะไรต่ออะไรต่าง ๆ อันนี้คือเรื่องจริยธรรม อาจจะไม่กินเหล้าเมายา ไม่เล่นการพนัน ไม่อะไรอย่างนี้ ไม่รังแกลูกน้อง ดิฉันคิดว่าอย่างนี้อาจจะพอคะ ขอขอบคุณคะ

นางกิริธรา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะอย่างนี้คะ เห็นด้วยกับอาจารย์จรีนะคะ แต่ก็พยายามจะให้เห็นที่พูดไปนี้เพราะว่าเรามีเรื่องของการที่จะมาตำแหน่งในองค์กรอิสระ การที่ติดการพนันหรือเข้าไป in work ในคาสิโน เป็นเจ้าของอะไรอย่างนี้นะคะ เราก็รู้ว่าการเมืองหลายคนในสมัยที่ผ่านมา ๆ มาเป็นเจ้าของคาสิโนเยอะแล้วก็เล่นการพนันด้วย แล้วก็ชวนพรรคพวกกันไปเล่นการพนันเป็นว่าเล่นทุกศุกร์เสาร์ ไปกันเลยนะคะ ดิฉันคิดว่ามันไปเกี่ยวกับเรื่องการเงินการทอง เพราะฉะนั้นก็ไปอยู่องค์กรอิสระเมื่อไรเขาเกิดขาดเงินขึ้นมา เมื่อนั้นก็จะมีปัญหาเหมือนกันว่าคุณสามารถที่จะเป็นตัวของคุณเองได้ไหม ในเมื่อคุณมีปัญหาเรื่องการเงินคุณก็จะมีปัญหาเรื่อง สามารถจะเบี่ยงเบนความยุติธรรมไปได้อย่างที่เห็นได้ชัดเพราะว่านักการเมืองนี้พวกองค์กรอิสระต้องตรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม แล้วก็ดิฉันก็อยากจะบอกว่ามีแค่ไหนก็ใช้อยู่แค่นั้นแต่ไม่ใช่ไปเล่นการพนันจนเสียหาย บางครั้งก็ลูกเมียลำบากด้วย ก็อยากจะฝากข้อคิดอันนี้คะ ขอขอบคุณคะ

ประธาน : ไม่ต้องเป็นองค์กรอิสระหรอก เป็นชาวบ้านธรรมดาที่ไม่ควรไปเล่นการพนันจนลูกเมียลำบาก

นางกิริธรา สุมาวงศ์ : ท่านคะ ยิ่งนักการเมืองที่จะไปองค์กรอิสระยิ่งไม่ควรจะมีเลย เพราะเดี๋ยวเขาเอาเงินมาล่อเข้าเท่านั้นละ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขออนุญาตใช้คำกลาง ๆ ดีที่สุดครับ เพราะว่าจริยธรรมมันเป็นความหมายที่ถ้าสูงขึ้นมานี้ บอกว่าถ้ามีบ้านเล็กบ้านน้อย เขาเคยมีแต่ตอนนี้เขาไม่มีละตอนนี้เขาเลิกไปแล้วนะครับ ตอนนี้อาจมีก็อยู่ใหม่ไม่ถึงเป็นแฟน ยิ่งกว่าแฟนก็ได้ ทีนี้ก็คือว่าถ้าใช้มาตรฐานแบบเดียวกับผู้สมัครเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีอเมริกัน เขาจะขุดมาเลยตั้งแต่ขั้นประถมเลยว่าเขาไปกินเหล้าเมายา เคยไปเสพยาเสพติด เคยไปมีอะไรต่าง ๆ มี affair กับชาวบ้านหรือเปล่าต่าง ๆ ผมว่าอันนั้นแล้วแต่คณะกรรมการเขาจะขุดขึ้นมาแล้วก็ให้เขาโหวตกัน

ผมว่าน่าจะเพียงพอแล้ว ถ้าเราไปพูดในรายละเอียดต่าง ๆ ของคนไทยแล้วไปบวกรจริยธรรมต่างประเทศ สากลอีก ผมว่าตายไม่ต้องเป็น เป็นเทวดาดีกว่านะครับ ผมไม่สามารถจะหาคนที่สมภารก็หาไม่ได้ นะครับอย่างนี้ ผมว่าเอากลาง ๆ ดีที่สุดครับ

ประธาน : เชิญ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ จริง ๆ ข้อจริยธรรมตรงนี้อาจมีหลายท่านยกขึ้นมา นะครับ มันจะกลายเป็นคุณสมบัติ แต่จริง ๆ สิ่งที่ท่านอาจารย์จรัสประสงค์ ผมเข้าใจว่าถ้าคุณจรัสประสงค์ว่าอย่างไรเสียก็ตามคณะกรรมการสรรหาที่จะไปสรรหาต้องคำนึงถึงในเรื่องนี้ จริง ๆ มันอาจจะไม่ใช่คุณสมบัติที่เป็นคุณสมบัติ เพราะว่ามันจะมีผลเกี่ยวข้องกับเรื่องการถูกถอดถอนหรือการพ้นจากตำแหน่ง จะเป็นไปได้ไหมครับว่าเราจะไปใส่ไว้ในมาตรา ๔ วรรคสุดท้าย ในเรื่องของการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เข้ารับการสรรหาด้วย ผมคิดว่าอันนี้เป็นประเด็นที่สำคัญและควรจะได้รับพิจารณา แต่ถ้าใส่ไว้ตรงคุณสมบัติมันจะมีปัญหาเล็กน้อยในเรื่องของการพ้นจากตำแหน่ง นะครับ

ประธาน : ก็ดีนะครับอาจารย์จรัส บังคับคณะกรรมการสรรหา ว่าเราจะเลือกใคร ต้องเลือกคนที่มีจริยธรรมอันดี อันนี้ตอบคุณนรชิตเรื่องตำแหน่ง และ/หรือเงินเดือน อันนี้ผมขอแก้ อย่างนี้นะครับ ๑ กับ ๒ มารวมกันได้ นะครับเรื่องเดียวกัน ๓ นี่ผมคิดว่าควรห้าม บอก ใน ๑๐ ปีที่ผ่านมาเขาต้องไม่เป็นพวกนี้ คือมีฉะนั้นแล้วความเกี่ยวพันมันยังมีอยู่แล้วก็มันจะทำให้เราเห็นแก่หน้าพรรคพวก เพราะฉะนั้น เป็นหรือเคยเป็น ทั้ง ๒ กรณี ทั้ง ๓ กับ ๔ ก่อนเข้ารับการสรรหา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าอย่างนั้นเราก็ตัดในข้อ ๔ ในคุณสมบัติออกครับ เพราะว่า มันมีความหมายเดียวกัน ความเป็นกลางทางการเมือง

ประธาน : ความเป็นกลางทางการเมือง นั้นมันไม่เคยเป็นแต่ว่ามันฝักใฝ่ละ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แล้วมีการเคยคิดจะขึ้นเวที กปปส. หรือเวทีอะไรก็ตาม ตรงนี้ก็อดสมัครแล้วตรงนี้

ประธาน : คือตรงนี้นั้นมันไม่ใช่ว่าถึงขั้นที่จะไปแสดงความคิดเห็นอะไรไม่ได้เลย เพราะอายุนั้นมันเป็นเรื่องของ การแสดงความคิดเห็น แต่ว่าถ้ามันฝักใฝ่อะไรมันก็ไม่ควรจะเข้ามายุ่ง เดียวก็เกิดเป็นปัญหาเปล่า ๆ เพราะว่าเราเน้นเรื่องความเป็นกลางทางการเมือง ถึงจะไม่สามารถทำเป็นรูปธรรมมากนักแต่ว่ามันก็ต้องมีไว้เพื่อที่จะให้เห็นถึงสถานะ หรือที่บอกต้องไม่ฝักใฝ่ การเมือง

นายอุดม รัฐอมฤต : คำที่ใช้อยู่ในกฎหมายข้าราชการพลเรือนเหมือนกันแต่ว่า ข้าราชการจะต้องเป็นกลางทางการเมือง ซึ่งมีความหมายว่าคุณจะต้องปฏิบัติกับทุกคนแบบเดียวกัน คุณจะไปช่วยคนกลุ่มการเมืองหนึ่งโดยเฉพาะไม่ได้ ก็เป็นคุณสมบัติของข้าราชการเหมือนกัน

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : คือปัญหาที่ไปขึ้นเวที นปช. หรือ กปปส. ถือไม่เป็นกลางทางการเมือง หรือเปล่า

นายอุดม รัฐอมฤต : คือพฤติกรรม แต่ว่าโดยทั่วไปแล้วการขึ้นอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นอะไรก็เป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญไปตามปกติ

ประธาน : ถึงกับเป็นแกนนำนะ

นายอุดม รัฐอมฤต : มันคงไม่เป็นกลางทางการเมือง

ประธาน : ถ้าเพื่อนยังไม่รวมด้วยเข้าไป คนที่เคย ก็เราจะมอบความไว้วางใจที่ค่อนข้างสูง ก็ต้องตอบชาวบ้านเขาได้ จริง ๆ ส่วนใหญ่ผู้มาสมัครจะไม่เคยเป็นพรรคการเมืองอยู่แล้ว ยิ่งถ้าพวกตุลาการเขายังสบายเพราะเขาไม่ได้เป็นอยู่แล้ว คือคุณจะตอบอย่างไรคุณพิจารณาตรงนี้ หรือเงินเดือนประจำ ซึ่งเป็นค่าที่ใช้อยู่ ความจริงตรงนี้นั้นต้องเป็น มีตำแหน่งและเงินเดือนประจำ เขาหมายถึงข้าราชการประจำ แต่เขียนไปเขียนมาก็เปลี่ยนและไปเป็นหรือ เลยกลื่นมือไป ถ้าเราเอามารวมกันเสีย เอาตัวนี้ออก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธาน ถ้าเขาเป็นข้าราชการแล้วไม่ขอรับเงินเดือนประจำได้ไหม

ประธาน : และเงินเดือนประจำ คือหมายถึงข้าราชการประจำนะ แต่พวกนี้เรายอมให้มาสมัครได้ สมัครเสร็จแล้วพอได้รับเลือกตั้งให้ลาออก แต่พวกนี้ไม่ยอม (๓) นี้ต้อง ๑๐ ปี เพราะเป็นฝ่ายการเมือง แต่ข้าราชการนี้เรายอมให้ทำอย่างนั้นได้ มันต้องและ ไม่ใช่หรือ

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตนะครับ ผมยังติดใจเรื่องจริยธรรมนะครับ เพราะว่าถ้าการคัดเลือกผมเองก็เคยมีส่วนเข้าไปร่วมในการพิจารณา การคัดเลือกนี้ครับ ตรงนี้นั้นก็เป็นเรื่องที่ไม่ใช่นี่ก็ต้องออกไปเลยไหมครับ ขาดคุณสมบัติก็อยู่ในหน้าที่นี้ ตำแหน่งนี้ไม่ได้ ถ้ามีไว้มันก็ดีเหมือนกันนะครับ

ประธาน : เข้าใจแล้ว เราจะไปใส่เอาไว้ตอนที่คณะกรรมการสรรหา แล้วไปออกก็ต้องไปออกว่าทำผิดจริยธรรมของข้าราชการนั้น ๆ

นายอัชพร จารุจินดา : ครับ ที่ผมกราบเรียนถามนี่คือเกรงว่าแต่เฉพาะสรรหา พอใส่เข้าไปแล้วตอนนี้เลยไม่มี ขัดจริยธรรมอีก

ประธาน : ย้ายไปอยู่ที่ตรงนี้

นายอัชพร จารุจินดา : ครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ท่านได้กรุณาแก้ข้อ ๖ ไว้ เป็นตำแหน่งและเงินเดือนประจำ แต่เมื่อกี้ท่าน point out ว่าในข้อ ๓ เราชัดเจนอยู่แล้ว ไม่เป็นข้าราชการการเมือง อันนี้ถ้าเราใช้ว่าไม่เป็นข้าราชการประจำมันจะง่ายกว่าไหมครับ

ประธาน : คือเป็นภาษาพูด

นายบรรชิต สิงหเสนี : เป็นภาษาพูดหรือครับ

ประธาน : ภาษาราชการก็มีตำแหน่งและเงินเดือนประจำ

นายบรรชิต สิงหเสนี : ครับ ก็เหลือข้อสุดท้าย ประกอบวิชาชีพอิสระ เราหมายเฉพาะวิชาชีพใช้ไหมครับ

ประธาน : ว่าง ๆ ยังไปเปิดหน้าร้านขายขนมครกได้

นายบรรชิต สิงหเสนี : ได้ครับผม

ประธาน : แต่อย่าให้เมียเป็นเจ้าของนะ เราต้องเป็นเจ้าของเองเพราะถ้าเมียเป็นเจ้าของเรากลายเป็นลูกจ้าง ติดขัดตรงนั้นอีก

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ หรือนายศุภชัย ยาวะประภาษ : เรียนถามว่าเมื่อก่อนนี้เรากำหนด ๓ ปีใช้ไหมครับ ที่นี้พอเรากำหนด ๑๐ ปีก็คือเราจะเพิ่มขึ้นใช้ไหมครับ

ประธาน : ใช่

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : คือผมนี้เห็นด้วยว่าควรให้มีเพิ่มขึ้นเพียงแต่จะทำให้แน่ใจเพราะว่ามันก็แปลว่าที่ผ่านมา ๆ ก่อนรัฐธรรมนูญฉบับนี้มันใช้ ๓ ปีมาตลอดแล้วคราวนี้เราจะบอกว่าการให้ตรงนี้มันชัดเจนว่าเราอยากจะให้คนที่จะมาศาลหรือองค์กรอิสระเป็นคนที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมาเป็นระยะเวลา ๑ หรือ ๓ ปีมันน้อยเกินไปก็เลยกำหนดไว้ ๑๐ ปี

ประธาน : อันนี้ท่านโฆษกต้องเข้าใจ เวลาอธิบายจะได้อธิบายได้

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน ผมถามต่อเนื่องจากนี้อีกนิดหนึ่งได้ไหมครับ เพราะว่าอย่างกรณีที่ยุค คสช. เขาก็มีการตั้งข้าราชการประจำไปเป็นสภาท้องถิ่น อย่างบางคนก็เป็นข้าราชการแล้วก็ถูกตั้งไปเป็น อย่างสมาชิกสภา กทม. อย่างนั้นะ ก็แปลว่า

ประธาน : รออีก ๑๐ ปี

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ต้องรออีก ๑๐ ปี คือเราจะ include หมดเลย ไม่ว่าจะใครก็ตาม

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ เราจะโดนโจมตีไหมคะว่ามันมากเกินไป

ประธาน : ก็เราจะให้อำนาจเยอะขึ้น เขาก็ต้องระวัง เพราะว่าพวกนี้ใช้เงินชื้อตายนะ อย่าไปนึกว่าพรรคพวกตัวเข้ามา พรรคพวกคนอื่นก็เข้ามาได้

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ เผื่อคนถามนะครับ ผมเลยจะเช็คเท่านั้นเองว่า คือสมาชิกประเภทที่เขาสมัครใจไปเป็นนี่เรื่องหนึ่ง สมาชิกที่ไม่ได้สมัครใจไปเป็นนี่ก็คือถูก คสช. ตั้งไปเป็น ที่พวกสภา กทม. หรือสภาอะไรพวกนี้มันเป็นประเภทที่ไม่ได้สมัครใจไป แต่เขาตั้งให้ไปเราก็จะพูดเหมือนกันหมด ว่า you เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเมือง โอเคครับ

ประธาน : ไม่อย่างนั้นมันก็จะรวมถึงรัฐมนตรี เลขานุการรัฐมนตรีปัจจุบันก็จะต้องโดนเหมือนกัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สัญญาภาค ๕/๕

นายภัทร คำพิทักษ์ : ถ้ามันเกิดปัญหาเหมือนมีบางองค์กรตอนนี้ ลากจากองค์กรนั้น
ข้ามมาองค์กรนี้ มีอยู่นะครับ

ประธาน : เขาก็ต้องลาออกก่อนถึงจะมาสมัคร พักประชุมก่อนนะครับ

พักการประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

- ๖/๑

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๑๐ นาฬิกา

ประธาน : ทารือพวกเรานิตหนึ่งน่ะครับ ผมสังเกตว่าพอเราประชุมไปถึงหลังจากห้าโมงครึ่งแล้วไปจนถึงหกโมงนี้ท่าทางพวกเราก็อ่อนละโยยแรงกันเต็มที่ ถ้าจะรีบให้เร็ว ๆ ก็เอาตอนช่วงนั้นไม่ค่อยมีคนพูดแล้ว แต่ผมว่ามันก็ทารุณกันเกินไปนะ ถ้าอย่างนั้นเราเอาสักห้าโมงครึ่งก็พอ ก็หยุด แล้วใครยังมีแรงจะคุยเล่นกันต่อก็ยังแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ดีไหม หรือเราจะเอาหกโมง

นายภัทรระ คำพิทักษ์ : เอาหกโมงดีกว่าครับอาจารย์ ใจผมว่ารถติดอยู่เหมือนเดิม ไม่อย่างนั้นก็เดินพักสัก ๒ รอบก็ได้ แล้วแต่ละครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : แต่วันนี้ขอห้าโมงครึ่งได้ไหมคะจะได้ไปงานศพทัน

ประธาน : มาตรานี้ผ่านไปได้นะครับ

นายภัทรระ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ขอเรียนหารือ (๕) อีกทีหนึ่งครับ ทราบว่าคราวที่แล้วชุดก่อน ๆ เขาเคร่งเครียดกันมาก เพราะว่ามันมีกรณี คุณประวิชรรัตนเพียร ที่เมื่อก่อนไปอยู่ผู้ตรวจ อยู่ได้ไม่กี่เดือนเองครับ แล้วก็ลาออกมาสมัคร กกต. ปรากฏว่าเขาก็เลยห้ามขาดว่า อยู่องค์กรต้องครบเดียว ไม่อย่างนั้นไปอยู่องค์กรใดองค์กรหนึ่งเขาก็ลาออกมาสมัครที่อื่นอีก อันนี้มันจะเปิดทางให้ประวัติศาสตร์มันซ้ำรอยไหมครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเอา (๕) ไปใส่ไว้ในลักษณะต้องห้ามของแต่ละส่วน โดยเฉพาะจะได้พูดเจาะจงลงไปเลย พอศาลรัฐธรรมนูญเราก็จะได้พูดว่า ต้องไม่เป็นการในองค์กรอิสระในระยะ ๓ ปี ๕ ปี ที่ผ่านมา หรือว่าให้เป็นหนเดียว หรือ จริง ๆ คนหนึ่งก็ควรจะเป็นองค์กรอิสระอันเดียว ในชีวิตนี้เป็นอะไรอันหนึ่ง แล้วก็ไม่ต้องไปเป็นอย่างอื่นอีก เพราะเราก็ห้ามไม่ให้ซ้ำใช้ใหม่ ทุกอันไม่ให้ซ้ำอยู่แล้วใช้ใหม่เป็นได้ครั้งเดียวตลอดชีวิต เชิญท่านนรชิต

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอเรียนว่าเห็นด้วยกับท่านประธานครับ เพราะถ้าอ่านในข้อ ๕ นี้แล้วจากหัวเรื่องนี้เป็นทั้งศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระ ถ้าอ่านมาตรานี้แล้วผู้ที่อ่านต้องทำความเข้าใจเองว่าท่านเป็นสมาชิกในอันหนึ่งนี้ ท่านเป็นอีกอันไม่ได้ แต่จริง ๆ แล้วถ้าท่านตามตัวหนึ่งนี้ ท่านก็เป็นศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้ ถ้าท่านเป็นศาลรัฐธรรมนูญซึ่งอ่านแล้วมันก็ประหลาดครับ เพราะฉะนั้นการที่ไปอยู่ในส่วน หรือหมวดอย่างที่ท่านว่าถูกแล้วครับ คือถ้าจะเป็นศาลรัฐธรรมนูญ ท่านต้องไม่เป็นผู้แทนหรือเป็นตัวแทนในองค์กรอิสระอื่น ถ้าอย่างนั้นผมว่าถูกต้องกว่า ถ้ามาอยู่ในหมวดนี้เราต้องอ่านทำความเข้าใจเองว่า ในกรณีศาลรัฐธรรมนูญท่านต้องไม่ใช่องค์กรอื่น กรณีองค์กรอื่นท่านต้องไม่ใชศาลรัฐธรรมนูญ มันต้องแปลครับเพราะอันนี้มันเป็นบททั่วไปครับ ผมเห็นด้วยว่าไปอยู่ในเฉพาะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๖/๒

ประธาน : OK นะครับ ต่อไป

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ ผมถามตรงนี้นิดเดียวเพื่อความเข้าใจ ข้อ ๗ นะครับ คำว่า หน่วยงานของรัฐ ก็คือหมายรวมถึงทั้งที่เป็นส่วนราชการ เป็นองค์การมหาชน เป็นพวกองค์การมหาชนทั้งที่เป็นอย่างเช่น สกว. สสส. รวมหมดทุกอย่างใช่ไหมครับ

ประธาน : รวมหมดครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : แล้วก็ถ้าเป็นประเภทเป็นมูลนิธิที่รัฐเป็นเจ้าของล่ะครับ

ประธาน : ถ้ามูลนิธิไม่มีใครเป็นเจ้าของอยู่แล้ว มูลนิธิมันเป็นอิสระ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : มูลนิธิที่เหมือนหน่วยงานของรัฐไปลงทุนเหมือนมูลนิธิทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมครับ

ประธาน : มันไม่ใช่ของอุตสาหกรรมอีกแล้ว มันเป็นไปได้

นายศุภชัย ยาวะประภาส : เผอิญมันจะมีพวกนั้นอยู่ ซึ่งปรากฏว่าที่ไปนี้ก็คือกระทรวง ทบวง กรม ไปทำ อันนั้นไม่ใช่ไหมครับ

ประธาน : ไม่เป็นไร แต่ถ้าเป็นกรรมการเฉย ๆ ไม่เป็นไร พอเป็นมูลนิธิของเอกชนก็ยังมาได้เพราะว่าไม่ได้หากำไร แต่ถ้าเป็นพนักงานของมูลนิธิ มันก็จะเป็นลูกจ้างของคนอื่น

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ (๘) นี่น่าจะเป็นแค่กรรมการในหน่วยงานของรัฐหรือเปล่าครับ คำว่า กรรมการของรัฐ

ประธาน : มันเกินมาหรือเปล่า

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ อย่าง ข้อ ๘ นี่ถ้าเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยมันจะมีกรรมการจำนวนหนึ่งที่เป็นกรรมการที่มาจากรัฐ แล้วก็กรรมการจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้มาจากรัฐ เราก็คือหมายรวมถึงกรรมการ ถ้าเป็นสภามหาวิทยาลัยนี้เป็นได้ไหมครับ

ประธาน : ไม่ได้

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ไม่ได้เหมือนกัน แล้วก็ก็เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยทุกประเภทเลย

ประธาน : พวกประจำก็ถูกห้าม เพราะเป็นข้าราชการ หรือเป็นพนักงานของรัฐอยู่แล้ว คือก็ไม่ต้องมาให้ใครไปอยู่ได้บังคับบัญชาของใคร ไปมาตรา ๓

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๓ ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรในศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระตามหมวดนี้ต้องได้รับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๖/๓

ความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกวุฒิสภา
เท่าที่มีอยู่ ให้ประธานวุฒิสภานำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้ง และให้ประธาน
วุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธาน : ทำไมต้องเอา ๒ ใน ๓

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ในชั้นที่พิจารณา
ของคณะกรรมการพิจารณาในเบื้องต้นว่าควรจะใช้เสียงข้างมากธรรมดา หรือว่าเสียง
ข้างมากกว่านั้น

ประธาน : แล้วสรุป plurality ก็พอ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ก็แล้วแต่ครับ

ประธาน : คือเสียงข้างมากของสมาชิกทั้งหมด

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับเรามีเรื่องของการคัดเลือก
อยู่ด้วยหรือ อันนี้ผมไม่แน่ใจ

ประธาน : เดี่ยวจะมีศาลเขาคัดเลือก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๓ ผู้ซึ่งได้รับการสรรหา หรือคัดเลือก
ให้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา
ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานเรียนถามครับ
พอดีตอนนี้เราพยายามจะทำให้ทั้งคุณสมบัติและอะไรต่าง ๆ เข้มกว่าที่ผ่านมา แล้วก็เหตุผล
ก็คือเราจะให้อำนาจเขาเยอะขึ้น คราวนี้ถ้าเดิมมันเป็น ๒ ใน ๓ แล้วตอนนี้มันเป็นกึ่งหนึ่ง
เหตุผลมันจะกลับกันไหมครับ

ประธาน : เดิมเท่าไร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : กึ่งหนึ่ง

ประธาน : กึ่งหนึ่งเหมือนกัน ถ้าเราไม่ได้ตั้งใจใช่ไหมว่า วุฒิสภาต้อง
ให้ความเห็นชอบเสมอไป ไม่ได้พูดถึงเรื่องวิธีการสรรหาเลย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : จริง ๆ ที่คราวที่แล้วพูด ๆ กันไว้ก็คือให้เป็นไป
ตามประกาศที่คณะกรรมการสรรหากำหนดครับ

ประธาน : แค่นี้พอไหม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับ
การสรรหา หรือคัดเลือกรายใดให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น

นางกิริธรา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะ แล้วเวลาไม่มี Timeline ภายใน
กี่วันอะไรนี้

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธาน : เดี่ยวค่อยไปใส่ตรง มาตรา ๔ ลองอ่านมาตรา ๓ ใหม่อีก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๓ ผู้ซึ่งได้รับการสรรหา หรือคัดเลือก ให้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานวุฒิสภา นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้ง และให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหา หรือคัดเลือก รายใด ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ ขออนุญาตถามนะครับว่า คนที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบนี้เขาก็ยังมาสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้อีกใช่ไหมครับ เราไม่ได้ห้าม

ประธาน : ก็ขึ้นอยู่กับว่าวุฒิสภาเขาให้เหตุผลใหม่ ถ้าเขาไม่ได้ให้เหตุผลเลย จนทำให้ขาดคุณสมบัติ เขาก็น่าจะมีสิทธิมา แต่ถ้าคณะกรรมการสรรหายังเสนอคนนั้นอีก มันก็ตกไปอีก

นายสุภชัย ยาวะประภาส : คือเขามาสมัครเข้ารับการคัดเลือกอย่างนี้ คือถ้าเขาขาดคุณสมบัติเขาก็คงมาสมัครเข้ารับการคัดเลือกไม่ได้ หรือเข้ารับการสรรหาไม่ได้ อันนี้เรียนถามนิดหนึ่งพอดีมันอยู่ในหมวดเรื่องสรรหาและคัดเลือก คนหนึ่งนี่เขาสมัคร ๒ ที่ได้ไหมครับ สมัครมากกว่า ๑ ได้ไหมครับ คือถ้าเกิดองค์กรอิสระเปิดพร้อมกัน เขาก็อาจจะสมัครมากกว่า ๑ ที่

ประธาน : ทั้งหมดที่เราเขียนมานี้ยังไม่ได้ห้ามเลย

นายสุภชัย ยาวะประภาส : เราควรจะห้ามไหมครับ หรือว่าก็ปล่อยให้

ประธาน : ก็ปล่อยให้ กรรมการสรรหาเขาเห็นว่าคนนี้เจ๋งมากแย่งกันเอา ก็แล้วแต่ หรืออาจจะมองอีกอย่างว่าคนนี่โลกมากเลยไม่เอาเลย

นายสุภชัย ยาวะประภาส : คือพอดีคราวนี้เรามีกรรมการสรรหาถ้าเกิด สมัครในเวลาเดียวกันกรรมการสรรหาอาจจะเป็นชุดเดียวกัน เพราะฉะนั้นก็จะเป็นปัญหา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ คำว่า บุคคลแทนผู้นั้น บุคคลใหม่ แทนผู้นั้นหมายถึงคนเดียวหรือว่าจะสรรหาหรือว่าคัดเลือกเข้ามาเกินกว่า ๑ คนนี้ ใช้แทนได้ไหมครับคำนี้

ประธาน : เรายังไม่ได้บอกว่าสรรหาก็คือคนที่กำหนดไว้นี้สรรหาต้อง จำนวนมากกว่าไหมท่านปกรณ์ ที่กำหนดไว้นี้เวลาสรรหานี้ต้องสรรหาเท่าพอดี หรือสรรหา ให้มากกว่านั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๖/๕

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : จริง ๆ จะอยู่ในกฎหมายประกอบนระครับ
ว่าจะให้เลือกเท่าไร ตั้งใจโยนให้เป็นกฎหมายประกอบหมด

ประธาน : ไม่ดีพวกนี้เป็นรายละเอียดสำคัญ จะเอาอย่างไรมันต้องเขียนไว้
ในนี้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ถ้าอย่างนั้นไปที่ มาตรา ๔

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นอ่าน มาตรา ๔ ไปก่อน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๔ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควร
ได้รับการสรรหาให้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระตามหมวดนี้
ให้มีคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย ๑. ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ
๒. ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ
๓. ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครอง
สูงสุดคนหนึ่งที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเป็นกรรมการ
๔. บุคคลซึ่งองค์กรอิสระตามหมวดนี้แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามหมวดนี้ และไม่เป็น หรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามหมวดนี้องค์กรละ
๑ คน เป็นกรรมการ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) ให้
คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ ให้คณะกรรมการสรรหา
ดำเนินการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระที่จะต้องมีการสรรหา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ข้อ ๓ มันมีคำผิดนิดหนึ่ง คำว่า ศาลปกครอง
ครับ

ประธาน : อันนี้ของข้อเมื่อสักครู่นี้ใช้ใหม่ ตาม มาตรา ๒ ใช้ใหม่ ลองอ่าน
(๔) ใหม่อีกที

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : (๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ
แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๒ และไม่เป็น หรือเคยเป็น
ผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระองค์กรละ ๑ คนเป็นกรรมการ
ท่านประธานครับ ข้างบนต้องเติมใหม่ครับ (๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ
ซึ่งไม่ใช่องค์กรที่กำลังสรรหา

ประธาน : เพราะคนนั้นไม่ได้เป็นคนตั้งคนนอกมา เพราะเขายังรักษาการอยู่
เขาก็ตั้งมาด้วยคน เขามหมดวาระแล้วเขายังรักษาการอยู่ใช้ใหม่ครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ (๓) นี้ผมว่าตกคำว่า ใน ไปนะ
ไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะในศาลปกครองสูงสุด ที่นี้ใน (๔) นี้เป็นไปได้ไหมครับว่ามี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๖/๖

ส่วนหนึ่งส่วนใดที่จะไม่มีองค์ประกอบเนื่องจากว่าไม่มีกรรมการ หมายถึงว่าจะขาดองค์ประกอบใน (๔) องค์กรใดองค์หนึ่งนั้นมันจะเกิดขึ้นได้ไหมครับ

ประธาน : ๑ มันต้องมี ๒ อาจจะไม่ ๓ ต้องมี

นายอุดม รัฐอมฤต : เพราะว่าไม่อย่างนั้นต้องเผื่อไว้ในวาระต่อมา ถ้าเกิดว่าไม่มีแล้วเราถือว่าเป็นครบตามองค์ประกอบได้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่งนะครับ คือคณะกรรมการสรรหาดูตามนี้ก็คิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาว่าจะไม่ได้คณะนี้นะครับ แต่ว่าที่ผ่านมามันเคยมีปัญหาของ กกต. ของเดิม ซึ่งสรรหาไม่ได้ เพราะตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ไปตั้งทางฝ่ายการเมืองอะไรด้วย ก็เลยไม่สามารถสรรหาได้ เขาก็เลยมีวาระของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หมายความว่าถ้าคณะสรรหาชุดแรกไม่สามารถดำเนินการได้ ภายใน ๓๐ วันนี้ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ดำเนินการแทน เพราะฉะนั้นชุดที่ผมเป็น กกต. นี้ เป็นชุดซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตั้ง แล้วก็ไม่เคยมีปัญหาที่ ป.ป.ช. ที่ถูกดำเนินคดีทั้งคณะ พอศาลฎีกาประทับฟ้องนี้ก็หยุดปฏิบัติหน้าที่ แล้วมันติดปัญหาเรื่องการสรรหา ป.ป.ช. อันนั้นต้องแก้รัฐธรรมนูญเลย แต่ถ้าดูกรรมการตามนี้ ถ้าท่านคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาว่าจะไม่มี คือสามารถที่จะทำหน้าที่ได้ ถ้าดูแล้วก็รู้สึกจะพอไปได้ แต่ว่ายังนึกไม่ออกว่า ถ้าเกิดมันเกิดเหตุคล้าย ๆ อย่างนั้นจะทำอย่างไร

ประธาน : นี่เราเขียนไว้ หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบด้วยเหตุใด ๆ ถูกฟ้อง แล้วก็ถูกห้ามปฏิบัติหน้าที่ กรณีนั้นมันก็จะไม่ได้ครบ เพราะว่า (๔) นี้ มีหลายคน จะหายากหน่อย เพราะว่าคนที่คุณสมบัติครบถ้วนมันก็จะไปสมัครเป็นเสียอีก ก็ลองดู แต่พรรคสุดท้ายนี่เดี๋ยวมันต้องมีจำนวน ต้องเขียนไว้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ท่านประธานจะให้เต็มที่ท่านอาจารย์จู้ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ด้วยไหมครับ

ประธาน : เติม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ครั้งนี้ให้คำนึงถึงทางจริยธรรมเวลาสรรหาคำรับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ วุฒิสภาเขาจะพิจารณาเขาก็ตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาความประพฤติและจริยธรรมอยู่แล้วนะครับ อันนั้นแล้ว จำเป็นต้องเขียนใหม่อีกหรือในนี้ คนละตอนกัน

ประธาน : อันนี้ทำไมผู้สมควรได้รับการสรรหา ผู้สมควรได้รับการแต่งตั้ง ใช้ได้ไหมครับ ลองไปอ่านมาตราถัด ๆ ไปก่อน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหา ผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามจำนวนที่กำหนดในมาตรา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๖/๗

แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่จะต้องมีการสรรหา

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานกรณีที่มันเป็นเงื่อนไขเวลานี้
มันควรจะอยู่ในวรรคนี้หรือเปล่าครับ หรือว่าไปอยู่วรรคอื่นว่าจะต้องทำอะไรอย่างไรครับ

ประธาน : มันต้องไปอยู่ที่ตอนที่มันขาด แค่นี้พอไหม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ในการสรรหาคณะกรรมการสรรหาต้องพิจารณา
จริยธรรมของผู้เข้ารับการสรรหาประกอบด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานเราใช้คำว่า พิจารณา หรือว่า คำนี้ถึง
อันไหนดีกว่ากันครับ

ประธาน : ถ้าคำนึงถึงก็คิดผ่าน ๆ ไป พิจารณานี้เอาจริง ๒ ระดับจะเอา
ระดับไหน อาจารย์จूरีจะเอาอย่างไร แค่นี้พอไหม

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันว่าพิจารณাজริยธรรมก็ดีนะคะ ถ้าไม่อยู่ตรงนี้จะกลับไปอยู่ตรงคุณสมบัติดิฉันก็ไม่ว่าค่ะ

ประธาน : อยู่ตรงนี้แหละ ไม่กลับไปแล้วละ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่กลับหรือคะ อยู่ตรงนั้นก็ไม่มีไรค่ะ

ประธาน : อยู่ตรงนั้นเป็นครับ เพราะมันมีปัญหา

นางจรี วิจิตรวาทการ : ถ้าอยู่ตรงนี้ขออย่างนี้ก็ดีค่ะ

ประธาน : เพราะเดี๋ยวจะต้องไปใส่ตอนออก บกพร่องทางจริยธรรมร้ายแรง

นางจรี วิจิตรวาทการ : ค่ะ

ประธาน : ต่อไปมาตรา ๕ ครับ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระตามหมวดนี้พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๑. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒

๒. ตาย

๓. ลาออก

๔. ถูกถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๙

ประธาน : เวลาทำผิดจริยธรรมเขาเรียกว่าอะไร ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือครับ หรืออะไรทางศาลเขาเรียกว่าอะไร ทำผิดจริยธรรมหรือครับ เพราะจริยธรรมมันจะกำหนดว่าต้องทำอะไร จริยธรรมนี้ code of conduct หรือเปล่า

นายอุดม รัฐอมฤต : ฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหมายถึงว่ามีความประพฤติที่กฎหมายเดิมใช้ในของ ป.ป.ช. ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ นะครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ นี้เขียนว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

นางจรี วิจิตรวาทการ : มาตรฐานใช่ค่ะ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามใช่ค่ะ

ประธาน : ไม่ปฏิบัติตามจริยธรรม ถ้าเดินทวนต่อหน้าธารกำนัลเลยถูกออกเลย จริยธรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ต้องสำรวจ มันต้องมีอย่างร้ายแรงไหม

นางจรี วิจิตรวาทการ : บางที่เราใช้คำว่ามาตรฐานจริยธรรม ก็คือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

ประธาน : มาตรฐานมันมีตั้งแต่ไหน

นางจรี วิจิตรวาทการ : ก็ไปตาม code of conduct ของแต่ละ code of conduct

ประธาน : แต่ code of conduct มันก็จะมีทั้งเบา กลาง หนัก แต่ที่จะไปถึงขั้นคอขาดบาดตายนี้มันต้องอันหนักหรือเบาที่ต้องไป

นางจรี วิจิตรวาทการ : ปกติการลงโทษจะไม่เหมือนกันใช้ไหมคะ

ประธาน : ทีนี้เราจะเอาออกแล้ว มันจะต้องระดับไหนล่ะ เช่นบอกว่าต้องแต่งกาย
สุภาพเรียบร้อย วันหนึ่งเดินใส่เสื้อยืดขาดกระรุ่งกระริงเดินออกมานอกบ้าน คนไปเจอเข้า ถูกออกเลย

นางจุรี วิจิตรวาทการ : อันนั้นคงไม่ใช่ นะคะ เราพูดถึงจริยธรรมของคนที่ต้องการ
จะมารับตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนกับสาธารณะ

ประธาน : ตัวเขาสี ในจริยธรรมมันมีบอกว่าต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

นางจุรี วิจิตรวาทการ : อันนี้มันไม่ใช่ข้อหนึ่งในจริยธรรมทั่วไปนะคะ มาตรฐาน
จริยธรรมไม่ได้พูดถึงเรื่องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยค่ะ

ประธาน : แล้วมีอะไรบ้างล่ะ กริยาวาจาสุภาพมีไหม

นางจุรี วิจิตรวาทการ : กริยาวาจาสุภาพมีค่ะ

ประธาน : พอดีเดินออกมาหน้าบ้านหมามันขีรดหน้าบ้านทุกวัน วัน ๆ ยืนตะโกน
ด่ามันอยู่หน้าบ้าน คนมาเห็นเข้าพอดีเลย ถูกเอาออกใหม่

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ไม่ค่ะ

ประธาน : ถ้าไม่ ก็แสดงว่าจริยธรรมมันจะมีขั้นตอนของมัน

นางจุรี วิจิตรวาทการ : มีค่ะ

ประธาน : อันนั้นจะต้องขั้นตอนร้ายแรงใช่ไหม

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ใช่ค่ะ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ จริยธรรมของศาลรัฐธรรมนูญนั้น เราออก
มาตามรัฐธรรมนูญเลยครับ เพราะเราไม่ได้เขียนเองครับ เอาตามรัฐธรรมนูญเลยครับ

ประธาน : รัฐธรรมนูญมีเลยหรือครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เรื่องแต่งกายไม่เรียบร้อยนี้ของศาลมีนะครับ เมื่อกี้
ผมเห็นไว้ ๆ

ประธาน : อย่าเที่ยวได้ใส่เสื้อกล้ามมาเดินแคะขี้ฟันอยู่ข้างถนน ไม่ได้ นะครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ อันนั้นคือขาดคุณสมบัติของสุภาพชนค่ะ

ประธาน : แต่ถ้าศาลคือขัดจริยธรรมนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ นี้ การฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมนี้ ถ้าเป็นกรณีธรรมดาให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัยนะครับ
และหากเป็นการกระทำผิดวินัยร้ายแรงให้ส่งให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ โดยให้ถือ
เป็นเหตุให้ถูกถอดถอน ถ้าจะพ้นมันต้องร้ายแรงครับ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : แล้วบอกว่ามี ไม่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน
ทางจริยธรรมมีลักษณะร้ายแรง

ประธาน : อย่างนี้ค่อยยังชั่ว ใส่เสื้อกล้ามมาเดินยังไม่ถึงกับออก แค่ถูกตักเตือน
เชิญครับ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมขวนคิดอย่างนี้นะครับ คือว่า ถ้ารัฐธรรมนูญมันเป็นบ้าน เราต้องพูดถึงเรื่องความโปร่งใส เรื่องระบบการเงิน เรื่องอะไรพวกนี้ ใช่ไหมครับ ที่นี้ก็มีมาตรฐานทางด้านจริยธรรม มาตรฐานจริยธรรมนี้เราก็ไปพูดถึงของ ส.ส. และ ส.ว. ที่นี้เราก็มั่นมีปัญหาของการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันอยู่ เราเคยพูดกันในวันแรก ๆ ว่า ทำอย่างไรมันถึงจะมีแบบแผนของจริยธรรมนี้ขึ้นมาคล้าย ๆ กัน หรือว่าเป็นแถวเป็นแนว ทุกองค์กรมันก็ควรจะมี ผู้สื่อสารก็ควรจะมี ใครก็ควรจะมี หลักของวิชาชีพนักข่าวนี้ก็คือว่าตอนนี้ เขากำลังบังคับกันว่าทุกองค์กรจะต้องมีเป็นเบื้องต้น แล้วก็มีส่วนที่เป็นส่วนกลาง แล้ววันก่อนที่ท่านอาจารย์พูดถึงก็คือว่าจริยธรรมที่มันเป็นสากลของผู้สื่อข่าวทั่ว ๆ ไปมันก็ต้องมีอยู่ ที่นี้ผมว่า ถ้าเราเขียนแบบนี้ แสดงว่ามันก็ต้องมีจริยธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ จริยธรรมขององค์กรอิสระของแต่ละหน่วยจะต้องมี เรียกว่านอกจากข้อกำหนดอะไรต่าง ๆ แล้ว มันจะต้องมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น คือต้องมีจริยธรรมเพิ่มขึ้นในองค์กรนั้นด้วย ที่นี้เราเขียนเสมือนกับว่ามันเป็นมาตรฐานจริยธรรมทั่ว ๆ ไป ซึ่งผมว่ามันจะเกิดปัญหาในการพิจารณาเหมือนกับที่อาจารย์อุดมได้ตั้งข้อสังเกตเอาไว้ ผมคิดว่า ถ้าจะทำถ้าไปบังคับว่าให้มันเป็นแถวเป็นแนวไปหมดเลย คือว่าต่อไปนี้ทุกคน ทุกองค์กรจะต้องมี มาตรฐานจริยธรรม คือสิ่งข้อประพฤติที่ควรปฏิบัติประจำขององค์กรของตัวเอง เราอาจจะคิด เป็นแถวก็ได้ว่า เดิมที่เราให้เอาเรื่องจริยธรรมไปแหมะไว้ที่ผู้ตรวจการมันโอเคไหม หรือว่าถ้ามันไม่โอเคมันควรจะมีหน่วยที่ทำลักษณะนี้ระดับชาติขึ้นมา เพื่อที่จะร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ เป็นการ ทำมาตรฐานจริยธรรมทั่ว ๆ ไป เพื่อที่ว่าสังคมเราจะดีขึ้น และองค์กรต่าง ๆ ก็จะต้องมีการร่วมกัน กับหน่วยเหล่านี้พัฒนาจริยธรรม แล้วให้มันมีความศักดิ์สิทธิ์ขึ้นในสังคมหรือเปล่า ผมขวนคิด อย่างนี้นะครับ คือผมว่าเขียนอย่างนี้มันลอย ๆ ไปนิดหนึ่ง คือผมก็เห็นเป้าหมายนะครับ อาจจะ เห็นแบบนั้นเหมือนกัน แต่อย่างนี้ผมว่ามันลอยไปนะครับ คือถ้าจะมีก็มีจริยธรรมทั้ง ๔ องค์กรเลย แล้วผมว่าการทำเราก็ต้องไปใส่ลงในกฎหมายลูกว่าจะต้องทำอะไรบ้าง เหมือนกับ ส.ส. และ ส.ว. พอเข้ามาปุ๊บก็ตั้งกรรมการไปทำเอง มันก็มีปัญหาในกัรบบังคับ ผลสุดท้ายพอร้องว่า ส.ส. หรือ ส.ว. ผิดจริยธรรมก็ไม่เคยเอาผิดได้อีกเหมือนกันใช่ไหมครับ ซึ่งผมคิดว่าอันนี้มันกลายเป็น เรื่องใหญ่ กลายเป็นเรื่องลูปหน้าปะจมูก ทุกคนก็พูดถึงเรื่องจริยธรรม แต่ว่าไม่มีใครเอาจริงเอาจังเลย ใช่ไหมครับ มันก็เท่านั้น ผมรู้สึกอย่างนี้นะครับ

ประธาน : มาตรฐานจริยธรรมหรือจริยธรรมมาตรฐาน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ วรรคแรก มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น คือแต่ละหน่วยงานต้องไปกำหนดนะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ใน (๔) นี้มันมี ๒ องค์กร คือ ศาลรัฐธรรมนูญกับองค์กรอิสระ ศาลรัฐธรรมนูญอย่างที่เรียนท่านประธานแล้วว่า ของเรานี้เราเอา ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ เรามีแล้ว แต่ว่าองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องนั้นก็แตกต่างกัน กกต. อาจจะ มีต่างกับกับ ป.ป.ช. อะไรต่าง ๆ นี้ เพราะฉะนั้นถ้าเรามาใช้คำนี้บ๊บบ มันจะไม่เท่ากันแล้ว มาตรฐาน

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ต่างกันแล้ว เพราะศาลรัฐธรรมนูญมีอย่างหนึ่ง แล้วองค์กรที่เกี่ยวข้องนี้ก็มีอีกอย่างหนึ่งนะครับ ถ้าเราใช้คำกลาง ๆ ได้ไหมครับว่าตามมาตรฐานจริยธรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้อง มันก็จะไปเข้ากันเลย ของศาลรัฐธรรมนูญก็เข้าของศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรที่เหลือก็ไปเข้าขององค์กรนั้นตามที่ท่านมีอยู่

ประธาน : คือถ้าใช้มาตรฐานทางจริยธรรมมันก็คือจริยธรรมมาตรฐาน คืออันเดียวกัน แต่ถ้ามาตรฐานจริยธรรมกับจริยธรรมมาตรฐานจะไม่เหมือนกันครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือมาตรฐานทางจริยธรรมของแต่ละองค์กรส่วนมาก มันอาจจะเหมือนกัน แต่บางส่วนมันอาจจะไม่เหมือนกัน อย่างเช่นของทางประมวลจริยธรรม ของ กกต. หมายความว่าผู้ปฏิบัติจะต้องจัดการเลือกตั้งด้วยความสุจริตเที่ยงธรรม คือแต่ละองค์กร มันอาจจะมีลักษณะเฉพาะของเขา

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ จะมีประเด็นที่เหมือนและต่างกันใช่ไหมคะ มี Core มีประเด็นที่คล้ายกัน แต่ว่าด้วยลักษณะธรรมชาติของงานที่ไม่เหมือนกัน ก็จะมีบางประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับงานของแต่ละหน่วยงานที่ไม่เหมือนกัน ที่จริงแต่ละหน่วยงานก็มีของตัวเองอยู่แล้ว ตั้งแต่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดขึ้นมาแล้ว ใคร ๆ เขาก็เขียนกันทั้งนั้น แต่ละหน่วยงานก็มี เพียงแต่ว่าอาจจะไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ประธาน : เชิญครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : ผมลองเปิดดูในอินเทอร์เน็ตนะครับ คือเวลาเราพูดถึงคำว่า จริยธรรมนี้ มันจะมีลักษณะที่เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ แต่ว่าพอไปดูคำว่าจรรยาบรรณ เขาจะ บอกว่ามันจะเป็นข้อกำหนดทางจริยธรรมขององค์กรหรือสถาบันหรือกลุ่ม คือผมก็ไม่แน่ใจว่า พอเราใช้คำว่าจริยธรรม ซึ่งในทางวิชาการอาจจะมองว่าเป็นนามธรรม มันก็เลยนึกภาพไม่ค่อยออก ก็เลยจับต้องไม่ได้ ก็เลยเป็นที่ debate กันเยอะ แต่ว่าถ้าเกิดมันมีการไปกำหนดมาตรฐาน ทางจริยธรรมที่อยู่ในรูปของจรรยาบรรณขององค์กรหรือเป็น code of conduct ในองค์กร มันชัดเจนขึ้นหรือเปล่านะครับ

ประธาน : ผมกำลังคิดอย่างนี้ว่าทำไมเราไม่ให้ ๓-๔ องค์กรนี้ร่วมกันกำหนด มาตรฐานทางจริยธรรมให้ใช้ได้สำหรับทุกองค์กร แล้วเราก็เอามาตรฐานทางจริยธรรมนี้ไปใช้กับสภา คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นทางการเมืองเสียด้วยกัน แทนที่จะไปให้คณะรัฐมนตรี ไปกำหนดเอาเอง หรือสภากำหนดเอาเอง เดี่ยวเขาก็กำหนดบอกว่าการเสียบัตรแทนกันเป็นครั้งคราวนั้น ให้ทำได้ เราก็หยายเก่งเลยถูกไหม ทีนี้ถ้าเราจะวางใจ ๔ องค์กรนี้ มันก็คานกันเอง กำหนดแล้ว ใช้ของเขา แล้วถึงเวลาพวกนั้นเราก็บอกว่าให้เอาอันนี้มาใช้ มันก็จะมีมาตรฐานที่เข้มงวดขึ้น

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าสำนักนายกฯ เขามีมาตรฐาน ทางจริยธรรมอยู่แล้ว เขาเคยเขียนขึ้นมาเมื่อสมัยท่านอภิสิทธิ์เป็นนายกฯ

ประธาน : ก็ไม่เป็นไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่เป็นไรใช่ไหมครับ

ประธาน : ก็ข้างเขา แต่พอเราเขียนกฎหมายรัฐธรรมนูญอันนี้แล้ว เขาก็เลิกอันนั้น เขาก็ต้องมาใช้อันนี้ คือแทนที่จะไปให้คณะกรรมการผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นคนกำหนดคนเดียว มันก็กำหนดไปอย่างนั้นทั่ว ๆ ไป ทีนี้ต้องให้ ๔-๕ องค์กรนี้ล่ะที่เราต้องการจะเข้ม บอกคุณ ไปกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมมา แล้วทั้ง ๔-๕ องค์กรมันก็เช็กกันเอง แล้วเขาก็ไปแยก ส่วนไหนที่แตกต่างกันเขาก็ไปแยก ของศาลรัฐธรรมนูญจะมีเฉพาะเรื่องนี้ ของ กต. มีเรื่องนี้ ป.ป.ช. มีเรื่องนี้ก็ว่าไป แล้วเราก็ให้อาตมาไปใช้กับคณะรัฐมนตรี หรือเขาจะกำหนดให้ คณะรัฐมนตรีด้วยก็ได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าผมเข้าใจท่านประธานถูกต้องก็คือว่า ๔ องค์กรนี้ จะร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมทั่วไป แล้วที่ใช้เองเขาจะไปกำหนดเพิ่มเติมของเขาเอง นั่นก็เป็นเรื่องของแต่ละองค์กรเขาหรือครับ

ประธาน : แล้วก็ให้มาตรฐานจริยธรรมอันนี้ ถึงเวลานั้นเวลาเราจะพูดถึง คณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัวเมื่อฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน จริยธรรมที่มีลักษณะร้ายแรงที่ ๕ องค์กรนี้กำหนด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ เราก็ต้องกำหนดเงื่อนไขอีกสิครับ ว่าหลังจากรัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้แล้วภายในกี่วัน ต้องกำหนดมาตรฐานนี้ขึ้นมาบังคับใช้

ประธาน : ไม่เป็นไร เราไปเขียนในบทเฉพาะกาลได้ว่าถ้าพ้น ๙๐ วันแล้วยังไม่มี มาตรฐานจริยธรรมก็ให้พ้นจากตำแหน่งให้หมด รับรองภายใน ๓๐ วันมาไซ้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : รัฐธรรมนูญนี้เด็ดขาดครับ

ประธาน : ดีกว่าไปเขียนบอกว่าให้ทำให้เสร็จภายใน ๙๐ วัน เขาก็ไปตีความว่า มันเป็นระยะเวลาเร่งรัด แต่ถ้าเราเขียนบอกว่าถ้ายังไม่เสร็จก็พ้นจากตำแหน่ง เอาชุดใหม่มาทำ รับรองที่นี้อะไรอะไรไปเถอะ อย่าไปหัวเราะนะครับ เพราะอันนี้เดี๋ยวจะใช้กับกฎหมายที่จะ บังคับว่าให้ต้องมีกฎหมายอะไรต่ออะไรทั้งหลายนี้จะไปใช้แนวทางนี้ แล้วรับรองคราวนี้เราได้ กฎหมายตามที่ต้องการเลย แต่คนที่จะตายก่อนก็คือกฤษฎีกา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านครับ ใน (๔) เดิม มันจะมีเรื่องถูกถอดถอน ออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๙ อยู่ ทีนี้ในมาตรา ๙ นี้มันจะมีอยู่ใน (๑) ของมาตรา ๙ ก็คือ มีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง อันนี้จะพอไปได้ ไหมครับ หรือว่าคนละกรณี

ประธาน : เรื่องไหนครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เรื่องการถอดถอนออกจากตำแหน่งครับ

ประธาน : เดี่ยวค่อยไปดูตรงนั้นครับ เชิญครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : มาตรฐานที่ว่าจะร่วมกันกำหนดให้เป็นมาตรฐานกลาง ใช้ไหมครับ อย่างกลาง ๆ ที่องค์กรอิสระจะต้องมีคล้าย ๆ กัน ในความเข้าใจของผมนะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นภา ๗/๖

แล้วแต่ละองค์กรก็อาจจะมื่อะไรกำหนดที่มันแตกต่างกันออกไปได้หรือว่าไม่ได้เลยครับ หรือต้อง
รวมกันกำหนดครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ น่าจะเป็นจริยธรรมของตุลาการหรือของ
กรรมการหรือว่าจะรวมถึงเจ้าหน้าที่ของศาลครับ คือถ้าในกรณีนี้น่าจะหมายถึงตุลาการและ
กรรมการใหม่ครับ

ประธาน : เราหมายถึงตัวกรรมการองค์กรกับตุลาการเท่านั้น เพราะว่าเรื่องนี้
เรื่องใหญ่ แต่จริยธรรมของเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องเล็ก พวกนั้นเขาไปกำหนดของเขาเอง ไม่ต้องเขียน
ในรัฐธรรมนูญ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา... ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกัน
กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับจริยธรรมของตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการและผู้ว่าการในองค์กรอิสระ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา

ประธาน : พวกศาลยุติธรรมอะไรพวกนี้เรื่องของเขา เขาเอาไปกำหนดของเขาเอง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของผู้ว่าการในองค์กรนี้ ถ้าเป็นของ กต. เลขาธิการ
หรือคณะกรรมการ

ประธาน : เลขาธิการนั้นเรื่อง กต. ไปกำหนด ผู้ว่าการนี้หมายถึง สตง.
เพราะ สตง. เขาอยู่ในฐานะพวกนี้ เขาอิสระเหมือนกัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขียนในบทเฉพาะกาลหรือใส่ที่ตรงนี้เลยครับ

ประธาน : ใส่แถว ๆ นี้ครับ ส่วนบทเฉพาะกาลจะไปบอกว่าให้มีเมื่อไรเอาใหม่

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมกลัวว่าจะเรียกแขกเยอะครับท่านประธาน แขกจะมา
เยอะครับ

ประธาน : แล้วผมว่าคนจะต้องขอบนะครับ ไม่น่าจะเรียกแขก เพราะว่าเรากำหนด
เขาจะมาเถียงอะไรกับเราละ ผมว่าก็ไม่น่าจะเหล่ จะเหล่ก็ต้องไปเหล่เรื่องอื่น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านอาจารย์ครับผมสนับสนุนให้มีนะครับ คือผมรู้สึก
ทำรัฐธรรมนูญนี้ คือถ้าเราไปทำระบบให้มันโปร่งใสตรวจสอบได้ อันนี้เรื่องทุจริตคอร์รัปชันนะครับ
มีเรื่องจริยธรรม มีมาตรการ การเข้า การออกที่มันชัดเจน ผมว่ากติกาในสังคมพวกนี้มันจะชัดเจนยิ่งขึ้น
ที่นี้ที่ผ่านมาเราเคยเสนอกฎหมายผลประโยชน์ทับซ้อนมันก็มีปัญหา มาก เพราะมันจุกจิก
ในรายละเอียดเยอะ ที่นี้ผมว่าอันนี้ยังอ่อนกว่านะครับ เอามาตรฐานจริยธรรมมาบังคับใช้
ที่นี้มีประเด็นอยู่ ๒ ประเด็นของผมก็คือว่าที่เราเขียนขึ้นมาแล้วการบังคับตามจริยธรรมนี้มันต้อง
เขียนลงไปอีกไหมครับว่ามันจะต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ใครไม่ปฏิบัติแล้วมันจะมีผลอย่างไร
อันที่ ๒ คือว่าถ้าไม่เขียนตรงนี้เราจะแยกไปเป็นคล้าย ๆ ปี ๒๕๕๐ เดิมที่เขาให้ความสำคัญ

วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ในเชิงจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและองค์กรระดับสูงทั้งหลายนี้มันก็จะดูยกว่า เราให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ไม่รู้ว่าวิธีไหนมันจะเหมาะสมกับอาจารย์

ประธาน : นี่เราใช้บังคับกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรทางการเมือง ทั้งหมด ซึ่งก็ครอบคลุมแบบเดียวกับที่ว่า ถ้ามว่าแล้วผลเป็นอย่างไร ผลในมาตรฐานทางจริยธรรม มันจะต้องมีเขียนไว้ว่าทำความผิดอะไรถือเป็นความผิดเบา ความผิดอะไรที่ร้ายแรง พอเข้าร้ายแรงปั๊บ ทุกกรณีเราจะมีวงเล็บนี้อยู่เสมอ ก็แปลว่าไม่ใช่ถอดถอนนะครับ คือพ้นจากตำแหน่ง ไม่ต้องไปทำ พิธีถอดถอน ซึ่งแต่ก่อนนี้เราต้องไปทำพิธีถอดถอนมันก็ทำให้เกิดเป็นปัญหาว่า ๑. ใครจะถอดถอน ๒. ถอดถอนแล้วเคยได้ไหม ก็ไม่เคยได้ มันก็ไม่ work

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อย่างนี้พอถึง ครม. ส.ส. ส.ว. แล้วค่อยโยงกลับมา อีกทีหนึ่งใช้ใหม่ครับ

ประธาน : ก็ต้องโยงกลับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ แล้วต้องมีคนชี้ใหม่ครับ

ประธาน : ถึงเวลาเดี๋ยวก็ต้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญชี้ คือที่เอา ๔ องค์กรอิสระ ทั้งองค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญมานี้ เพราะให้เขามองต่างแง่ต่างมุมแล้วมาผสมกัน องค์กร ศาลรัฐธรรมนูญเขาก็มองในแง่ของความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามเจตนารมณ์ ป.ป.ช. มองในแง่ ทุจริต ประโยชน์ทับซ้อน กกด. มองในแง่การเลือกตั้ง สตง. เขาก็มองในแง่เรื่องของการใช้เงินใช้ทอง คือพวกนี้มันถึงมาผสมผสานและให้ได้มาตรฐานทางจริยธรรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ใครไปทำคนใดคนหนึ่ง มันคิดไม่ออกหรอก ฉะนั้นพวกนี้มันเป็นพวกที่อยู่ครบถ้วน ฉะนั้นเราอธิบายได้ว่าทำไมเราถึง เอาทุกองค์กรกับศาลรัฐธรรมนูญมาเป็นคนกำหนด พวกนี้เราบอกตั้งแต่แรกว่าให้มาเป็นถ่วงดุล ใช้อำนาจเป็นกลาง เป็นอิสระ เพราะฉะนั้นพวกนี้ก็ต้องเป็นคนกำหนดมาตรฐาน เขาจะเหล่เราก็เหล่ตรงที่คล้าย ๆ ว่าพวกนี้มาจากไหน ทำไมถึงจะมาใช้อะไรกับเขาที่เขามาจากการเลือกตั้ง แต่ว่าอันนี้เราให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้าพวกนี้ทำอะไรที่ไม่ดีเขาก็เล่นงานเราได้ว่าอย่างนี้ มันไม่ถูก แต่ว่าที่เราสามารถจะตอบได้ก็คือว่าเขากำหนดแล้วเขาใช้กับตัวเองด้วย ไม่ใช่ว่า กำหนดเพื่อให้คนอื่นใช้ นี่เขาใช้กับตัวเอง แล้วพวกนั้นจึงมาฟังฟังด้วย ผมถึงคิดว่าเรามีเหตุผล ครบถ้วนทุกประการ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยนะครับ ถ้ามันดีอย่างนี้ ในขั้นที่ไปทำกฎหมายลูกเกี่ยวกับพวกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน่าจะเอาอายนี้ไปใช้ โดยอนุโลมด้วยนะครับ

ประธาน : เดี่ยวอายนี้มันจะสูงไป พวกนั้นมันจะตกบันไดตายหมด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เพราะว่าทุกวันนี้มันไม่มีครับ

ประธาน : เดี่ยวอันนั้นเราต้องไปคิดมา เดี่ยวเราไปคิดใหม่ นี่มันระดับชาติ แล้วเราก็ให้คนในระดับชาติเป็นคนคิดในแง่มุมต่าง ๆ กัน

นายสุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ เดี่ยวคงต้องไปเขียนเรื่องขั้นตอนกระบวนการใช้ใหม่ครับ ยกตัวอย่างเช่นถ้ามีคนร้องว่ารัฐมนตรีท่านนี้หรือไปลงในหนังสือพิมพ์ โดยอ่านจากหนังสือพิมพ์ว่าอายนี้มันไปเป็นไปตามมาตรฐาน แล้วก็มีชาวบ้านบอกว่ารัฐมนตรีคนนี้ได้ไม่ได้ทำตามมาตรฐานจริยธรรมที่ประกาศไว้ เขาต้องไปร้องที่ไหนใหม่ครับถึงจะเริ่มกระบวนการที่ว่าต้องมีคนตัดสินว่าตกลงแล้วเขาฝ่าฝืนหรือเปล่า

ประธาน : คือมันจะมีเวลาที่เราไปถึงหมวดที่ว่าด้วยรัฐสภา มันจะมีบทบัญญัติที่ว่าเมื่อสมาชิกผู้ใดเห็นว่าสมาชิกของตัวพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใด แล้วก็มีสิทธิยื่นเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยว่าเขาพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ ซึ่งมันจะรวมหลายอย่างทั้งขาดคุณสมบัติหรือไม่ก็ต้องไป อย่างที่ว่าเวลาล้มละลายแล้ว คนนี้ยังไม่ยอมไปก็ต้องส่งไปศาลรัฐธรรมนูญ เพราะตีกันว่าถ้าไปศาลรัฐธรรมนูญแล้ว กว่าศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาเสร็จมันอีก ๖ เดือน ก็ยังกินเงินเดือนต่อไปได้ แล้วพอศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเขาก็ไม่ให้มีผลย้อนหลัง เพราะฉะนั้นพวกนี้ก็จะตีกัน แต่ตรงนี้เดี่ยวเราจะต้องพยายามเขียนไม่ให้ตีกันได้อีกแล้ว อะไรที่มันชัดเจนที่นี้พวกนี้ใน (๔) ซึ่งมันจะไปมีทุกอัน ทุกคนจะต้องถูกตัวนี้เหมือนกันหมด ก็จะเป็น subject to ศาลรัฐธรรมนูญ เว้นแต่กรณีศาลรัฐธรรมนูญ เดี่ยวต้องไปคิดกันว่าแล้วจะให้ใครมาชี้ ตรงนั้นอาจจะต้องค่อยคิดกันใหม่ ตัวนี้เดี่ยวมันจะต้องไปปรากฏอยู่ในทุกกรณีของพวกองค์กรที่เราพูดถึงเชิญครับ

นายเกียรติชัย ญ นคร : ตอนเราเขียนว่ามาตรฐานจริยธรรมที่มันร้ายแรงนี่คือที่เมื่อนอกมาตรฐานทางจริยธรรมบางที่ไม่ร้ายแรงก็ไปเลย คือพวกเราเขียนอย่างนี้บีบเหมือนกับในมุมกลับกันก็คือว่า จริยธรรมที่ไม่ร้ายแรงก็จะถูกถือปฏิบัติ ถูกละเมิดอยู่เรื่อย ๆ หรือเปล่าอะไรอย่างนี้

ประธาน : ก็ในจริยธรรมเขาจะมีบอก ทำความผิดขั้นนี้จะพักงาน หรือจะอะไรแล้วแต่ พอถ้าร้ายแรงเขาจะบอกว่าให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงปุ๊บมันก็จะมาเข้าตรงนี้ทันที

นายเกียรติชัย ญ นคร : ยกตัวอย่างนิดหนึ่งครับอาจารย์ ถ้าจำไม่ผิด ผมยังไม่ได้ check ดูคือที่ผู้ตรวจเคยออก core value ของจริยธรรมนี้มันจะมีพูดถึงเรื่องของหลักของ accountability เรื่องของความรับผิดชอบด้วย เพราะฉะนั้นอย่างกรณีที่เราเห็นอาจจะเป็นตัวอย่างไม่ชัดเจนนักเช่น รถไฟชนกันนี้ รัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมลาออกอะไรทำนองคล้าย ๆ อย่างนี้ครับ คือเราจะไม่กินความไปถึงขนาดนั้นใช่ไหมครับ

ประธาน : อันนั้นไม่ใช่จริยธรรม อันนั้นมารยาท ซึ่งเราไม่มีครับ ของเมืองไทยนี้มารยาททางการเมืองเราไม่มี ไม่เคยมี

นายเกียรติชัย ญ นคร : คือเป็นห่วงอยู่นิดเดียวครับ ตอนที่ทางองค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญจะไปเขียนเรื่องจริยธรรมนี้ เพราะว่าที่ผ่านมานี้มันมี pattern ที่เขียนกันมาว่า มาตรฐานทางจริยธรรมคืออะไร ประมวลจริยธรรมมันมีเรื่องอะไรบ้าง เช่น ชื่อสัตย์สุจริตต้องมีคุณธรรม ต้องมีอะไรนะครับไปเรื่อยเลย แล้วก็มันจะกินความกว้างเพราะตอนที่ผู้ตรวจทำนี้มันจะเขียนแบบจะกว้างและคลุมหลายเรื่อง อย่างตัวอย่างความรับผิดชอบที่ผมพูดถึงเมื่อสักครู่นี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้ตรวจต้องเขียนเอาไว้ แต่นี่พอตรงนี้ปุ๊บนี้ก็เลยกังวลนิดหนึ่งว่าตอนที่เรามาเขียนเรื่องของมาตรฐานจริยธรรม ซึ่งจะไปใช้กับทางผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย คือเนื่องจากว่าองค์กรเหล่านี้เราต้องขึ้นมาหลักการสำคัญคือเรื่องของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ คือตอนนี้เราก็ให้ทางองค์กรพวกนี้ไปคิดว่าจริยธรรมที่มีนี้ควรจะมีเนื้อหาลักษณะทำนองไหน แต่ที่นี้ถ้าผมเดาคิดแบบไม่ดีที่คิดล่วงหน้าไปนี้ คือส่วนหนึ่งก็คงจะต้องไปดูของเก่า แล้วก็มาปรับอีกทีหนึ่ง ที่นี้ถ้าเกิดมันเป็นในกรอบของลักษณะของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ถ้ามันออกไปเป็นโทษเดียวเลยมันก็กำกวมยาก แต่ยกเว้นว่าถ้าเราไม่คิดอะไร ก็คือปล่อยให้เขาไปคิดครับ

ประธาน : ก็ต้องปล่อยให้เขาไปคิด เพราะเราคงคิดให้เขาได้ยาก แต่ผมคิดว่าเวลาเขาไปทำเรื่องนี้เขาจะต้องทำแตกต่างไปจากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยทำ เพราะผู้ตรวจการแผ่นดินทำสำหรับคนทั้งปวง ทั้งประเทศ ไม่รู้ว่ามาจากไหน แต่ไหนมาคนละพันธุ้เลยก็ไปใช้อย่างเดียวกัน เขาก็เขียนกลาง ๆ ครับ แต่ว่าอายนี้เขาจะเขียนขึ้น

ใช้สำหรับเขา ๔ คน ๕ คนนั้น แล้วก็เลยพ่วงเอา ครม. ไปใช้ด้วย เพราะฉะนั้นเขาก็จะ
เจาะจงมากขึ้น แล้วเราให้มาจาก ๔-๕ หน่วยงานที่คนละเรื่อง เขาก็จะดูแลในด้านของเขา
คอย check & balance กันไว้

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ อันนี้อุทธรณ์ฎีกาไม่ได้
ด้วยใช่ไหมครับ คือถ้าชี้ว่าฝ่าฝืนปั๊บคนที่ เป็น ส.ส. ก็คือต้องพ้นตำแหน่งเลย

ประธาน : พ้น ก็เหมือนกับ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ พอถึงเวลาที่พ้น

นายสุภชัย ยาวะประภาส : แล้วคราวนี้ตัวมาตรฐานจริยธรรมที่สร้างขึ้น
นี้ผมเพียงแต่มองว่าถ้าคนเห็นร่างของเราก็อาจจะตั้งคำถามนะครับ ผมเลยลองคิดว่า
อันที่ ๑ ที่เขาอาจจะแย้งเรา ซึ่งเราคงต้องมีเหตุผลโต้แย้งครับ คือเขาจะแย้งว่ามันเป็น
มาตรฐานที่กำหนด สมมุตินะครับว่าเขาแย้งว่ามันเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนด
โดยคนที่ไม่ได้มาจากประชาชนอย่างนี้ครับ เราก็คงต้องเตรียมแย้งไว้เหมือนกัน คือถ้ามัน
เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่คนทั้งประเทศอ่าน แล้วบอกว่า ใช่เลย อันนี้ผมว่า จบ
ไม่ว่าใครมาร่างมันก็ต้องเป็นอย่างนี้ แต่ถ้าเกิดตัวมาตรฐานทางจริยธรรมที่ร่างขึ้นมา
ประชาชนเองก็ไม่ค่อยรับเท่าไร มันก็จะแย้งเหมือนกัน แต่ตอนนี้เรายังไม่เห็นนะครับว่า
สุดท้ายมันจะออกมาหน้าตาเป็นอย่างไร แล้วก็ถ้าเกิดเขาสร้างขึ้นมาแล้วคนที่ endorse
ว่าตกลงมันจะบังคับใช้เมื่อไรก็คือองค์กรอิสระ หมายถึงหัวหน้าองค์กรอิสระทั้งหมดนี้
ต้องเซ็นชื่อด้วยกันหรืออะไรอย่างนั้นหรือเปล่าครับ มันถึงจะออกมาเป็นกติกากฎที่ทั้งหมดนี้
สร้างร่วมกัน แล้วก็ถ้าจะแก้ไขก็คือทั้งหมดก็ต้องมาคุยกันอีกทีหนึ่ง

ประธาน : ใช่ เพราะเรามีหลักประกันว่า ๑. มันจะไม่รุนแรงเกินไป
หรือจนกระทั่งใช้ไม่ได้ เพราะเขากำหนดมาเพื่อใช้กับตัวเองด้วย อันนั้นเขาก็คงไม่คิด
ที่จะทำอะไรจนกระทั่งตัวเองทำไม่ได้ผิดมนุษยมนา ถ้าเราให้เขาเป็นคนกำหนด
ให้คนอื่นทำ อันนั้นสีนากลั้วรู้ได้อย่างไร นี่เราบอกว่าเราให้เขาเป็นคนกำหนดจริยธรรม
เพื่อสำหรับใช้ตัวเขาเอง แล้วเราก็เอาไปใช้กับคนอื่นด้วย เพราะคนทั้ง ๕ หน่วยงานนี้เป็น
องค์กรที่ชี้ว่าคนเหล่านี้จะอยู่หรือจะไปตามรัฐธรรมนูญในเรื่องคุณสมบัติ อันนั้นเขาก็เป็นคน
กำหนดเสียตั้งแต่ที่แรก เท่ากับบอกให้รู้เลยว่าทั้งหมดเป็นอย่างนี้คุณ อย่าล้ามานะ
ถ้าคุณล้ามาฉันท้อละ คือบอกให้รู้กันล่วงหน้า แล้วเมื่อมันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
คนทุกคนมันตรวจสอบได้ดูว่าแยแ่ไหนไปแก่งเขาหรือเปล่า ถ้าแก่งเขา ทั้ง ๕ องค์กรมัน
ก็อยู่ไม่ได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ถ้าเราใช้คำพูดอย่างนี้ว่า
ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดนี้ อันนี้บ่งบอกว่าศาลรัฐธรรมนูญ
เป็นเจ้าของที่ต้องเป็นหัวเรือทำเรื่องนี้ใช่ไหมครับ

ประธาน : เปล่า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แล้วใครจะเป็นเจ้าภาพครับ

ประธาน : ก็แล้วแต่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แล้วถ้าเกิดมองหน้ากันไปมองหน้ากันมาไม่มีใครเริ่มสักคนทำอย่างไร

ประธาน : ถ้าเราอะไรให้แรง ๆ ไว้ เดี่ยวเขาก็รีบลุกขึ้นมาเอง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เพราะผมกลัวเหมือนกันว่าบ้านเรา ถ้าเขียนไม่ชัด เมื่อไม่ได้บอกว่าใครเป็นคนเริ่มก็ดูท่าทีกันไปอยู่นั่นละ

ประธาน : เขาก็ตั้งนัดประชุมกันจนได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ มัน hint อยู่แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญ ขึ้นต้นอยู่ ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ไม่ใช่องค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญ มันก็มีความนัย ๆ อยู่

ประธาน : ถ้าอยากเป็นหัวหน้าก็ต้องเรียก ตรงนั้นผมว่าไม่น่ากังวล หรือจะบอกว่าภายใน ๙๐ วัน ยังไม่มา ยังไม่ออก ก็ให้ประธานไปก่อน อีก ๙๐ วันก็ให้กรรมการจับฉลากไปกันทีละคนไปได้ไหม note ไว้ว่าจะต้องไปเติมอะไรบ้าง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการขององค์กรอิสระ แต่ละแห่งตามหมวดนี้เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระแต่ละแห่ง

ประธาน : ผมยังสงสัยเรื่องนี้ว่ามันถูกหรือเปล่าที่ให้คนเหล่านี้เป็นผู้รักษาการ

นายอัชพร จารุนินดา : ท่านประธานมันไม่ถูกครับ แต่เราพูดอธิบายมาตั้งแต่ ปี ๒๕๔๐ แล้วว่ามันเข้าใจผิดที่จะให้พวกนี้เขาไปรักษาการ เพราะเขารักษาการไม่ได้โดยสภาพเขา เพราะหน้าที่รักษาการคือหน้าที่รับผิดชอบต่อสภา ไม่อย่างนั้นประธานก็ต้องไปรับผิดชอบกับสภา ซึ่งมันไม่ถูก แต่ว่าเขาก็ยังยืนยันมาตั้งแต่ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็มาเป็นมาโดยตลอด

ประธาน : ตัวองค์กรอิสระ เพราะฉะนั้นเขาควรจะได้บทเรียนว่า เมื่อเขาเป็นคนรักษาการ เขาก็จะต้องมาเสนอกฎหมาย แล้วเขาก็โดดเดี่ยวเดียวดายมาเสนอกฎหมายเขาก็ไม่ผ่าน สภาเขาก็ไม่ผ่าน รัฐบาลเขาไม่พยักหน้า เขาก็ไม่ผ่านให้ แล้วก็ที่ผ่านมา ก็ไม่ผ่าน ศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่มีกฎหมายอยากจะทำก็ทำไม่ได้ เขาบอก OK คุณรักษาการคุณก็ไปทำของตัวเอง พอไปถึงเขาพยักหน้ากับพรรคเขา เขาบอกไม่เอา มันก็ตก ป.ป.ช. ก็แก้ แก้ไม่ได้ใช่ไหม สตง. ก็แก้ไม่ได้ นั่นมันเป็นผลจากการที่เข้าใจเรื่องรักษาการผิด แล้วตอนหลังนี้มาไปไกลถึงขั้นเอาประธานศาลฎีกามารักษาการ บอกนี้คุณเอา

ตุลาการมา subject อยู่กับสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างไร ถ้าเขาเรียนมาถามนี่ แล้วคุณ
ไม่มาได้หรือ ก็ถ้าคุณรักษาการเขาก็ต้องเรียกมาซักไซ้ไล่เรียง ซักไปซักมาก็ถามว่าคดีนี้
จะว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นผมว่ามันเข้าใจผิดกันหมด แต่ว่านี่ก็ไม่ออกว่าตอนนั้น
ตอนปี ๒๕๔๐ เราก็ท้วงเขานะว่ามันไม่ถูก ผิดทั้งวิชาการ และผิดทั้งเจตนารมณ์ แต่เขา
ก็ไม่ฟังกัน นี่จะกลับไปอย่างไร อาจจะต้องใส่นายกฯ เข้าไปอีกคนใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมเข้าใจว่าที่ให้ประธานกรรมการองค์กรต่าง ๆ
เขารักษาการ เขากลัวว่าทางตัวนายกฯ หรือฝ่ายทางการเมืองจะมาแก้กฎหมายเขา
อะไรอย่างนี้ที่คุยกันนี่นะครับ

ประธาน : ก็เขียนสิว่า ในการแก้ไขกฎหมายเหล่านี้ต้องได้รับความเห็นชอบ
ก่อนที่จะเสนอสภาต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์กรนั้น ๆ ก่อน ก็เขียนไป แต่พอไปใช้
ด้วยวิธีนี้มันก็จะเป็นอย่างที่เห็นนี่ละครับ คนที่เอาตัวรอดมาได้คนเดียวก็คือ กกต.
เพราะรัฐบาลเขาจำเป็นจะต้องดำเนินการเลือกตั้ง เขาจะต้องกลับเข้ามาใหม่ เขาก็
เออออด้วย แต่พวกศาลรัฐธรรมนูญ สตง. ป.ป.ช. นี้ แก้ไม่ได้เลยสักอัน จนป่านนี้ สตง.
จึงยังไม่มีกฎหมาย ศาลรัฐธรรมนูญก็ยังต้องใช้ของเก่าไม่มี

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าอย่างเอาอันนี้ออกไปก่อน แล้วไปดูเรื่องตอน
การตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตีใหม่ครับว่าจะเขียนอย่างไรให้กฎหมายนี้สามารถ
ผ่านไปได้โดยรัฐบาลรับผิดชอบให้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับก่อนที่จะผ่านไป มาตรา ๖ นี้
ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและประธานกรรมการขององค์กรอิสระแต่ละแห่งรักษาการ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระ และศาลรัฐธรรมนูญหาย
ไปไหนครับ

ประธาน : อันนี้เราจะรอไว้ก่อน จะไม่มีจะตัดออกทั้งมาตรา คือถ้าไป
เขียนตรงนั้นได้ บางทีองค์กรอิสระเขาอาจจะอุ่นใจลง แต่ว่าต้องเขียนบังคับให้ คือมันต้องมี
balance ซึ่งกันและกัน มิฉะนั้นแล้วองค์กรอิสระก็จะเสนอกฎหมายที่ให้อำนาจตัวเอง
จนไปไกลจนบางที่ฝ่ายบริหารเขาก็รับไม่ได้ อย่างเช่นสมมุติว่า สตง. จะเสนอกฎหมายบอกว่า
ให้ตัวมีอำนาจในการฟ้องคดีเองอย่างนี้ เขาก็รับไม่ได้ เพราะเขาก็ไม่เห็นด้วยว่าตัวเอง
ควรจะมีอำนาจนั้น เพราะฉะนั้นมันก็เลยตายหมด คาราคาซังหมด เพราะฉะนั้นเวลาที่เรา
จะไปเขียนตรงนั้น เราอาจจะบังคับฝ่ายบริหารว่าต้องเสนอกฎหมายตามที่เขาเสนอ
แต่ฝ่ายบริหารต้องมีอำนาจหักท้วงได้ว่าสิ่งที่คุณกำลังขอนี้มันผิดหลัก แล้วจะให้ใครชี้
ก็ค่อยไปชี้กัน คือต้องหาทางออกให้เขา ไป มาตรา ๗

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๘/๕

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : มาตรา ๗ ให้องค์กรอิสระแต่ละแห่งตามหมวดนี้ มีหน่วยธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อประโยชน์แห่งการนี้องค์กรอิสระทุกแห่งต้องจัดให้มีการ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการประเมินผล ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกองค์กรด้วย

ประธาน : ทำไมหน่วยงานธุรการถึงจะเป็นอิสระ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อย่างเช่นของศาลนี้เขาต้องการให้เขาบริหาร ในงานของเขา

ประธาน : ศาลยุติธรรมเขาอิสระ แต่หมายถึงองค์กรอิสระทำไมถึงจะ ไปมีหน่วยงานอิสระ หน่วยงานเหล่านี้มันมีขึ้นเพื่อที่จะ serve องค์กรอิสระ แล้วถ้ามันเป็น อิสระไปเสียแล้ว แล้วใครจะไป serve องค์กรอิสระ พวกท่านไปก็หัวเดียวกระเทียมลีบ เขามีพนักงานอยู่ ๔๐๐ คน เขาไม่บริการท่าน เพราะเขาถือว่าเขาอิสระ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขาเขียนไว้ที่ผ่านมานี้เขากลับทางฝ่ายการเมือง หรือฝ่ายทางบริหารจะมาแทรกแซงในเรื่องงานบริหารธุรการ หรือการอะไรต่าง ๆ ขององค์กรเหล่านี้ครับ

ประธาน : ผมก็เขียนในรัฐธรรมนูญว่ามีความเป็นอิสระในการบริหารงาน บุคคล การงบประมาณเขา ตัวองค์กรนั้นเองก็ไปยุ่งกับเขาไม่ได้ เขาก็ตั้งอะไรต่ออะไร ตามใจชอบใช่ไหม ยังต้องการอย่างนั้นหรือเปล่า หรือว่าควรจะให้ตัวองค์กรอิสระ เป็นตัวควบคุมดูแลรับผิดชอบในกิจกรรมทั้งปวงในด้านการงบประมาณและการบริหารงาน บุคคล

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ขออนุญาตท่านประธานครับ มันเป็นไปตาม ที่กฎหมายบัญญัติ แล้วปกติกฎหมายก็จะบัญญัติอย่างนั้นนะครับ บัญญัติให้ทางองค์กรอิสระ เป็นคนดูแลอยู่แล้ว

ประธาน : แต่พอไปเขียนว่าเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล แล้วเรา จะไปออกกฎหมายให้มันขัดกันได้อย่างไร

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ไม่ทราบเหมือนกันมันต้องอ่านประกอบ อันอื่นหรือเปล่าผมก็ไม่แน่ใจนะครับ ผมไม่ได้เป็นนักกฎหมาย

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันไม่ทราบว่าในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับ หรือไม่กับประสบการณ์ขององค์กรอิสระบางแห่งอย่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ฝ่าย เลขาฯ นี้มีอิสระมาก ก็จะมีปัญหาขัดแย้งกับคณะกรรมการที่เข้าไป อันนั้นก็ทะเลาะกันอยู่ นาน

ประธาน : มันเริ่มมาจากตัวนี้ละ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๘/๖

นางจรี วิจิตรวาทการ : ฟ้องนี้ ฟ้องโน่น กันเสียเยอะแยะ ที่นี้ของ ป.ป.ช. เอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดูแลทุกเรื่อง ทุกอย่างไปหมด ทำให้ฝ่ายเลขาฯ รู้สึกว่าไม่มีอิสระในการตัดสินใจอะไรทั้งนั้น ก็เกิดปัญหาอีก ที่นี้มันต้องมีคุณภาพ ดิฉันไม่ทราบว่าคุณสมดุลงมันจะอยู่ตรงไหน ให้คณะกรรมการทำนโยบาย ทำอะไร แต่ก็กำกับอย่างที่ท่านว่า ดิฉันไม่คิดว่ามันควรจะหลุดลอยออกไป ถ้าหลุดลอยออกไปจะเป็นเหมือนของคณะกรรมการสิทธิที่ทำให้เกิดปัญหามากเลยนะคะ

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าความเป็นอิสระในที่นี้คือเขาต้องการจะให้อิสระจากส่วนราชการที่เป็นการบริหารงานส่วนกลาง แต่ไม่ได้หมายถึงว่าเป็นอิสระจากคณะกรรมการ ผมเข้าใจว่าอิสระนี้คุณไม่เป็นส่วนราชการที่ขึ้นกับกระทรวง ทบวง กรม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในส่วนของศาลรัฐธรรมนูญถ้าต้องการให้คงความเป็นศาล ก็ต้องให้ความอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ เพราะมีฉะนั้นศาลก็เป็นอิสระในตัวเองไม่ได้ ถ้าไม่ให้อิสระในการบริหารงานบุคคล เขาต้องการความมีอิสระในการที่จะบริหารบุคลากร แล้วก็การจำแนกตำแหน่งหน้าที่อะไรต่าง ๆ นี่ซึ่งเป็นความต้องการภายในของเขาจริง ๆ เขารู้ปัญหาของเขา และวิธีการแก้ปัญหา วิธีการที่จะพัฒนาองค์กรอย่างไรให้ขึ้นอยู่กับความเป็นอิสระของศาลรัฐธรรมนูญ นะครับ ส่วนขององค์กรอิสระอื่นก็เช่นเดียวกัน เขาก็มีความต้องการเช่นเดียวกัน แล้วเราจะเขียนว่าเป็นองค์กรอิสระได้อย่างไรถ้าไม่ให้อิสระเขา นะครับ

ประธาน : เรากำลังพูดคำว่า องค์กรอิสระนี้ ตัวจริง ๆ มันคือใคร ถ้าเป็นศาลรัฐธรรมนูญ มันคือศาล ๙ คนนั้นใช่ไหม ป.ป.ช. คือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๙ คนนั้นใช่ไหม แล้วถ้าสำนักงานเลขาธิการศาลเป็นอิสระจากศาล ๙ คน เป็นอิสระจากรัฐบาล เป็นอิสระหมดทุกคน ถ้ามว่าท่านจะทำงานอย่างไร คนตั้งเลขาธิการคือเลขาธิการคนเก่าก็เขาอิสระจากท่าน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขออธิบายหน่อยครับ ตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญนะครับ ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นคนแต่งตั้งเลขาธิการ แล้วก็เลขาธิการจะขึ้นอยู่กับประธานศาลรัฐธรรมนูญด้วยครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ใช่อิสระ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เป็นอิสระจากหน่วยงานอื่น เป็นอิสระในตัวของมันเอง
นะครับ

ประธาน : ถ้าอิสระจากหน่วยงานอื่นแล้วก็ ใช่ แต่ที่เขียน ๆ กันมา มันอิสระหมดเลย เภอญศาลรัฐธรรมนูญไปแปลความผิดเข้าเลยไปออกกฎว่าอยู่ใต้ ศาลรัฐธรรมนูญ ความจริงถ้ามันอิสระนี้ อิสระในการบริหารงานบุคคล มันก็แปลว่า อิสระจากทุกคน ก็เหมือนกับที่เราบอกว่าองค์กรอิสระเป็นอิสระ ก็แปลว่าอิสระจากทุกคน เหมือนกัน ในฐานะเดียวกัน

นายธีรชัย ณ นคร : คือเรื่องนี้จริง ๆ แม้กระทั่งตัวกฎหมายข้อมูล ข่าวสารตอนสมัยแรก ๆ ที่มีนี้ ก็มีคนจะพยายามบอกว่าเป็นแยกให้สำนักงานไปเป็น องค์กรอิสระ ซึ่งก็พูดไปแต่ก็ไม่มีใครฟังครับอาจารย์ คือตัวคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร มันอิสระของมันอยู่แล้วในตัวมัน แต่ตัวสำนักงานซึ่งเป็น secretariat มันไม่ใช่เป็นหน่วยงาน ในองค์กรอิสระในความหมายที่เราพูดถึงองค์กรอิสระ แต่ว่าถ้าเกิดท่านอาจารย์จะตอบ ให้มันเข้าที่เข้าทางผมก็เห็นด้วยนะครับ ก็คือเป็นอิสระนี้ละ แต่ว่าอยู่ภายใต้การกำกับ ของตัวศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระนี้เป็นคนกำกับอีกที แต่ว่าส่วนที่เขายะอิสระ จากหน่วยงานของรัฐอื่น นั่นก็ว่าอีกเรื่องหนึ่ง แล้วจริง ๆ แล้วถึงเขียนไปว่ามีอิสระในเรื่อง ของงบประมาณหรืออะไรก็แล้วแต่ สุดท้ายปลายทางแล้วกระบวนการมันต้องวิ่งเข้าไป สู่การขอ อย่างงบประมาณก็ต้องไปขอที่สภาอยู่ดีครับ ฉะนั้น จริง ๆ แล้วโดยตัวมันเอง ผมว่า ก็คือเป็นหน่วย secretariat ที่ทำหน้าที่ในการ serve องค์กรอิสระที่มีอยู่เท่านั้นเอง

ประธาน : มันเคยมีปัญหาของ สตง. ผมกำลังนั่งนึกถึงว่าจะเขียนให้ไปอยู่ ในบังคับบัญชาของประธานศาลรัฐธรรมนูญในการกำกับดูแลประธานศาลรัฐธรรมนูญ ก็ไปนึกถึง สตง. ที่เขากำลังมีเรื่องกันอยู่นี้ ตัวผู้ว่าการนี้พอกฎหมายเขียนว่าอยู่ในบังคับ บัญชาขึ้นตรงต่อประธาน สตง. เขาขึ้นตรง พวกกรรมการนี้เขา ignore หมดเลย เขาถือว่า เขาไม่ได้ขึ้น พวกนั้นก็เอาอะไรสักอันต้องไปกราบไว้ดูแล เภอญผู้ว่า สตง. มีอำนาจ มากกว่าเลขาธิการทั้งหลายทั้งปวง เพราะมันแบ่งอำนาจมาจากตัวคณะกรรมการ คตง. ไปด้วย มันก็เลยเป็นปัญหาว่าคนอื่นเลยไม่ได้รับการดูแล แต่ไม่รู้ว่าเป็นวัฒนธรรมของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาี้ เลขาธิการเขาจะดูแล เขาขึ้นกับประธาน แต่เขาดูแล คือบางที มันก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม อย่างสิทธิมนุษยชน พอไปเจอคนแรกมันอ่านอัยนี่เปะเลย แล้วมันอิสระ เขาก็บอกเขาอิสระ พออาจารย์อะไรเป็นประธานไปบอกว่าให้เลขาฯ เซ็นชื่อกำกับ เขาบอกมาสั่งเขาไม่ได้ เขาอิสระ เขาบอกรัฐธรรมนูญเขียนอย่างนี้เลย ตั้งแต่นั้นมาสิทธิมนุษยชนเลยยังไม่ฟื้น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ผมคิดว่า ใน sense ของมัน ก็คือว่าในองค์กรเหล่านี้เขาก็จะมีหน่วยธุรการของเขา ซึ่งย่อมจะมี ระเบียบหลักเกณฑ์ว่าด้วยการบริหารคน หรืองบประมาณหรือทำอื่น ๆ ที่ทำให้งาน

ของกรรมการ องค์กรเดินไปได้ด้วยดีตามที่กฎหมายแต่ละแห่งกำหนดนี้ ซึ่งเขากำหนดมานี้ ผมคิดว่าถ้าเราเอาคำว่า มีความเป็นอิสระออกไปเสีย แต่ว่าเดี๋ยวหาคำอื่นที่มันมีความเป็นเฉพาะตัวของเขา แต่ว่าก็ยังคง report ยังต้องอะไรต่อกรรมการอย่างนี้ก็น่าจะคลี่คลายไปได้กระมังครับ

ประธาน : ไม่มีปัญหาหรอก กำลังทำความเข้าใจว่าตกลงที่เขียนอย่างนี้ต้องการจะให้เป็นอย่างใด ถ้ารู้ว่าเป็นอย่างไรเดี๋ยวเราก็ตีความให้มันเป็นอย่างนั้น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเข้าใจว่าเป็นแบบมีลักษณะเฉพาะตัวของเขาไม่เหมือนกับทั่ว ๆ ไป

ประธาน : จริง ๆ พวกนี้มันอิสระไม่ได้หน่วยธุรการ มันต้องขึ้นอยู่กับตัวองค์กร มันไม่อิสระ ความอิสระมันได้ไปบุญมาจากตัวองค์กร ไม่ใช่ของตัวเอง เพราะถ้าเมื่อไรของตัวเองมีอิสระมันก็แจ้ง องค์กรไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ เข้าใจว่าที่เขียนมาอย่างนี้คือเขาเขียนมุ่งในแง่ว่าไม่ให้ฝ่ายบริหารมาในส่วนของหน่วยงานธุรการ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ อัตรากำลังอะไรนั้นนะ คงไม่ได้หมายความว่าให้หน่วยธุรการเป็นอิสระจากคณะกรรมการอะไร เพราะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในตัวกฎหมายเขาก็จะกำหนดไว้แล้วครับ แต่มันจะใช้ถ้อยคำอย่างไร ท่านลองดู

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวไปเขียนกันใหม่ให้เขาขึ้นกับองค์กรขึ้นกับศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระ คือต้องมีนัยให้เขาเห็นว่าเขาเกิดขึ้นมาเพื่อ serve คนพวกนี้ ยกเว้น สตง. สตง. ตัวเขาเองมันเป็นองค์อำนาจด้วย แต่คนอื่น ๆ มีขึ้นเพื่อ serve เพราะฉะนั้นความเป็นอิสระ อิสระได้ไปบุญมาจากตัวองค์กร คืออย่างไรเขียนให้เขารู้สึกว่าตัวเขาเป็นอิสระ ตัวเขาไม่อิสระ ตัวเขาอยู่ใต้อำนาจองค์กร องค์กรนั้นต่างหากอิสระ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ แต่ในกรณีของ ป.ป.ช. นี้คะ คือว่าถ้าจะให้ทำงานเร็วขึ้น มีประสิทธิภาพ กรรมการไม่ควรต้องมากำกับทุกสิ่งทุกอย่าง

ประธาน : ไม่ เพราะว่ากฎหมายเขาเขียนให้การทำงานทุกเรื่องเป็นรูปคณะกรรมการ มันจึงต้องเป็นอย่างนั้น แล้วนี่เรากำลังคิดนี้ เรากำลังคิดว่าเราทำ ป.ป.ท. ไปให้แล้ว ผมทำ ป.ป.ท. ไปให้แล้วกำลังคิดว่าจะเอาระบบนั้นมาใช้กับ ป.ป.ช. แต่ก็คงจะต้องคุยกับเขา ถ้าคุยกับกรรมการ กรรมการอาจจะไม่ยอม เพราะว่ามันเหมือนกับจะลดความสำคัญ ความจริงไม่ได้ลดหรอก แต่ถ้าคุยกับเลขาธิการ ต้องเอา แน่ ๆ เพราะว่างานที่มันไม่เดินเพราะขบวนการที่ถูกสร้างไว้มันสร้างให้ทำงานเมื่อสัก ๘๐ ปีที่แล้ว เมื่อยังอาศัยรรางกันอยู่ อย่างนั้นใช้แบบนี้ใช้ถ้าถือว่าเร็วแล้ว แต่พอสมัยนี้มาใช้แบบนี้มันใช้ไม่ได้หรอก การสอบมันต้อง ปึง ๆ เจอก็จับได้ เดี่ยวลองดู

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นิตยา ๘/๙

ว่าเราจะปรับปรุงเขาได้อย่างไร แต่ถึงเวลาอาจจะต้องเชิญเขามาคุยก่อน คุยกับเขาดีไหม พอเราจะทำองค์กรไหน เราก็ลองชวนเขาคุยจะเสียเวลาเยอะไหม เราอาจจะเอาเลขาฯ มาคุย เพราะตอนนี้เรื่องของการบริหารกลุ่มทางว่าจะทำให้มันรวดเร็วอย่างไร แต่ว่า บางเรื่องอาจจะต้องคุยกับตัวกรรมการ อย่าง ป.ป.ช. นี้ แต่ว่ามันก็นึกใจเพราะว่า ป.ป.ช. ชุดนี้ทำมาหลายปี ชินแล้ว สนุกกับการนั่งประชุมอนุกรรมการเป็นชุด ๆ พอทำไปนาน ๆ มันก็ชิน ก็ไม่ได้รู้สึกเดือดเนื้อร้อนใจอะไร ๕ ปี เสร็จก็ได้ไม่เป็นไร แต่พวกข้าราชการก็ชักจะเริ่มนึกถึงผลงาน เพราะฉะนั้นก็ถูกต่อต้านเยอะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของ กกต. นี้จะไม่ไปเป็นประธานอนุกรรมการ สืบสวนสอบสวนเลยครับ เราจะมีชุดสอบ แล้วก็ส่งมา เราตัดสินใจเหมือนศาลเลยครับ ฉะนั้นงานจะเข้ามาเร็วมาก

ประธาน : ถ้ามีว่ไปตั้งอนุกรรมการ เขาใช้เวลาไปประมาณเดือนเศษ ในการตั้งอนุกรรมการ ระบบราชการตามปกตินี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กกต. เข้าไม่ได้ครับ เพราะว่ระยะเวลา ส.ส. ๔ ปี มันต้องเร็วครับ เดี่ยวขออนุญาตถามใน มาตรา ๗ นะครับ อันนี้ผมเห็นด้วยนะ คณะกรรมการประเมินผลนี้ แต่ว่ารูปแบบมันจะเป็นอย่างไรครับ เป็นกฎหมายออกมา หรือว่ามาจากไหนครับ

ประธาน : ต้องไปออกกฎหมายลูก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : เดี่ยวฝ่ายเลขานุการรับไปปรับใหม่ครับตรงนี้ รวมทั้งให้ตัดในเรื่องความเป็นอิสระออก แล้วให้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกับศาล

ประธาน : วันนี้เลิกมาถึงแค่นี้พอ ถ้าไม่มีประเด็นอะไรผมขออนุญาต ปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๕

สำนัก rayงานการประชุมและชวเลข